SUHOKRANJSKE Poti

Glasilo Občine
Žužemberk
Št. 68
Leto XVII.
Zima 2017

Lipi na Brezovi Rebri, foto: Vlado Kostevc

BESEDA ŽUPANA

Bliža se konec leta, čas, ko delamo obračune za nazaj, ko pregledamo prehojeno pot in odkrito smo lahko ponosni na doseženo, saj poleg največjega projekta v zgodovini Občine, »Suhokranjskega vodovoda«, pripravljamo ali izvajamo še 25 projektov, od tega kar nekaj velikih. Vse to pa ne bi bilo mogoče brez sodelovanja in potrpežljivosti ob gradnji, za kar bi se rad ob tej priložnosti najlepše zahvalil vsem občankam in občanom.

Kljub temu, da se bo v kratkem začela zima, so dela še v polnem teku, saj si želimo, da bi realizirali čim več projektov še v letošnjem letu, s čimer bi prispevali k še višji kvaliteti življenja v naši občini.

V letošnjem letu smo pripravili ali izvajali naslednje projekte: izgradnja »Suhokranjskega vodovoda«, pridobitev gradbenega dovoljenja in izbira izvajalca gradnje novega vrtca v Žužemberku, priprava projekta za žužemberško obvoznico, izvedba I. faze državne ceste skozi Dvor, izvedba II. faze ceste Dvor-Sadinja vas, rekonstrukcija in asfaltiranje I. faze LC Lazina-Hinje, nadaljevanje izgradnje fekalne kanalizacije Dvor, pridobitev gradbenega dovoljenja za gasilski regijski poligon v opuščenem kamnolomu na Kleku, izvedba četrte faze rekonstrukcije in asfaltiranja ceste Kleč-Polom--Žvirče, izgradnja mrliških vežic v Šmihelu in v Velikem Lipju, sanacija plazu na cesti Dvor--Vinkov Vrh, pridobitev gradbenega dovoljenja za dovozno cesto - infrastrukturo za obrtno industrijsko cono Hinje. Priprava OPPN-jev Loka in Stanovanjski del ob Sejmišču ter OPPN za potrebe žužemberške obvoznice, predvidena je sprememba in dopolnitev OPN, pridobitev projektne dokumentacije za ureditev mansarde s tremi novimi učilnicami v PŠ Dvor, izvedba nadstrešnic na PŠ Dvor za potrebe vrtca, izvedena je bila polnilnica za električna vozila pri gasilskem domu v Žužemberku, priprava projektne in druge dokumentacije za energetsko sanacijo javnih objektov, izvedena je bila infrastruktura v ulici Dolga vas v Žužemberku, postavitev 4. obeležja zaslužnim Suhokranjcem v parku in še veliko manjših projektov. Z naštetimi investicijami smo pridobili tudi številne druge dobrine, kot so nova javna razsvetljava, asfalt, odvodnjavanja, itd.

Poleg vseh naštetih projektov pa je bilo v letu 2017 tudi ogromno kulturnih, športnih, etnoloških in ostalih prireditev, ki kažejo, da so društva, ki jih je v naši občini čez petdeset, zelo aktivna.

Razveseljivo je tudi dejstvo, da mladi ostajajo v občini in da se število rojstev in s tem prebivalcev naše občine povečuje, k čemer prispevajo tudi nova delovna mesta, za katera si na občini zelo prizadevamo, saj z različnimi ukrepi prispevamo, da se obrtniki in podjetniki lažje odločajo za širitev dejavnosti. Naša občina se uvršča med občine z najmanj brezposelnimi osebami v Sloveniji, saj jih ima po zadnjih podatkih le 4,7 %, pričakujemo pa, da se bo z novimi investicijami to število še zmanjšalo.

Kljub celoletnemu trudu pri pridobivanju sredstev in pri realizaciji projektov pa se še vedno najdejo posamezniki, ki nenehno zavirajo postopke s svojimi prijavami na številne institucije, kar pomeni še dodatno delo za občinsko upravo. Pri tem je žalostno le to, da so določeni za svoje delo še plačani, saj prejemajo sejnine. Dobro je to, da je takih iz leta v leto manj, saj so ljudje že zdavnaj spoznali, kdo je za kraj kaj naredil in kdo ne.

Praznični čas je lep, po svoje pa stresen in tesnoben za tiste, ki živijo v pomanjkanju, za osamljene ali bolne, zato je v tem obdobju zelo pomembno, da ne pozabimo nanje. Še več, v času, ko se vse vrti okrog materialnih dobrin, lahko že s toplo besedo marsikomu polepšamo dan.

Na koncu mi ostane le še voščilo.

Vsem skupaj želim mirne praznike v krogu družin, vesel božič in srečno novo leto. V letu 2018 pa predvsem veliko zdravja, razumevanja in pozitivne energije.

Vaš župan
Franc Škufca

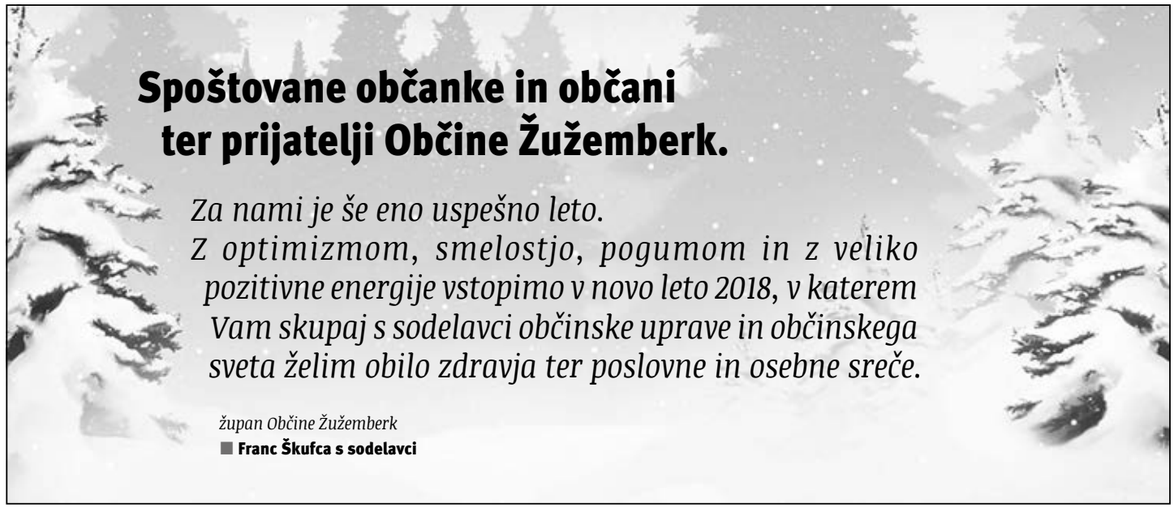

Cesta Dvor – Sadinja vas

20. seja
Občinskega sveta Občine Žužemberk

V četrtek, 19. oktobra, so se svetniki Občine Žužemberk zbrali na redni 20. seji Občinskega sveta Občine Žužemberk. Prisotnih je bilo 12 svetnikov. Predlog svetnika Dareta Puclja, da se na dnevni red uvrsti točka o določitvi višine referenc v zvezi z javnim razpisom za prevoze šolskih otrok, je bil po mnenju župana Franca Škufce zaradi prepozno vloženega gradiva zavrnjen, so pa bili šolski prevozi v nadaljevanju pod točko vprašanja in pobude osrednja tema seje. Občinski svetniki in svetnice so bili na seji v nadaljevanju ne le hitri, ampak tudi dokaj soglasni, saj so vse predlagane točke občinske uprave večinsko potrdili. Tako so potrdili dopolnjen sklep o izdanem soglasju za zaposlitve v Vrtcu Žužemberk, letni načrt razpolaganja z zemljišči in stavbami ter letni načrt pridobivanja zemljišč za leti 2017 in 2018.

Predsednik Državnega zbora Republike Slovenije dr. Milan Brglez je 8. septembra 2017 izdal Odlok o razpisu volitev v državni svet. Pristojnost občinskega sveta je, da v skladu s svojimi pravili izvoli predstavnika lokalnih skupnosti v volilno telo in vloži kandidaturo za člana državnega sveta. O elektorjih in kandidatu so na seji glasovali tudi žužemberški občinski svetniki in svetnice. Tako bo žužemberški kandidat za člana državnega sveta **Dušan Papež**, elektor pa **Jože** Šteingel.

Župan Franc Škufca je predstavil tudi delo občinske uprave v zadnjem obdobju. Izpostavil je zlasti dela na največjem projektu Oskrba s pitno vodo Suhe krajine, ki poteka na številnih gradbiščih po domači in sosednjih občinah. Delo poteka po terminskem planu. Pričela so se dela tudi na cesti Dvor- Sadinja vas, kjer bo v prvi fazi razširitev ter izgradnja opornih zidov. Izvajalec del je podjetje Komunalne gradnje Grosuplje, ki se je že izkazalo pri projektih v Suhi krajini. Končno je prišlo tudi soglasje za zaporo ceste pri izgradnji državne ceste skozi Dvor. Občina je podpisala pogodbo z izvajalcem GPI Tehnika. Podjetje bo prenovilo odsek med gasilskim domom in križiščem cest regionalke Ivančna Gorica- Novo mesto ter proti Kočevju. Pomembna pridobitev je tudi gradbeno dovoljenje za industrijsko cono v Hinjah, ki bo omogočila nadaljnji razvoj podjetništva v tem delu Suhe krajine. Še največ razprave pa je bilo o šolskih prevozih. Po prepričanju številnih svetnikov: Marka Zajca, Jožeta Šteingla, Marice Ban in drugih so reference oz. pogoj letne realizacije iz naslova šolskih prevozov v višini 250 tisočakov nujne, v nadaljnji razpravi pa je večina svetnikov podprla domačega prevoznika, saj vsa leta dela odgovorno, brez nesreč, kar je pomembno predvsem za varnost najmlajših , nenazadnje pa imajo domači ljudje delo in kruh.

Urednik

Gradnja državne ceste skozi Dvor

NE SPREGLEJTE

Stran 6
Občina Žužemberk eno samo gradbišče

Stran 11
Intervju: Franc Jenkole

Stran 33
Park znanih Suhokranjcev

Mojih prvih pet let

V mesecu juniju je minilo pet let, od kar sem začel s svojim delom na Občini Žužemberk. Ko pogledam nazaj, sploh ne vem, kdaj so minila. Začetek je bil težak, kot je vsak začetek, ko se privajaš novemu okolju in novim delovnim nalogam, vendar je bilo zame verjetno lažje, saj je na občini ostal zaposlen Vlado Kostevc, dolgoletni direktor občinske uprave, ki mu bom vedno hvaležen za nesebično pomoč pri uvajanju in pri nasvetih v nadaljevanju.

■ **Jacques Gros**

Foto: S. Mirtič

Občina Žužemberk je bila dolga leta zapostavljena iz takšnih ali drugačnih razlogov, zato je z razvojem zaostajala. Razvijati se je začela šele leta 1999, ko je postala samostojna. Kljub temu, da je občinska uprava še vedno ena najmanjših glede na število prebivalcev, sploh če upoštevamo površino občine, smo do sedaj uspešno reševali zadeve tako na upravnem področju kot tudi pri vsakdanjih problemih, ki se pojavijo pri občanih. Vedno smo se z županom in s sodelavci iz občinske uprave trudili, da bi še tako velik problem rešili in v večini primerov smo uspeli.

V zadnjih letih pa je razvojni cikel res ogromen, za kar je daleč najbolj zaslužen župan Franc Škufca, ki je 24 ur na dan na razpolago za reševanje kakršnihkoli problemov, ki nastajajo pri projektih. Poleg tega se močno angažira pri pridobivanju sredstev in na račun tega smo dobili sofinanciranih veliko projektov. S toliko projekti se lahko pohvali le malokatera občina. Če omenim le podatek, da smo v zadnjih petih letih obnovili pet mostov, preplastili veliko cest, zgradili celotno infrastrukturo v Žužemberku, postavili novo javno razsvetljavo v številnih naseljih, sedaj pa izvajamo največji projekt v zgodovini občine »Suhokranjski vodovod«, ki bo prinesel neoporečno pitno vodo v celotno občino in bo pomembno pripomogel k razvoju gospodarstva in turizma v naši občini. Trenutno se pripravljamo tudi na izgradnjo novega vrtca v Žužemberku, ki bo dolgoročno rešil težave s prostorsko stisko pri naših najmlajših. Za bodočnost pa že pripravljamo projekt žužemberške obvoznice, ki bo rešila prometne zamaške v centru žužemberka.

Veliko truda je vloženega tudi v razvoj gospodarstva in ugodne pogoje za podjetnike ter pridobivanje novih delovnih mest. Učinki se že kažejo, saj je brezposelnost v naši občini med najnižjimi v Sloveniji. V kratkem pa je predvidenih še nekaj novih proizvodnih investicij.

Veliko vlagamo tudi v šolstvo, saj menimo, da je dobro znanje osnova za uspešno nadaljevanje šolanja na srednji šoli in kasneje študija. Mladi strokovnjaki že prispevajo k razvoju občine.

V naši občini dajemo velik poudarek tudi kulturnemu in športnemu področju, za katerega skrbijo številna društva in posamezniki. Kot zelo dobro lahko ocenim tudi sodelovanje z vsemi štirimi župniki župnij: Žužemberk, Hinje, Ajdovec in Šmihel pri Žužemberku.

Na podlagi navedenega sem prepričan, da je pred občino Žužemberk svetla prihodnost in da skriva velik razvojni potencial. Pa ne v kakšni množični proizvodnji, ampak v proizvodnji z visoko dodano vrednostjo(npr. nanotehnologija, elektronika, kompozitni materiali, itd.). Poleg proizvodnje vidim velik potencial v turizmu(grajskem, lovskem, ribiškem, zidaniškem).

Moram priznati, da sem se v zadnjih petih letih tudi veliko naučil, tako od župana, sodelavcev, kot tudi od naših občanov in ostalih strank. Delati v občinski upravi po površini tako velike občine, kjer je ogromno zadev, interesov, je včasih naporno, vendar me še vedno veseli in ni mi žal večerov, ki jih prebijem na občini, namesto, da bi jih preživel z družino. Zato sem se letos junija odločil, da ponovno kandidiram na mesto direktorja občinske uprave in župan Franc Škufca mi je zaupal nov petletni mandat.

Naj povem, da sem ob dosedanjem delu ugotovil, da so Suhokranjci pridni in srčni ljudje, zato z veliko večino od samega začetka ni bilo težko vzpostaviti dobrih in pristnih odnosov.

Ob tej priložnosti naj se najlepše zahvalim vsem občankam in občanom občine Žužemberk ter ostalim strankam za dosedanje sodelovanje in potrpežljivost. Obljubim vam, da se bomo s sodelavci iz občinske uprave, tako kot do sedaj, vedno potrudili, da bi vam pomagali.

Na koncu naj vam zaželim blagoslovljene božične praznike in srečno, predvsem pa zdravo novo leto 2018!

Osvetljen Žužemberški grad

Letos avgusta so člani TD Suha krajina osvetlili grad tam, kjer so ga zaradi dostopa lahko tako, da je sedaj grad lepo viden tudi ob mraku in ponoči.

Foto: VladiMir

Gradbena dela na projektu Suhokranjski vodovod prehajajo v zaključno fazo

V občini Žužemberk bo v sklopu projekta »Oskrba Suhe krajine s pitno vodo« izvedenih skoraj polovico vseh pogodbenih del. Ne gre pa pozabiti, da so v projekt v manjšem ali večjem obsegu vključene tudi občine Kočevje, Dobrepolje, Dolenjske Toplice in Mirna Peč.

■ **Rafko Križman**

Foto: S. Mirtič

Jesensko obdobje so zaznamovala dela na naslednjih sklopih projekta:

Vrtina Vinkov Vrh

Zaradi rezultatov meritev na iztoku vrtine Vinkov Vrh, ki so izkazovale neskladnosti vzorcev, ki so nastale v zadnjem obdobju zaradi onesnaževanja podtalnice iz vplivov intenzivnega kmetijstva , je bila sprejeta odločitev za postavitev čistilne naprave. Ta bo v popolnosti odpravila v testiranjih zaznana negativna odstopanja. V skladu s pozitivno zakonodajo je bil izbran izvajalec za gradnjo čistilne naprave ob sami vrtini. Objekt in tehnološki del naprave je postavljen in izvajajo se testne meritve vode po obdelavi v sami napravi.

Vodohran Boršt

Končujejo se gradbena dela na vodohranu Boršt, ki bo v primeru dobrega vremena dokončan v januarju 2018, v spomladnih mesecih pa testno preizkušen in nato postal ključni del novega vodovodnega omrežja na Ajdovški planoti, saj je to najvišji ležeči vodohran v občini in zato ena ključnih točk sistema v tem delu občine.

Gradbena dela potekajo tudi na drugih smereh novih in obnovljenih vodnih tras.

Višinska cona 2- trasa od Gornjega Križa do Šmihela pri Žužemberku je v glavnem končana, tako da bo spomladi naslednje leto v kompletu predana v uporabo.

Do četrtine je zgrajen vodovod, ki povezuje vodohran Mačkovec pri Dvoru- Jama pri Dvoru -Dvor.

Prav tako do četrtine so izdelani tudi sekundarni vodi na Ajdovški planoti. Dokončanje del na obeh zgoraj omenjenih trasah bo po terminskem načrtu v spomladanskih mesecih in po preizkusih predano v uporabo v naslednjem poletju.

Dela na trasi Šmihel pri Žužemberku – VH Plešivica – Visejec – Vrh pri Hinjah so v zaključni fazi, tako da bodo testiranja in razkuževanja vodov izvajana v prvih mesecih novega leta.

Primarni povezovalni vod med Smuko in Lazino je zgrajen skoraj do polovice. Zaključek gradbenih del je predviden v aprilu 2018.

Gradbena dela na trasi vodovoda vodohran Pleš – Prevole – Žvirče so v glavnem končana. V zadnji fazi je bila z novo asfaltno prevleko obnovljena tretjina ceste med Prevolami in Žvirčami, kar bistveno spremeni vozne razmere na tem odseku ceste. V obeh naseljih bo prenovljena asfaltna prevleka po izgradnji vseh novih in obnovljenih vodovodnih priključkov, predvidoma v spomladanskih mesecih .

Intenzivno potekajo tudi gradbena dela na vodih trase Vrh pri Hinjah – Lopata – Lazina – Hinje – vodohran Pleš. Opravljenih je četrtina del , ki bodo po terminskem planu končana do junija 2018.

Trasa vodovoda na relaciji vrtina Vinkov Vrh – vodohran Zafara – vodohran Cvibelj – vodohran Stranska vas je končana. Po preizkusnem obratovanju nove čistilne naprave na Vinkovem Vrhu in preizkusu novih vodov med vrtino in vodohranom Mali Lipovec bodo sledila preizkušanja vodov tudi po vrsti na trasah do vodohrana Mačkovec pri Dvoru, vodohrana Zafara, nato do vodohrana Cvibelj in po dokončanju obnove tudi do vodohrana Stranska vas.

Primarni vodi na Ajdovški planoti so v glavnem končani. Sledijo zadnja, zaključna dela in serija preizkusov, kot so tlačna proba, ki pokaže vodotesnost vodov in klorni šok, ki vodo razkuži pred uporabo. Kompletno omrežje bo predano v uporabo do junija naslednjega leta.

Seveda pa ni zapisano vse, kar prinaša največji »evropski« projekt v jugovzhodni Sloveniji (kar projekt »Oskrba s pitno vodo Suhe krajine zagotovo je), saj ob izgradnji primarnih in sekundarnih vodovodov, novih in obnovljenih vodovodnih priključkov, novih vodnih zajetij, novih in obnovljenih vodohranov bo marsikateri kraj v naši občini bogatejši, za nove ali obnovljene asfaltne prevleke, pločnike, novo ali obnovljeno razsvetljavo, obnovljene avtobusne postaje, ekološke otoke ..... Šmihel pri Žužemberku, Klečet, Podgozd in številni drugi kraji niso več tisto, kar so bili. Napredek vidi tudi tisti, ki mu to ni všeč. In v tem je smisel projektov, ki jim je prisluhnila tudi Evropa.

Foto: R. Križman

Občina Žužemberk
eno samo gradbišče

Tomaž Fabjan

Foto: S. Mirtič

Leto 2017 se bo po obsegu gradbišč v občini težko ponovilo. Verjetno lahko res rečemo, da je pol občine gradbišče. Ob zaključku leta je gradbincem naklonjeno tudi vreme. Tako so v zadnjih dneh asfaltirali še cesto proti Petrunatevemu mostu, Šmihelu ter Podgozdu. Vsi ti odseki so bili obnovljeni v sklopu Suhokranjskega vodovoda. Dela na novem vodovodu izvajajo še na Lopati, Lazini, Prevolah, Žvirčah, Srednjem Lipovcu ter Ajdovcu.

Gradi pa se tudi drugje.

Tako se izvaja zadnji odsek ceste Dvor – Sadinja vas. Gradnja je zahtevna, potrebno bo veliko opornih zidov ter zložb, uredila se bo kanalizacija ter javna razsvetljava. Omenjena cesta bo odpravila nevarne situacije ob srečevanju vozil ter nenehno podajanje spodnjega roba cestišča. Investicija je vredna kar 450.000EUR.

Gradita se tudi mrliški vežici. V Velikem Lipju je vežica že pod streho. Objekt se lepo poda v okolico bližnje cerkve. Dela se bodo nadelavala v naslednjem letu. V Šmihelu se utrjuje nasutje pod temelji. Delavci bodo tako lahko z deli nadaljevali, če le ne bo zima prehuda.

Dne 19.9.2017 smo prejeli obvestilo o podajanju bankine na cesti Dvor - Vinkov Vrh.

Takoj smo postavili zaporo nevarnega odseka. Stanje smo pregledali ter dokumentirali. Videti so razpoke po sredini vozišča, ki je v slabem stanju, bankine so podane cca 30cm, vidne so razpoke med asfaltom in peščeno bankino. Spremenjeno stanje je vidno v dolžini cca 30m. Na tej lokacije je to prvi evidentiran plaz.

Izvedena je popolna zapora celotne ceste, obveščen je bil Center za obveščanje, Civilna zaščita ter izvajalec prevozov v šolo. Izvedenih je bilo več ukrepov za stabilizacijo zemljine. Cilj vseh je preprečevati zatekanje zaledne vode. Delavcem je naročena izvedba prekopov ter ostalih del za preusmeritev vode ter prekrivanje terena s folijo. Naročeno je tudi dežurstvo ter izvajanje meritve premikov zemljine. Kot kažejo meritve, je po zdrsu plaz stabilen, v teh nekaj dneh ni videti, da bi drsel naprej.

Drugače pa je cesta v smeri proti Vinkovemu Vrhu v slabem stanju. Potrebna bo celovita obnova. Zaključek sanacije plazišča ter ostalih del bo pogojen s predlagano rešitvijo izvedenca ter obsegom del, ki jih predvideva. Dokler ne bo nevaren odsek saniran, bo cesta zaprta, v tem času bomo redno vzdrževali makadamsko obvozno cesto skozi Skopice.

Pogodba je bila podpisana 13. novembra, le dva meseca po prejetem obvestilu o plazu na cesti Vinkov Vrh – Dvor. Izvajalec Javna razsvetljava d.d. iz Ljubljane je že pričel z deli, potrebnimi za sanacijo plazu. Podjetje je oddalo najugodnejšo ponudbo, ki znaša 85.000 EUR z DDV Projekt je izdelala družba ISB d.o.o., inženirsko statični biro iz Maribora, ki ima dolgoletne izkušnje na podobnih sanacijah. Predvidena dela obsegajo: kamnito betonski oporni zid , sidran z jeklenimi nosilci, ureditev odvodnjavanja ter obnovo ceste. Zaključek del je predviden ob koncu leta. Upamo, da bo vreme omogočalo neprekinjeno delo.

Dela se izvajajo tudi na državni cesti skozi Dvor. Verjamem, da že vsi težko pričakujemo zaključek, a obseg potrebnih del je velik. Meteorna kanalizacije ter še posebej fekalna kanalizacija je na veliki globini in vsak tekoči meter predstavlja veliko količino izkopa. Gradbišče se navkljub temu vztrajno premika in upamo, da bo kanalizacija sedi decembra spojena z obstoječim kanalom. Ostala dela se bodo izvajala celo zimo, če bo to le dopuščalo vreme. Zaključek del predvidevamo v spomladanskih mesecih, žal se je zaradi dolgotrajnega pridobivanja dovoljenja za zaporo terminski plan precej zamaknil. Veseli smo, da občani gradnje spremljate strpno. Žal je tako, da se brez zapor in kolon na tako prometnih cestah ne da graditi.

Vsem želim še prijetne praznične dni!

Vežica med gradnjo v Malem Lipju

Asfalt pred vasjo Podgozd

Sanacija ceste

Pojasnila v zvezi z izvedbo javnega naročila za prevoz otrok v OŠ Žužemberk 2017-2021

Vlado Kostevc
Svetovalec za družbene dejavnosti

Foto: S. Mirtič

Glede na to, da se o naročilu za izvajanje prevozov otrok v OŠ Žužemberk za obdobje 2017-2021 veliko govori ter je v domači javnosti veliko napačnih razlag, je potrebno tudi s strani občinske uprave podati pojasnilo za vse naše občanke in občane. Javno naročilo je bilo objavljeno na portalu e-naročanje in tudi na evropskem portalu za javna naročila.

Občina Žužemberk je imela od 1.9.2013 za 4-letno obdobje sklenjeno pogodbo o prevozu otrok v OŠ Žužemberk na podlagi izvedenega javnega naročila s prevoznikom FS d.o.o. iz Žužemberka.

S postopkom izbire izvajalca smo začeli zelo kmalu, saj je 16.2.2017 pooblaščenec župana, podžupan Jože Šteingel, (župan se je iz postopka izločil, ker je zaposlen v podjetju), podpisal sklep o začetku postopka oddaje javnega naročila za izbiro izvajalca za opravljanje prevozov otrok v OŠ Žužemberk za obdobje štirih let. 27.3.2017 je bilo javno odpiranje ponudb (prejeli smo 3 ponudbe). Po ocenjevanju je bila ponudba 'združenih' prevoznikov neustrezna, saj po mnenju naročnika ni izpolnjevala referenčnih pogojev ter tudi ne bonitetne ocene in je bila zaradi tega izločena. Na podlagi merila najnižja cena je naročnik izbral izvajalca FS d.o.o.

Izločeni ponudniki so podali zahtevek za revizijo na Državno revizijsko komisijo (DRK) in uspeli, saj je DRK s sklepom št. 018-102/2017-5 razveljavila odločitev o oddaji naročila.

Naročnik je nato z odločitvijo dne 3.7.2017 zavrnil vse ponudbe s tem, da bo postopek ponovil s spremenjenimi in jasno zapisanimi pogoji.

6.7.2017 je bil sprejet nov sklep o začetku postopka oddaje javnega naročila za prevoze otrok, vendar je že dne 14.7.2017 prejel ponovni zahtevek za revizijo od v prvem postopku izločenih ponudnikov glede odločitve o izločitvi vseh ponudnikov.

V tem obdobju je poletje in čas dopustov, DRK ne izda nobene odločitve, bližal pa se prvi šolski dan.

V tem času, ko je naročnik čakal na odločitev DRK, naj bi enkrat podaljšal rok za oddajo, vendar ga še enkrat ni mogel podaljšati in je 18.8.2017 izvedel javno odpiranje ponudb. Prišla je le ena ponudba ponudnika FS d.o.o.

Naročnik je nato čakal na odločitev DRK (v tem času je preverjal ponudbo, kazenske evidence...) in ni izdal odločitve niti pogodbe. Ker pa se je bližal prvi šolski dan, je naročnik za izvedbo prevoza otrok v OŠ Žužemberk podpisal Dodatek št. 4 k osnovni pogodbi o prevozih otrok iz leta 2013. Ta 'aneks' je bil podpisan 31.08.2017; tako so se lahko začeli izvajati šolski prevozi prvi šolski dan

Dne 01.09.2017 je prišla odločitev DRK št. 018-157/2017-8, ki je zahtevek za revizijo izločenih ponudnikov, glede odločitve, da naročnik vse ponudbe zavrne, zavrnila.

Takoj nato je naročnik dne 01.09.2017 sprejel odločitev o izboru izvajalca prevozov, to je FS d.o.o. in tudi podpisal pogodbo.

Na ta postopek pa je naročnik dne 11.9.2017 prejel zahtevek za revizijo s strani Ministrstva za javno upravo (MJU), zaradi razveljavitve postopka javnega naročanja.

MJU je z revizijo uspelo, saj je DRK s sklepom št. 018-197/2017-3 ugodila MJU in razveljavila postopek javnega naročila za prevoz otrok v OŠ Žužemberk, tako da je pogodba, sklenjena dne 01.09.2017, prenehala veljati.

Ker mora naročnik po zakonu zagotavljati storitve prevozov, je naročnik zato nemudoma, in to že dne 10. 10.2017, izdal sklep o začetku postopka oddaje javnega naročila za opravljanje prevozov za obdobje štirih let ter takoj objavil novo javno naročilo. Takoj je tudi pozval izvajalca, da poda ponudbo za nadaljevanje izvajanja prevozov, ki jih že izvaja, do dokončne izbire izvajalca, da bo naročnik izdal naročilnico do dokončne izbire izvajalca.

Dne 11.10.2017 je bila izdana naročilnica do izbire izvajalca.

Dne 16.10.2017 je bil izdan nov sklep o začetku postopka za opravljanje prevozov otrok v OŠ Žužemberk brez predhodne objave s pogajanji do dokončne izbire izvajalca, vendar največ za obdobje 6 mesecev.

Dne 20.10.2017 smo imeli javno odpiranje ponudb; prispela je le ena ponudba, to je ponudnika, ki sedaj že opravlja prevoze otrok, FS d.o.o.

Dne 23.10.2017 je bila sprejeta odločitev o izboru izvajalca. V tem času je naročnik čakal še na morebitne zahteve za revizijo, ki jih do pisanja pojasnila ni bilo.

Dne 10.11.2017 je naročnik podpisal pogodbo o izvajanju prevozov otrok v OŠ Žužemberk, do dokončne izbire izvajalca, in to največ za 6 mesecev.

Dne 15.11.2017 je naročnik izvedel javno odpiranje ponudb za izbiro izvajalca za opravljanje prevozov otrok v OŠ Žužemberk za obdobje štirih let, na katerega je ponovno prišla le ena ponudba izvajalca FS d.o.o..

Povedati je potrebno, da se s tem javnim naročilom ukvarja še Komisija za preprečevanje korupcije, policija in druge inštitucije.

Še enkrat poudarjamo, da je naročnik z izborom izvajalca začel dokaj zgodaj, in to že 16.2.2017, in da nikakor ni mogel vnaprej predvideti vseh možnih zahtevkov za revizije in vseh odločitev DRK. V normalnih okoliščinah bi bil izvajalec že davno izbran, pri nas pa to traja in traja zaradi nenehnih pritožb.

Vsekakor delamo v skladu z zakonodajo in z izpolnjevanjem zakonskih določb o prevozu otrok v osnovno šolo ter s svetovanjem družbe Preator d.o.o.

Občina Žužemberk dobila gradbeno dovoljenje za izgradnjo novega vrtca v Žužemberku

Po izdelani projektni dokumentaciji PGD projektanta LEAD d.o.o. iz Krškega je Občina Žužemberk oktobra letos dobila še gradbeno dovoljenje za odstranitev obstoječega in gradnjo novega vrtca v Žužemberku.

Sledi izbira izvajalca del ter pokritje finančne obveznosti, da bi lahko s 1. septembrom 2018 najmlajši že bivali v novem vrtcu.

Nadstrešnice pri PŠ Dvor

Vrtec pri PŠ Dvor dobil nadstrešnice

Že nekaj časa so na Osnovni šoli Žužemberk zbirali sredstva za nadstrešnice za igralnice pri Vrtcu na Dvoru. Letos septembra so igralnice končno dobile nove nadstrešnice, ki bodo tudi ob deževnem vremenu omogočale igro otrok na svežem zraku, hkrati pa bo ob hudi vročini in sončni pripeki prijetneje tudi v notranjih igralnicah.

Projektant nadstrešnic je bila družba ABC Cibic d.o.o. iz Novega mesta, izvajalec pa Lu-Metal d.o.o..

Strošek postavitve je bil skupaj 25.544,13 EUR, od tega je bil prispevek OŠ Žužemberk od dobrodelnih prireditev 10.204,58 EUR, ostalo pa je pokrila Občina Žužemberk.

■ **Vlado Kostevc**

Dejavnosti na področju okolja in prostora v Občini Žužemberk

■ mag. **Samo Jakljič**, višji svetovalec za okolje, prostor in urbanistično načrtovanje ter premoženjsko pravne zadeve

Foto: V. Kostevc

V postopku izdelave Občinskega podrobnega prostorskega načrta (OPPN) Stanovanjska soseska Žužemberk SZ je bila med 25. septembrom in 25. oktobrom 2017 izvedena javna razgrnitev dopolnjenega osnutka OPPN stanovanjska soseska Žužemberk SZ. Javno razgrnitev je obiskal le en občan in zapisal svoje mnenje v knjigo pripomb, po pošti ni prispel noben predlog. V sklopu javne razgrnitve je bila organizirana tudi javna obravnava, v skladu s 50. in 60. členom Zakona o prostorskem načrtovanju (ZPNačrt)(Uradni list RS, št. 33/07, 70/08 – ZVO-1B, 108/09, 80/10 – ZUPUDPP, 43/11 – ZKZ-C, 57/12, 57/12 – ZUPUDPP-A, 109/12, 76/14 – odl. US, 14/15 – ZUUJFO in 61/17 – ZUreP-2). Na javni obravnavi je zastopnica podjetja, izdelovalca OPPNja, Topos d.o.o., mag. Mateja Kaudek, obrazložila namen in razloge za obliko načrtovanih umestitev cest in parcel v območje OPPN stanovanjska soseska Žužemberk SZ. Javne obravnave se je udeležilo dvanajst občanov Občine Žužemberk, nekateri so na javni predstavitvi podali tudi svoje pripombe na predstavljen dopolnjen osnutek OPPNja. Občina Žužemberk je preučila pripombe in predloge javnosti in do njih zavzela stališče. Župan Občine Žužemberk je 20.11. sprejel Sklep o zavzetju stališč do pripomb in predlogov iz javne razgrnitve dopolnjenega osnutka prostorskega akta. Stališča do pripomb in predlogov iz javne razgrnitve dopolnjenega osnutka OPPN stanovanjska soseska Žužemberk SZ so objavljene na oglasni deski Občine Žužemberk, Grajski trg 33, Žužemberk in na spletni strani Občine Žužemberk: http://www.zuzemberk.si/sl/stalisca-pripomb-predlogov-iz-javne-razgrnitve-dopolnjenega-osnutka-prostorskega-akta-obcinski-podrobni-prostorski-nacrt-za-stanovanjsko-sosesko-zuzemberk-sz/.

Razpisi za društva v letu 2017

V letošnjem letu so bili v mesecu maju objavljeni javni razpisi za sofinanciranje letnih programov kulturnih, športnih, invalidskih in humanitarnih, upokojenskih, kmetijskih, turističnih in ostalih društev.

Podrobnosti so predstavljene v spodnji tabeli:

DRUŠTVA	RAZPISANA SREDSTVA	ŠTEVILO PRIJAVLJENIH DRUŠTEV	ŠTEVILO SOFINANCIRANIH DRUŠTEV	RAZDELJENA SREDSTVA
KULTURNA DRUŠTVA	3.400 EUR	4	4	3.400 EUR
ŠPORTNA DRUŠTVA	19.150 EUR	9	8	18.985 EUR
INVALIDSKA IN HUMANITARNA DRUŠTVA	1.500 EUR	11	8	1.500 EUR
UPOKOJENSKA DRUŠTVA	2.300 EUR	1	1	2.300 EUR
KMETIJSKA DRUŠTVA	5.000 EUR	5	4	5.000 EUR
TURISTIČNA DRUŠTVA	5.000 EUR	1	1	5.000 EUR
OSTALA DRUŠTVA	3.200 EUR	5	4	2.152 EUR

Pri športnih in ostalih društvih sredstva niso bila razdeljena v celoti, ker dve društvi nista vrnili pogodbe o sofinanciranju in tako odstopili od sofinanciranja.

■ **Jasmina Mirtič**
Občinska uprava

Foto: S. Mirtič

Razpis za kmetijstvo 2017

V mesecu aprilu je bil objavljen Javni razpis za dodelitev finančnih sredstev za ohranjanje in razvoj kmetijstva in podeželja v Občini Žužemberk v letu 2017. Na razpis je prispelo 25 vlog. Razpisanih sredstev je bilo 40.000 EUR, razdeljenih 35.719,33 EUR med 23 vlagateljev. Sredstva se niso v celoti izkoristila, ker se dva vlagatelja nista odločila za investicijo.

Žužemberk na '**branju grojzdja**' v Pregradi

Prireditveni oder

Po letošnjem podpisu pobratenja med Žužemberkom in Pregrado iz hrvaškega Zagorja se je delegacija župana Občine Žužemberk Franca Škufce, v kateri so bili tudi predsednik in člani Društva vinogradnikov Suha krajina, udeležila tradicionalne prireditve že '47. branja grojzdja' v prijateljski Pregradi.

■ **VladiMir**

LAS STIK upravičil svojo ustanovitev

Lokalna akcijska skupina Suhe krajine, Temenice in Krke, ki je bila v Žužemberškem gradu julija 2015 ustanovljena na območju štirih Občin: Dolenjske Toplice, Ivančna Gorica, Trebnje in Žužemberk in ima danes že okoli 100 članov, je v tem času opravičila svojo ustanovitev.

LAS STIK, kot je krajše ime, je z vodilnim partnerjem CIK Trebnje in pod predsedovanjem Vlada Kostevca sprejel Strategijo lokalnega razvoja SLR LAS STIK, ki je bila narejena od spodaj navzgor, kar pomeni, da so člani in zainteresirana javnost na mnogih delavnicah predstavili izzive ter ukrepe za rešitev le-teh.

Do sedaj so bili izvedeni trije javni pozivi za izvajanje operacij, in sicer:

1. Iz EKSRP, odprt do 30.11.2016, prispelo 12 vlog
2. Iz ESRR, odprt do 10.4.2017, prispelo 6 vlog
3. Iz EKSRP, odprt do 21.8.2017, prispelo 7 vlog, ki so v fazi ocenjevanja.

Za prva dva poziva so bile vse vloge ocenjene, potrjene na skupščini in posredovane v potrditev na AKTRP ali na MGRT. Žal je do sedaj le ena vloga dobila odločbo, ker koordinacijski odbor in prej omenjeni odločevalci v tem času ne zmorejo, to velja za vse slovenske LAS-e, vloge pregledati in izdati odločbe.

Pri vseh do sedaj oddanih vlogah je velik interes v Občinah Dolenjske Toplice, Ivančna Gorica in Trebnje, izstopa pa pomanjkanje interesa prijaviteljev iz območja Občine Žužemberk in je zato še posebno velik izziv za vse nas, kako aktivirati privatni, javni in društveni sektor, da bi sodeloval pri javnih pozivih kot vodilni partner ali vsak kot partner pri operacijah.

■ **Vlado Kostevc**, predsednik LAS STIK

Srečanje starejših v Žužemberku

Z jesenjo je v naše kraje prišel tudi čas za tradicionalno srečanje občanov, starejših od 70 let v organizaciji Krajevne organizacije Rdečega križa Žužemberk. Srečanje je potekalo v petek, 20.10.2017, v jedilnici šole, udeležilo pa se ga je 40 občanov.

Zbrane ja nagovorila ravnateljica ga. Mira Kovač, pozdravili in nagovorili pa so tudi sekretarka Območnega združenja Rdečega križa Novo mesto ga. Barbara Ozimek, župan občine Žužemberk g. Franc Škufca in podpredsednica Krajevne organizacije Rdečega križa Žužemberk ga. Tamara Plot.

Sledil je lep program, ki so ga pripravili učenci OŠ Žužemberk z učiteljicami. Dan so nam popestrili s plesom, petjem, igranjem na harmoniko in dramsko igro z naslovom Medvedek Sladkosnedek. Pripravili pa so tudi skromna darilca za naše goste. Po programu učencev so s svojimi pesmimi nastopile pesnice ga. Magda Kastelic Hočevar, ga. Silva Mohorčič, ga. Ivanka Škrbe in ga. Francka Ožbolt.

Po hrani za dušo je seveda sledila tudi hrana za telo. Kuharice so nam pripravile odlično pogostitev, manjkala ni niti sladica. Srečanje je minilo v prijetnem vzdušju, razšli pa smo se z mislijo, da se naslednje leto spet srečamo. Tudi letos je prevoz občanov na srečanje doniralo podjetje FS d.o.o. iz Žužemberka, za kar se jim prav lepo zahvaljujemo.

■ **Tamara Plot**, Foto: Petra Avguštin

"Če ne najdeš miru v sebi, ga zaman iščeš drugje."
(La Rochefoucald)

Da bomo doživeli vso lepoto in čarobnost božično-novoletnih praznikov, poiščimo mir in ga delimo s svojimi najbližjimi.
V novem letu 2018 vsem občanom želimo krepkega zdravja, bistrega uma, odmevnih uspehov in vsestranskega zadovoljstva.

■ **KO RK Žužemberk**

Policija svetuje

Policija svetuje Policija svetuje

Na območju **občine Žužemberk** smo policisti s PP Dolenjske Toplice **v** času **od 7. 9. 2017 do 26. 11. 2017** obravnavali **15 kaznivih dejanj (v letošnjem letu skupno 56)**, in sicer:

- 5 tatvin,
- 8 velikih tatvin (vlomov),
- 1 izsiljevanje,
- 1 nezakonit lov.

Tatvine in velike tatvine so bile izvršene v naseljih **Boršt, Brezova Reber, Plešivica, Vinkov Vrh, Vrh pri Križu, Žužemberk, Dol. Ajdovec, Dešeča vas in Dvor**, storilci pa so odtujili **denar, zlatnino**, razno električno orodje, alkoholno in brezalkoholno pijačo, agregat, gorivo, električne kable in podaljške.

Kazniva dejanja vlomov v stanovanjske objekte storilci najpogosteje izvršujejo v času od 16.30, **oziroma ko se zmrači, pa do 21.00 ure**, ko ljudje po končanem delavniku odidejo po nakupih in so domovi pogosto prazni do večernih ur.

Storilci imajo od vsega najraje **denar in zlatnino**, pri čemer se jim niti ni treba veliko truditi, saj dobro vedo, kje imajo ljudje to spravljeno. Najpogosteje v spalnici (garderobna omara, nočna omarica, pod jogijem), pa tudi v dnevni sobi, kopalnici in otroških sobah. Ukradejo namreč tudi denar iz otroških hranilnikov. Zato ponovno opozorilo vsem bralcem: **Ne imejte doma večjih vsot denarja ali zlatnine, če pa že, spravite to na takšno mesto, kamor storilec ne bo pogledal.**

Obravnavali smo tudi 10 prometnih nesreč, od tega 7 z materialno škodo in 3 s telesnimi poškodbami. Še vedno je najpogostejši primarni vzrok prometnih nesreč **hitrost** ter **nepravilna stran in smer vožnje**, sekundarni vzrok pa je **alkohol**.

Poskrbimo, da bodo praznični dnevi ob božiču in novem letu res praznični, ne **pokvarimo si jih z nepravilno uporabo pirotehničnih sredstev in vožnjo pod vplivom alkohola**.

Kdor se ne more upreti uporabi pirotehnike, naj se ravna po **Zakonu o eksplozivih in pirotehničnih sredstvih** ter poskrbi za varno uporabo pirotehnike, pred uporabo pa razmisli, ali je učinek pirotehničnega sredstva res vreden tveganja za nastanek telesnih poškodb (**opekline, odtrgani prsti, roke, poškodbe obraza, oči, oglušelost, ...**) ter škode na vozilih in objektih (požari), preden opiti sedete za volan, razmislite, **ali je vredno tvegati izgubo vozniškega dovoljenja, povzročitve prometne nesreče, povzročitve telesnih poškodb ali izgube življenja v prometni nesreči** ter posledično kazni za vožnjo pod vplivom alkohola, visokih odškodninskih tožb, trpljenja svojcev ob tragični izgubi bližnjega, **razmislite**, ali je vredno tvegati, da zaradi kozarca alkohola pred vožnjo nastanejo posledice, zaradi katerih vse življenje nosite najtežje breme. Naj vam ne bo izpod časti poklicati taksi ali koga drugega, ki alkohola ni užival, **da vam kasneje ne bo žal.**

V prazničnih dneh pa seveda poskrbite tudi za varnost svojega doma, ko boste po nakupih ali kje na silvestrovanju in bo vaš dom prazen. Prosite sosede, naj bodo pozorni tudi na dogajanje okoli vašega doma, kadar vas ni doma ter ne puščajte doma večjih vsot denarja, zlatega nakita, ... Storilci namreč vedo, da je v prednovoletnem času v vaših domovih več gotovine kot običajno, pa tudi že kupljenih božičnih in novoletnih daril, ... Če pa se kljub vsem ukrepom zgodi, **da storilci vlomijo v vaš dom, poskrbite, da bodo odšli praznih rok**. Svoje dragocenosti spravite tja, kjer je najmanjša verjetnost, da jih bo storilec našel.

Če opazite karkoli sumljivega, kar bo zmotilo vaš mir in občutek varnosti, osebo ali vozilo, ki ne »paše« v vašo okolico, si zapomnite podrobnosti, zabeležite znamko in registrsko številko vozila ter nemudoma obvestite policiste na PP Dol. Toplice na tel. št. 07 3843890, po elektronskem naslovu pp_dolenjske_toplice.punm@policija.si ali na številko 113.

V kolikor pa želite, da se vodja policijskega okoliša zglasi pri vas doma, ker ste postali žrtev kaznivega dejanja, potrebujete pomoč ali nasvet policije, imate konkretne varnostne probleme na območju vaše lokalne skupnosti, želite predlagati ukrepe ali dejavnosti za izboljšanje varnosti v vašem okolju ali ker želite neformalni razgovor, pa lahko pišete na elektronski naslov edvard.kramar@policija.si.

POLICISTI S PP DOLENJSKE TOPLICE VSEM OBČANOM OBČINE ŽUŽEMBERK IN VAŠIM NAJDRAŽJIM ŽELIMO VESELE, BREZSKRBNE, PREDVSEM PA VARNE BOŽIČNO **- NOVOLETNE PRAZNIKE TER SREČNO IN VARNO V LETU 2018.**

■ **Edvard Kramar**
Vodja policijskega okoliša
Foto: Vir: internet

Od sredine septembra 2017 vam na Dvoru dela družbo nov, prijeten kolektiv, katerega vodenje je prevzel Gregor Vidmar. Z željo, da bi v domači kraj pripeljali malo sprememb, v svojo ponudbo postopoma dodajamo nove artikle. Upamo, da bomo tako zadovoljili še tako izbran okus.

Za vas se bomo trudili z dobro ponudbo, akcijami in dogodki, ki jih lahko spremljate na naši spletni strani. Lepo vabljeni, da se ob prazničnem decembru skupaj poveselimo in pričakamo novo, nepopisano leto 2018.

■ **Kolektiv LAURA BAR**

Franc Jenkole

Živi s krajem in za kraj

Kaj je tisto, kar daje človeškemu življenju vrednost in širino? Je to ljubezen, domoljubje, pripadnost družini, skupnosti, državi? Kar nekaj odgovorov na ta in še druga vprašanja je podal Franc Jenkole. Ponosen Dvorjan, zazrt v preteklost nekoč bogatega železarskega kraja, ki mu ni vseeno, kako bo kraj izgledal tudi v prihodnje. Rodil se je 27. aprila 1948 materi Karolini in očetu Francu, po domače *»pr Pižmovih«*. Stari oče je v Suho krajino prišel z Gorenjske, predniki stare mame Bednar* pa izhajajo iz Češke. Gasilstvo je njegova ljubezen že od malih nog, kar niti ni čudno, saj je bil njegov oče leta 1932 ustanovitelj Gasilskega društva na Dvoru. V gasilske vrste so ga sprejeli kot sedemletnega fantiča leta 1955 in že kot osemnajstletni mladenič je opravil prvi izpit izprašanega gasilstva. Leta 1966 se je izučil za avtomehanika in se zaposlil v tedanji KZ Novo mesto in nato v Avtoobnovi Ljubljana. Vojaški rok je kot mornar dve leti odslužil leta 1969 in se takoj zaposlil kot mehanik v IMV-ju.

Že leta 1973 se je vpisal v šolo za poklicnega gasilca in leta 1976 opravil strokovni izpit KV gasilca. Poklicnemu gasilstvu se je zapisal vse do upokojitve leta 2008. Hkrati s službo je bil vseskozi predan tudi prostovoljnemu gasilstvu. Že leta 1977 je na občnem zboru prevzel zahtevno poveljniško funkcijo dvorskega društva in prejel plamenico 3. stopnje za izredno izkazano hrabrost pri gašenju. V izgradnjo doma in nabavo opreme je vložil veliko truda in lastne iznajdljivosti, da je društvo s skupnimi močmi doseglo to, kar drugi gradijo desetletja. V društvu je opravljal številna dela in prevzel tudi najzahtevnejše funkcije, med drugim je bil predsednik od leta 1993 do leta 1997, ko je funkcijo prevzel Jože Fabjan. Ko klepetava o njegovih zadolžitvah, omeni tudi pomembno funkcijo sektorskega poveljnika, ki jo je uspešno opravljal vrsto let. Kot operativec je pomagal pri mnogih požarih in tudi v poplavah. Še kot otroka so ga zanimale ruševine dvorske cerkve, kjer so se na *»Kolperni«* igrali in skupaj s prijatelji vzganjali vragolije. *»Oče Franc je bil tudi ključar dvorske cerkve sv. Jurija, ki so jo okoli leta 1953 nekateri Dvorjani tudi dokončno podrli,«* je povedal Franc in dodal, da so zmeraj hodili zvonit, kljub temu, da je bil zvonik koncem vojne hudo poškodovan in bil vsa leta prekrit z deskami. *»Spomnim se še kora in pianina, ki je žalostno končal, kot so verjetno tudi vsi leseni deli oltarja,«* pove. Mama Karolina je ohranila večji Marijin kip, ki ga je dolga leta hranila na častnem mestu na komodi v izbi, kjer je mladostna leta tudi spal. Župnik Krivc je hotel, da bi kip vzel v Žužemberk, zanj se je zanimal tudi zbiratelj Marjan Marinc, potem pa ga je dala v varno hrambo cerkve v Mačkovcu, kjer stoji na desni strani. Mama je hodila zvonit trikrat dnevno. Grobovi so bili vse do šolskega obzidja, od vodnjaka desno pa so bili grobovi padlih borcev. Pokopališče so preselili na novo pokopališče pod Podšentpavlom, kasneje leta 1957. *»Takrat smo imeli v šoli prost dan,«* doda Franc in pove, da so morali vaščani opraviti prekop na lastne stroške. Pod njegovo rojstno hišo stoji tudi kapelica, pravijo ji tudi Pižmova. Tako kot drugod po Sloveniji je povojni totalitarizem naredil ogromno škodo kulturni dediščini tudi v Suhi krajini.

S prijatelji v mladostnih letih

Porušeno je bilo tudi nekaj kapelic in znamenj, med drugim tudi Vokačeva kapelica, le nekaj metrov stran od Pižmove kapelice. Kapelica je bila pred 2. svetovno vojno obnovljena, po spominu njegove mame pa je freske upodobil slikar Jug, po vojni pa jih je popravljal tudi Florjan iz Žužemberka. *»Leta 1988 smo vaščani stopili skupaj in skupaj z ožjim odborom (Franc Grum, Slavko Mirtič in jaz), ki je stopil v stik z novomeškim zavodom za kulturno dediščino,«* je povedal Jenkole in dodal, da so k uspešno izpeljani akciji pripomogli mnogi Dvorjani. Med drugim tudi Jože Primc, ki je priskrbel dvigalo, veliko posluha za obnovo pa je imela tudi tedanja KS Žužemberk, kateri je predsedoval Janko Skube. *»Obnovitvena dela sta vodila mojstra France Fortuna iz Žužemberka in Rafael Legan iz Zalisca, kapelico je umetelno prebelil Viktor Hočevar z Jame, žal pa so bile freske uničene, zato je tedanji župnik Jože Nemanič priskrbel kipce s podobami sv. Jurija in ostalih svetnikov, ki varujejo Dvor,«* je dejal Jenkole. Zaradi prestavitve in ureditve križišča bo po tridesetih letih potrebna nova akcija, pri kateri ne bo manjkal Pižmov Frenk. Jenkole je bil vedno vseskozi aktiven tudi v lokalnem okolju in se je redno udeleževal akcij za dobrobit kraja pri različnih akcijah od izgradnje vodovoda, telefonije, pretvornika, pa tudi obnove cerkve na Vinkovem Vrhu. Ponosen je tudi na svojo družino, ki jo je leta 1969 ustvaril z ženo Stanko. Skupaj sta zgradila novo hišo, kjer na zelenjavnem vrtu preživljata prijetne upokojenske trenutke. Imata tri otroke: Frenka, Mary in Katjo ter pet vnučkov. France ima veliko različnih priznanj in odlikovanj, med katerimi pokaže tudi na medaljo za vojaške zasluge, ki mu jo je podelilo predsedstvo SFRJ leta 1981.

Gasilska slovesnost, 7. avgust 1993

■ **Slavko Mirtič**, Foto:Osebni arhiv

Odkrivajmo Suho krajino

Hinje in Hrib

V osrčju Suhe krajine, malo dvignjeni nad ostalimi vasmi, sta vasici Hrib in Hinje, povezani skupaj skoraj kot ena vas, saj ležita na istem hribu. Med seboj sta oddaljeni le dobrih 100 metrov. Hrib ponuja čudovit razgled po okoliških vaseh. V jasnem in čistem vremenu se naše oko na severu ustavi na Julijskih Alpah in Karavankah, na jugu in vzhodu pa sta nam veliko bližja Kočevski rog in Gorjanci. To je tudi središče naše krajevne skupnosti s farno cerkvijo in župniščem, pokopališčem, gostilno, trgovino in pošto ter gasilskim domom.

Včasih je tu stala tudi šola, ki je v Hinjah delovala že v 19. stoletju. Kot farna šola je bila najprej v mežnariji poleg cerkve. Znano je, da je Blaž Urbanija - vikar v Hinjah, leta 1826 sprejel učitelja organista Andreja Kančnika, ljudskega pesnika, ki je bil tudi učitelj v Hinjah in je dobival 40 goldinarjev državnih doklad, ki jih je izprosil od cesarja Franca samega.

Na prostoru stare mežnarije je bilo leta 1871 sezidano novo šolsko poslopje, leta 1906 pa zopet nova šola na mestu nekdanje cerkve svetega Lenarta. Vmes je bil pouk še v zasebnih hišah.

Novo šolo v Hinjah je dal sezidati žužemberški župan Janez Vehovec, ki je bil tudi kranjski deželni poslanec. Enorazredno šolo so leta 1906 razširili v dvorazrednico, leta 1932/33 v trirazrednico in leta 1935 v štirirazrednico.

V drugi svetovni vojni je bila šola požgana, učenci pa so bili prešolani na Prevole.

Iz leta 1903 je ohranjena pesem Jakoba Ogrizka, ki je bil kaplan v Hinjah od leta 1901 do 1903.

Hinjska pesem

Trinajst vasi po fari stoji.
Najlepša med njimi je Ratenska vas.
Pa je ni večje, kakor so Žvirče,
četudi je velik Visejc.

Nimajo tukaj tekoče vode,
pa vendar se v Hinjah studenci dobe.
Če je pa suša, se pa poskuša,
kakšna je Krka za pit.

Še živino redimo, saj to nas živi,
sicer se ta denarček prav težko dobi.
Tolko prodamo, pa ga le imamo
denarca, da si le kupimo soli.

Nimamo ceste in tudi ne mesta.
Čast, hvala bogu, saj to nas nič ne košta.
Saj tudi po potih in kozjih stezah
vsak človek prav lahko krevsa.

Nimamo žage, nimamo malna,
pa vendar se tudi moka dobi.
V Žužemberk tečemo in hitro prinesemo
prav dobre moke za kruh.

Nimamo v Hinjah teh vinskih goric,
pa vendar se v Hinjah tudi trte dobe.
V Gradencu, Lipju, Vrhu in Selah
trtice najdejo se.

Lopata, Vrh, Prevav, Sela in Lipje
in pa tud Žvirče so zavber vasi,
ker v vseh teh vaseh tud cerkev stoji
in z Ratja in Visejca tud zvon se glasi.

Najlepša vas pa so Hinje,
ki pri farni cerkvi stoje,
na drugi strani pa se Hrib,
Pleš in Lazina vrste.

V Hinjah imamo duhovna tud dva,
lepo nas učita in svarita oba;
zato pa pojemo in
čast hvalo dajemo Kranjčani Svetimu Bogu.

Če se ozremo malo v zgodovino, je bila vas prvič omenjena leta 1372. Najtežje preizkušnje, ki se jih vaščani še spominjajo, pa je vas doživela v času druge svetovne vojne. 13. januarja 1945 so jo požgali partizani. Izgnali so več družin, ki so bežale v Dobrepolje in živele nekaj časa pri različnih družinah. Zakaj so to storili, nihče nikoli ni izvedel.

V vasi je gasilski dom. Lokalno gasilsko društvo ima bogato tradicijo. Deluje že 95 let in je močno povezano s krajem in šolo. Člani si prizadevajo, da bi že mlade navdušili za to humano dejavnost, zato v šoli organizirajo krožek, ki ga vodijo člani GD in poučujejo mlade ter jih pripravijo tudi na tekmovanja, kjer so zelo uspešni. Vsako leto se učencem v mesecu požarne varnosti predstavijo s svojo opremo, načini gašenja in reševanja ljudi, kar mlade navdušuje. Prostovoljni člani društva ves čas skrbijo za vzdrževanje gasilskega doma in nabavo opreme, sredstva pa pridobijo z organizacijo veselice in prodajo koledarjev. Kraj je res ponosen na delovanje društva, katerega predsednik je Damjan Škufca.

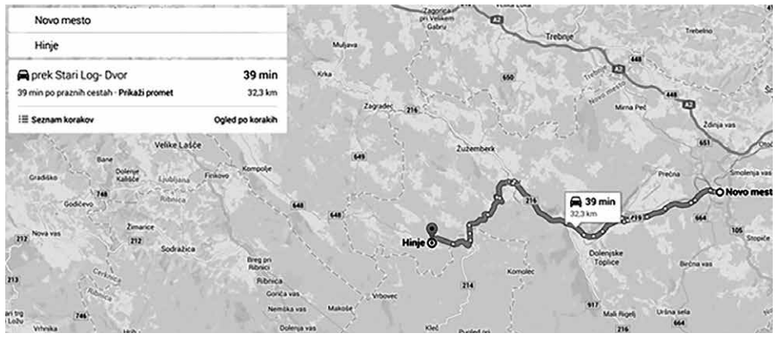

Zemljevid - kako priti do Hinj.

Močile – studenec, ki leži pod vasjo.

Na Hribu je župnijska cerkev Marijinega oznanjenja.Cerkev je bila med vojno požgana. S pomočjo hinjskega župnika Silvestra Skebeta je leta 1952 zrasla nova kapela na mestu starega župnišča. Vendar so jo 3. avgusta 1953 neznani zlikovci požgali. Šele poleti leta 1972 je bila posvečena nova cerkev v Hinjah, zgrajena s pomočjo vaščanov in takratnega župnika Maksa Kozjeka. Ta cerkev stoji še danes.

V bližini cerkva in trgovin se po vseh krajih Slovenije ponavadi nahaja gostilna, kjer so se nekoč in se tudi danes zbirajo domačini, zlasti ob nedeljah po maši, ter se kaj pametnega pomenijo in izmenjajo novice. Tako je tudi na Hribu, kjer že vrsto let stoji gostilna Krnc, in to je v našem kraju edina gostilna. Danes se je gostilna preoblikovala v domačijo, ki poleg tradicionalnega gostoljubja, domačnosti, sproščenosti in domače hrane nudi možnost sproščanja v mirnem okolju ali tudi aktivnega preživljanja prostega časa. Gostilno obišče vse več turistov, tudi tujcev, zlasti v poletnem času tu preživijo po več dni, saj gostilna nudi tudi prenočišča.

Čeprav govorimo o Suhi krajini, pa se ravno pod vasjo Hinje v Močilah, kot kraj poimenujejo domačini, nahaja studenec. Domačinka Marija Papež se spominja, da so nekoč kmetje tam napajali živino. Prišli so tudi iz drugih vasi. Vodo so nosili domov za pranje perila. Otroci pa so se tu učili celo plavati. Danes pa Močile veljajo za sprehajalno točko in prijeten piknik prostor. Studenec z okolico je bil v letu 2009 obnovljen, urejene so bile tudi dostopne poti.

Danes velikih kmetij tu ni, ljudje se vozijo na delo v druge kraje, kar nekaj domačinov pa po okoliških pašnikih in vrtovih pase ovce in koze, imajo pa tudi konje in osle, tako da te živali pokrajino lepo popestrijo.

In nenazadnje, ravno iz teh vasi izhajajo znani Suhokranjci Rudolf in Gregorij Pečjak ter Frank Lausche (Lovše).

Irena Blatnik

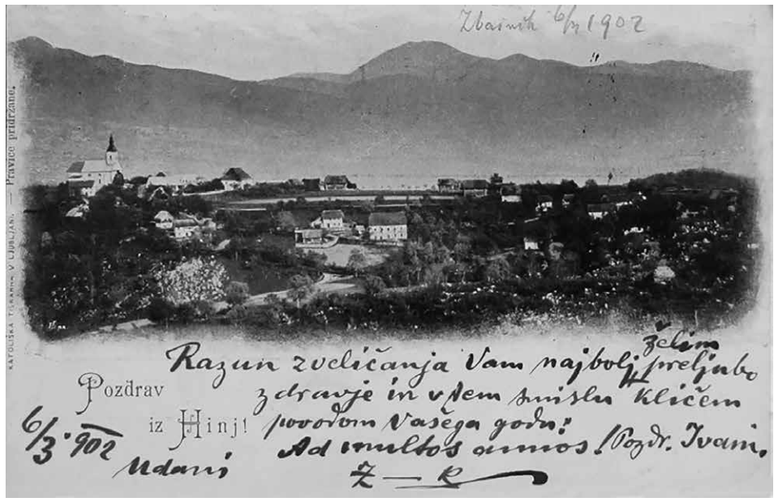

Stara razglednica, s pogledom na vasi Hinje in Hrib

Odprt prenovljen Dom Frata

Nekoč zelo obiskan Dom Frata je 20. oktobra 2017 na novo prenovljen na široko odprl svoja vrata pohodnikom, planincem, skupinam, turistom in domačinom. Na uradni otvoritvi je bilo prav živahno, saj je za dobro vzdušje poskrbel ansambel Boršt, za odlično hrano in pijačo pa nova lastnika Marjan in Karmen, ki sta od predsednika in podpredsednika Turističnega društva Suha krajina Vlada Kostevca in Ludvika Legana prejela obnovljeno informacijsko tablo o Domu Frata.

Turistični delavci želimo, da bo prenovljeni Dom Frata pomembno prispeval k razvoju turizma na Ajdovški planoti in v Suhi krajini.

VladiMir

Predaja info table

Nova strategija trajnostne rasti slovenskega turizma 2017-2021

Vlada RS je oktobra letos sprejela novo »Strategijo razvoja turizma«, s katero Slovenijo opredeljuje kot zeleno, aktivno in zdravo za 5 * (zvezdična) doživetja. Predstavitev nove strategije je bila osrednja tema na letošnjih 7. Dnevih slovenskega turizma (DST), ki so bili med 17. in 19. oktobrom 2017 v Kranjski Gori.

Bogat program letošnjih DST je bil razpet med Kranjsko Goro in Nordijskim centrom Planica, s katerim se Slovenija ponosno postavlja na turistični zemljevid na izjemni lokaciji, kjer se stikajo germanska, romanska in slovanska jezikovna področja in narodi.

Strategija trajnostne rasti slovenskega turizma 2017-2021 pred slovenski turizem postavlja pomembne izzive: kako zagotoviti, da bomo poleg dobrih rezultatov z vidika števila prihodov in prenočitev tujih turistov v Sloveniji beležili tudi bistveno višje prilive iz naslova izvoza potovanj in kaj moramo za to storiti na področju turističnih produktov v skladu z vizijo slovenskega turizma, kot globalne zelene butične destinacije za zahtevnega obiskovalca, ki išče raznolika in aktivna doživetja, notranji mir in osebne koristi. Slovenija je vsekakor destinacija za 5–zvezdična doživetja.

Zemljevid makro regij

Glede na to, da je po novem Slovenija ena destinacija, ki je razdeljena na štiri makro destinacije: Alpsko, Mediteransko, Osrednjo & Ljubljana ter Termalno-panonsko, je Občina Žužemberk postavljena v Termalno-Panonsko Slovenijo, s tem pa se je območje Suhe krajine razdelilo na dve makro regiji. Znotraj makro destinacij so postavljene vodilne destinacije. Dolenjsko predstavlja vodilna destinacija Novo mesto, Šmarješke Toplice in Dolenjske Toplice, sama Dolenska pa se vključuje tudi v aktivnosti Osrednje Slovenije & Ljubljane. TIC v Dolenjskih Toplicah bo po novem predstavljal in promoviral vse dejavnosti in turistično ponudbo tudi za območje Občine Žužemberk.

Na novo Strategijo turizma se bomo morali vsekakor privaditi in jo po svojih najboljših močeh čim bolj izkoristiti, saj ima Suha krajina izjemno pozicijo v kar dveh makro regijah.

■ **Vlado Kostevc**, predsednik TD Suha krajina

Člani Mešanega pevskega zbora Dvor ob Krki na prvih intenzivnih vajah

Člani Mešanega pevskega zbora Dvor ob Krki

Člani Kulturnega društva Dvor, sekcija Mešanega pevskega zbora Dvor ob Krki, smo vikend v novembru, točneje 4. in 5. november, izkoristili za intenzivne vaje. Odpeljali smo se na kmečki turizem Žgajnar, na Stari vrh nad Škofjo Loko.

Domačija, opremljena v tipičnem gorenjskem stilu, nam je nudila vse udobje glede hrane in prenočišč. V tako prijetnem okolju smo se pevke in pevci na ločenih vajah učili novih pesmi.

Korepeticije sta vodila naš zborovodja Robert Kohek in Žiga Jernejčič iz Zagradca.

V soboto zvečer smo po večerji po celodnevnih vajah spet peli. Prepevali smo stare pesmi iz preteklih sezon, ljudske, popevke, dalmatinske, v glavnem vse, ki so nam prišle na misel. Dobre volje in zadovoljni smo v nedeljo še enkrat ponovili na novo naučene pesmi in se po kosilu odpravili proti domu. Vsi smo bili zadovoljni, ker so naše prve intenzivne vaje tako dobro uspele, saj smo se res veliko naučili in predvsem imeli ponovno čas za medsebojno druženje, ki ga med letom na rednih vajah vedno zmanjka.

■ **Miroslava Hrovat**
Foto: KD Dvor

Klepet z reparsko legendo **Klemnom Klemnom**

Je slovenska reparska legenda iz Trnovega, mi Suhokranjci pa ga imamo za svojega. Ima raskav glas. Sodeloval je z najbolj znanimi slovenskimi pevci: Vladom Kreslinom, Ali Enom, Zlatkom, Aniko Horvat, N'Tokom. Je pionir rap glasbe pri nas, ... Ste že ugotovili, kdo je to? KLEMEN KLEMEN.

Imeli smo čast, da smo ga gostili člani Kulturnega društva Dvor, v večnamenski dvorani, v petek, 17. novembra 2017. V sproščenem pogovoru, ki ga je vodila Alenka Murgelj iz Knjižnice Mirana Jarca v Novem mestu, je Klemen predstavil svojo življenjsko zgodbo. Pripovedoval je o začetku ustvarjanja s svojo sestro Nino, o navdihu za besedila, o vzornikih, komi in boleznih, alkoholu, družinskih razmerah in trenutni treznosti. Ob poslušanju smo spoznali, da mu življenje ni prizanašalo in da je pri svojih rosnih 42 letih že veliko preživel. Kot je rekel sam, mu je življenje vrnilo, kar mu je dajal.

Številno publiko je razveselil tudi z repanjem. K repanju je povabil tudi publiko. Brez strahu so se mu pridružili najmlajši udeleženci, resničen pogum za repanje pa je pokazala samo predsednica Vesna in skupaj sta zarepala Povodnega moža Franceta Prešerna.

Sproščen pogovor smo nadaljevali še ob skromni pogostitvi.

■ **Jadranka Meglen**

Klemen z gostiteljico Alenko Murgelj, foto: Jadranka Meglen

Zaslužni za preporod

Preko trideset prostovoljcev in prostovoljk, združenih v Krajevni organizaciji Rdečega križa Žužemberk, je po nekaj letih zatišja obudilo organizacijo. Njihov posluh za humanitarne potrebe in stiske ljudi je prekinil dolgoletno zatišje in pričel z delom. V letošnjem letu so pod vodstvom predsednice in podpredsednice odbora Alenke Sajovec in Tamare Plot (na sliki) izpeljali vrsto akcij, posebej pa so se potrudile tudi pri razdeljevanju paketov, sprejemu prvošolčkov med mlade člane. V sodelovanju z OŠ Žužemberk so izpeljale vsakoletno srečanje starejših, skozi celo leto pa obiskovale tudi starostnike jubilante.
Foto: S. Mirtič

S KORK Žužemberk skozi preteklo leto

Preko trideset nas je prostovoljcev in prostovoljk, združenih v Krajevni organizaciji Rdečega križa Žužemberk. Druži nas dobra volja, prijateljstvo in pripravljenost pomagati sočloveku vse dni v letu. Minilo je leto dni, odkar smo v Žužemberku obudili krajevno organizacijo Rdečega križa. Prav je, da se ob tej priložnosti ozremo na leto, ki je za nami, in na dogodke, ki smo jih izpeljali.

Letošnje leto je bilo za nas zelo aktivno, saj smo štirikrat razdelili prehranske pakete ljudem na našem območju, v mesecu aprilu organizirali delavnico prve pomoči in prikaza oživljanja z defibrilatorjem, v maju pa smo med mlade člane Rdečega križa sprejeli prvošolčke in v trgovinah KZ Trebnje Samopostrežba Žužemberk in Slap – Tuš izpeljali akcijo "Košarica". V mesecu juniju je bila v telovadnici OŠ Žužemberk krvodajalska akcija, julija pa v sklopu trških dni meritve krvnega tlaka, sladkorja in holesterola ter podelitev priznanj krvodajalcem. V oktobru smo v sodelovanju z OŠ Žužemberk izpeljali srečanje občanov, starejših od 70 let, skozi vse leto pa obiskovali in obdarili jubilante, ki so praznovali 80 ter 90 let in več. Tudi v decembru ne bomo počivali, saj bomo z novoletnimi darili obiskali vse občane, starejše od 85 let.

Uspešno smo izpeljali vse aktivnosti, ki smo si jih zadali v programu dela za leto 2017, na kar smo ponosni.

Tudi vnaprej se bomo trudili, da bomo delali dobro in po svojih močeh pomagali pomoči potrebnim. Lahko nam tudi vi pomagate in nas opozorite na ljudi, ki bi potrebovali pomoč, saj smo skupaj močnejši. Prav tako pa se nam lahko tudi pridružite, saj smo novih članov vedno veseli.

Ob tej priložnosti pa lepo povabljeni, da se tudi v prihodnje udeležujete dogodkov, ki jih bomo pripravili.

■ **Tamara Plot**

Skupinska fotografija članic Društva kmečkih žena Suha krajina

4. ocenjevanje in razstava potic Žužemberk

V petek 3.11, smo imele članice Društva kmečkih žena Suha krajina – Žužemberk v lovski dvorani že 4. društveno razstavo in ocenjevanje potic. Raznovrstne potice so prinesle gospodinje iz vse Dolenjske, Bele krajine in Dobrega Polja, Sela pri Šumberku, Dolenjskih Toplic, Novega mesta, Šentjerneja, Trbovelj in seveda naše članice društva. Skupaj je bilo ocenjenih in razstavljenih 55 potic. Kljub slabi letini orehov je bilo največ orehovih potic, sledile so kokosove, špehovka, čemaževa, ajdova s skuto, rožičkova, pehtranovo ter čebulna. Tako so zopet gospodinje pokazale svojo inovacijske sposobnosti in svoje znanje.

Šestčlanska komisija je bila mnenja, da so potice po večini lepe po obliki, izgledu in barvi. Imele so značilen vonj in okus po sestavinah. Bilo je nekaj sveže pečenih potic, tako da se vonj še ni občutil. Priporočajo, da se potice spečejo dan pred ocenjevanjem, tako da se okusi porazdelijo. Lepo je, da se ohranjajo slovenske narodne potice, ki so pečene v lončenih modelih. Bilo je tudi nekaj modernejših izvedb, kot so kokosove, iz pirine in ajdove moke z raznimi dodatki in še bi lahko naštevali. Od 55 potic je bilo 19 zlatih, 21 srebrnih, 13 bronastih in 2 zahval. Naj povem še to, da sta prejeli 2 naši članici vse točke: Anica Šuštaršič za kokosovo in Jarc Marijo za orehovo.

Ogled razstave smo imele v soboto in nedeljo. Priznanja so podelili državna sekretarka na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Tanja Strniša, župan občine Žužemberk Franc Škufca ter lanskoletna kmetica leta Jelka Krivec.

Z zadovoljstvom ugotavljamo, da nam je 4. razstava uspela in smo že z mislijo na 5. državnem tekmovanju, ki ga bomo imele drugo leto. Zahvaljujem se vsem za sodelovanje in še posebej pridnim članicam Društva kmečkih žena Suha krajina – Žužemberk.

■ **Tadeja Lavrič**

Absolutni zmagovalki 4. društvenega ocenjevanja potic

»Potica, potička – dobra jed, boljše nima celi svet.« Tak je nekoliko predelan slovenski pregovor.

Premalo cenimo svoje stvari. V veliko primerih nam je ljubše tisto, kar pride od drugod. Je že prav, da se odpiramo svetu, a je potrebno ceniti predvsem domače – dediščino naših babic, torej tisto, kar nas dela prepoznavne v svetu in kar utrjuje našo identiteto.

Ena od teh prepoznavnosti je prav gotovo potica, ki je pod takim imenom poznana po vsem svetu. Najbolj značilna je pehtranova, najbolj razširjena in najbolj priljubljena orehova.

Potica je bila in je še vedno simbol blaginje. Na praznični mizi slehernega slovenskega doma, predvsem za veliko noč in božič, je nepogrešljiva sladica.

Besedo potica kot POVITICA je že pred 500 leti kot prvi zapisal Primož Trubar. Valvasor je kakšnih 100 let pozneje napisal tudi recept za njeno pripravo in opisal postopek izdelave.

Potica je še vedno ogledalo dobre gospodinje oziroma dobre kuharice. Letos je na ocenjevanju potic sodelovalo veliko članic domačega in gostujočih društev kmečkih žena. Ocenjenih je bilo 55 potic vseh vrst. Absolutni zmagovalki sta bili ga. Marija Jarc iz Velikega Lipovca in ga. Anica Šuštar iz Srednjega Lipovca.

December je mesec dobrih misli in želja; diši po praznikih, prebujajo se spomini. Tudi na omamni vonj potice. Bila je nepogrešljivi del tako božične kot silvestrske večerje. Bil je zgodnje decembrski večer, ko sem se odpravila v Veliki Lipovec, na obisk h ge. Mariji Jarc. V prijetno topli kuhinji sva klepetali o tem in onem. Ga. Marija je povedala, da je bila zlatega priznanja z vsemi osvojenimi točkami zelo vesela. Vprašala sem jo, kaj se ocenjuje. Pravzaprav vse, je pojasnila: oblika, skorja, vonj sredice in vonj skorje, vezava testa in nadeva (skorja ne sme odstopati), zunanji izgled.

ga. Marija Jarc

Ga. Marija se je v Veliki Lipovec primožila pred 57 leti kot 20-letno dekle. Prvo potico je spekla s svojo taščo v svojem novem domu. Spominja se, kako lepo je bilo za božič in veliko noč, ko je potice doma pekla njena mama. V krušni peči. Polna miza je bila modelov. Spomni se tudi, da je mami pri peki vedno pomagal ata. Ga. Marija uporablja električno pečico. Nekoč je bila potica obvezna za božič, veliko noč in binkošti. Pekli so jo tudi ob nedeljah, če so dobili kakšne obiske, le da ni bila tako »bogata«. S taščo sta natolkli skodelico orehov in dodali nekoliko drobtinic.

Se ji je kdaj ponesrečila? Vedno se ji peka tudi ni posrečila, a prav slabo ni bilo nikoli. Največ, kar se ji je zgodilo, ji je odstopila skorja. Pomembno je, da sta tako testo kot nadev enako topla. Preden se jo da v pečico, jo je treba našpikati. Tudi temperatura pečice je pomembna.

In kaj svetuje mladim gospodinjam? Treba je pogumno poskusiti. Če ne uspe prvič, bo pa drugič. Če drugič ne, bo pa tretjič. Za začetek je ga. Marija ponudila recept za orehovo potico.

***Testo**: 60 dag moke, 8 dag kvasa, 1 margarina ali maslo, 4 žlice sladkorja v prahu, 8 rumenjakov, ščepec soli, približno 2 dl mleka in 1 jedilno žlico ruma.*

***Nadev**: 60 dag orehov, 30 dag sladkorja v prahu, 4 jedilne žlice ruma, 2 dl kisle smetane, 1 vanilin sladkor, 8 beljakov, limonina lupina in cimet.*

Zdrobimo kvas, dodamo žlico moke, žličko sladkorja in malo toplega mleka. Pustimo, da vzhaja. V drugi posodi zmehčamo maslo, dodamo rumenjake, sladkor v prahu, sol in rum ter dobro premešamo. V skledo presejemo moko, ji dodamo vzhajan kvas , rahlo premešamo in dodamo mešanico masla in rumenjakov. Po potrebi dolijemo mleko (do 2 dl). Dobro pregnetemo ali stepamo tako dolgo, da se testo loči od sklede. Testo pomokamo in ga pustimo vzhajati samo toliko časa, da pripravimo nadev: najprej zamešamo suhe sestavine, nato dodamo smetano in rum (premešamo), nazadnje dodamo čvrst sneg iz beljakov in rahlo premešamo.

Testo razvaljamo v pravokotno obliko premažemo z nadevom, tesno zvijemo, naložimo v pekač in premažemo s stepenim jajcem. Še boljši je premaz iz dveh žličk kisle smetane in ene žličke vode. Testo večkrat prebodemo in ga damo v pečico, segreto na 50 °C. Pustimo vzhajati 20 do 30 minut, nato zvišamo temperaturo na 180 °C in pečemo 1 uro.

Naj vam uspe!

Ga. Marija izžareva toplino. Kar sedela bi še pri njej in klepetala. Zaupala je, da že 35 let piše dnevnik. Vsak dan. Čisto kratko. O tem, kakšno je vreme, kaj so delali in podobno. Včasih je beležila tudi prirast v hlevu, izkupiček za mleko ...

Vse točke je osvojila tudi **Anica Šuštar** iz Srednjega Lipovca. Pravi, da že dolgo peče in da to dela z veseljem, in sicer so v njenem pekarskem repertoarju vseh vrst potic, orehova, lešnikova, rozinova, pehtranova, kokosova, rožičeva ... Na vprašanje, kakšne so skrivnosti uspeha, je diplomatsko odgovorila, da prav nič posebnega ne dela: zamesi testo, da vzhajati, zameša nadev, ga razmaže, zvije in da še enkrat vzhajati.

Pomembno je, da nobena sestavina ne izstopa in da mora biti vsega ravno prav.

■ **Magda Kastelic Hočevar**

Jesenski vinogradniški pohod

Društvo vinogradnikov Suha krajina je že tradicionalno organiziralo jesenski pohod po vinskih goricah. 45 pohodnikov se je zbralo v soboto, 26. 10., v gradu Žužemberk, kjer nas je pred odhodom pozdravil tudi župan občine Žužemberk g. Škufca. Pot nas je vodila skozi Zafara, po rimski cesti proti Trebči vasi, kjer smo naredili ob Naralovem križu spominski posnetek. Pot smo nadaljevali skozi Sadinjo vas in Mačkovec, skozi vinsko gorico Mačkovski tali, Skopice ob vinski gorici Hrib, skozi Mali Lipovec. Prvo tekoče okrepčilo je bilo v Sadinjskih talih pri Dušanu Vidmarju. Za tem smo se ustavili tudi v Sadinjskih talih pri Milanu in Jelki Kocjančič, ki sta poskrbela za okrepčilo in »tekočo problematiko«, pa tudi malo počitka smo si privoščili. Potem smo se podali proti Trebči vasi in cilju, od koder smo štartali. Po petnajstkilometrski poti se je na cilju zelo prilegel odličen topel obrok, pripravljen v FS kuhinji. Ob malici smo si vzeli še malo časa za druženje, pa seveda tudi nazdravili smo, kot se za vinogradnike spodobi.

Želimo, da se v bodoče naših pohodov udeleži čim več občanov in ostalih.

■ **Anton Koncilja**

Ocenjevanje moštov

Društvo vinogradnikov Suha krajina je organiziralo že tradicionalno ocenjevanje moštov, ki je bilo 2.11. v prostorih PGD Dvor. Prinesenih je bilo 57 vzorcev mošta. Mošte je ocenjevala šestčlanska komisija, ki ji je predsedovala ga. Ivanka Badovinc, specialistka za vinarstvo iz KGZ Novo mesto. Ostali člani komisije so bili g. Slavko Gliha, g. Peter Lavrič, g. Stane Novinc, g. Jože Gnidovec in g. Anton Koncilja. Namen ocenjevanja je prepoznati morebitne napake in kako jih odpraviti. Vsak vzorec je bil komentiran s strani predsednice. Vinogradniki so lahko tudi pokusili mošt z napako, v smislu, da bi jo znali sami pravočasno prepoznati.

V zaključku je ga. Badovinc strnila nekaj misli glede kakovosti letnika. *»Glede na to, da je bilo prepoznanih v moštih zelo veliko napak, je moč trditi, da gre za zelo težaven letnik pri kletarjenju,«* je dejala. Prejeli smo veliko napotkov, kaj storiti, da bomo te napake čim prej odpravili. Prepričan sem, da bo do ocenjevanja vin, ki bo februarja, čisto drugačna slika. Vse to pa še enkrat potrjuje, da še kako potrebujemo znanje kletarjenja za kakovostna vina, zato je prav, da se društvu pridruži čim več vinogradnikov. Po ocenjevanju je sledila malica in druženje vinogradnikov.

■ **Anton Koncilja**

Martinovanje

Društvo vinogradnikov je v gradu Žužemberk organiziralo že tretje martinovanje, ki je sicer zaprtega tipa. Martinovanja se je udeležilo 44 vinogradnikov. Začelo se je z protokolom krsta mošta, ki ga je opravil posebni Škof, društveni pevci pa so program obogatili z njihovim nastopom in zapeli nekaj prelepih pesmi, ki sodijo k takšnemu dogodku.

Posebnost martinovanja je bila, da je vsak prisotni dobil svojo pečeno kračo. Nekatere so tehtale tudi do 1,3 kg. Mošt je prinesel vsak sam, tako da je bil deležen krsta. Tipično je, da smo si med seboj izmenjavali mošte in jih okušali. Bili smo prešerno razpoloženi in tudi petja ni manjkalo. En razlog več, da se pridružite vinogradnikom.

Foto: Anton Koncilja

PGD Križi uspešno na gasilskih tekmovanjih

Pionirji zopet med najboljšimi v državi v gasilski orientaciji.

Tudi v letošnjem letu je bilo v PGD Križi na področju tekmovanj kar živahno. Trend prejšnjega leta se je nadaljeval, uspehi stopnjevali. To še posebej velja za tekmovanja, v katerih je nastopala gasilska mladina, ki nas je tudi letos razveseljevala z odličnimi uvrstitvami.

Več ekip je nastopilo na enajstih različnih tekmovanjih, od občinskega, pa vse do tekmovanja na državni ravni. V zimskem času smo pričeli z uspešnimi nastopi na kvizu gasilske mladine, spomladi nadaljevali z občinskim tekmovanjem in tekmovanji GZ NM- tudi legendarnim avtorallyem, vrhunec pa dosegli konec poletja z nastopi na tekmovanjih v gasilski orientaciji, kjer je bil zopet dosežen odličen rezultat.

Pohvala in zahvala gre vsem ekipam in mentorjem, še posebej pa je potrebno izpostaviti ekipo pionirjev v sestavi: Anej, Jaka in Žan za ponovno uvrstitev na državno tekmovanje v gasilski orientaciji. To je letos potekalo v Gorici pri Slivnici (GZ Šentjur), ekipa pa je z doseženim 13. mestom močno izboljšala rezultat lanskega leta in s tem postavila nov mejnik tekmovalnih dosežkov. Hladno in deževno vreme, ki je na vseh prizoriščih tekmovanj v orientaciji spremljalo tekmovalce, naših pionirjev očitno ni preveč motilo, prej nasprotno- da bi se ogreli, so tekli in opravljali naloge še hitreje ter na koncu dosegli največji tekmovalni uspeh PGD Križi do sedaj.

Dosežen uspeh in zavedanje, da so bile na nekaterih tekmovanjih storjene napake, ki jih ni težko odpraviti, dajeta ekipam še dodatno motivacijo, kar daje misliti, da bi naslednje leto utegnili biti zopet v družbi najboljših.

■ **Tomaž Špelko**
Foto: Alojz Škufca ml.

Nedeljski obisk belokranjske konjenice na Plešivici

V nedeljo, 8.10. 2017, so člani Konjerejskega društva Suha krajina na Plešivici gostili belokranjsko konjenico. V prelepi jesenski nedelji je kar večje število članov belokranjske konjenice prijahalo na Plešivico. Tu so jih pričakali člani konjerejskega društva s toplo malico in dobro kapljico. Po nekajurnem počitku in druženju na prelepi Plešivici so se še v sončnem vremenu odpravili nazaj, saj jih je čakala kar dolga pot domov. Plešivica - konjerejska koča in parcela je ponovno služila svojemu namenu - druženju konjenikov, počitku, zavetišču, oskrbi konj in konjenikov. Spet je bila lepa nedelja, preživeta s konji in konjeniki. Pohvala gostiteljem!

■ **Tatjana Jarc**, KD Suha krajina

Strokovna ekskurzija KD Suha krajina

Člani Konjerejskega društva Suha krajina smo imeli 7. oktobra strokovno ekskurzijo na Kmetijski sejem v Komendo. Na sejmu je bilo moč videti vse: od kmetijske opreme, strojev, opreme za dom, prehrane, ogrevanja, gradnje in seveda tudi konj, tokrat pasme haflinger. Po ogledu sejma so se nekateri člani društva seznanili z učinkovinami gline na telo na domačiji Ferjuc Cvetke in Janeza. Člani društva so si ogledali proizvode sive gline, se seznanili z njihovo lastnostjo in delovanjem, nekateri pa so si izdelke kupili. Od tu je pot vodila na domačijo Janeza Lončarja, kjer smo si ogledali zajeten muzej starin in imeli kosilo. Tu nam je lastnik kmetije g. Janez natančno razkazal Lončarjev muzej raznoterih starin, kjer so nekatere do potankosti obnovljene. Delovni stroji, traktorji, motorna kolesa in kolesa z motorjem so krasili nekatere razstavne prostore. Po kosilu in krajšem druženju ob dobri kapljici in hrani, po zatonu sonca, ki nas je v jesenski soboti prav lepo pogrelo, smo se člani KD Suha krajina zadovoljni odpravili v našo prelepo Suho krajino.

■ **Jole Adrijanić**

Farno žegnanje v Šmihelu

Prvo sončno nedeljo v mesecu oktobru je potekalo šesto, tradicionalno farno žegnanje v Šmihelu pri Žužemberku. Za pester program dogajanja je poskrbelo Kulturno društvo Šmihel. Po sveti maši, ki jo je daroval duhovnik g. Uroš Švarc, so obiskovalcem podarjali male angelčke v simbol žegnanja. Obiskovalce sta na prireditvi pozdravila predsednica kulturnega društva ga. Karmen Sadar ter župan občine g. Franc Škufca. Organizatorica ga. Maja Papež Iskra je obiskovalcem predstavila ter pokazala likovna dela učencev podružnične šole ter jim skupaj s predsednico društva podelila priznanja ter praktične nagrade.

V župnišču je potekala predstavitev uspešne športne poti vaščana Francija Grajša. Prav tako ni manjkalo raznovrstnih stojnic, na katerih so obiskovalci našli vrsto domačih in kreativnih izdelkov okoliških razstavljavcev in rokodelcev. Na prireditvi je bilo poskrbljeno za okrepčilo z raznimi sladicami, palačinkami in pijačo. Obiskovalci so se lahko z našimi konjerejci zapeljali na kočijah in se pogovorili s polharjem g. Frenkom. Najmlajši pa so preprosto najbolj uživali v otroškem kotičku, kjer so ustvarjali.

Letošnje leto so se prvič predstavili tudi gasilci PGD Šmihel pri Žužemberku s simulacijo oživljanja in uporabo AED defibrilatorja. Obiskovalci prireditve so lahko opravili preventivne zdravstvene meritve krvnega tlaka, sladkorja ter holesterola, kar je omogočil Rdeči križ.

Kulturno društvo Šmihel pri Žužemberku se iskreno zahvaljuje vsem sponzorjem in sodelujočim, ki so pripomogli pri uresničevanju in izvedbi pomembnega kulturnega dogodka. Želijo tudi izkoristiti priložnost in vas povabiti na žegnanje v prihajajočem letu.

■ **Nevenka Urbančič**

Pravljična noč in dan na žužemberškem gradu

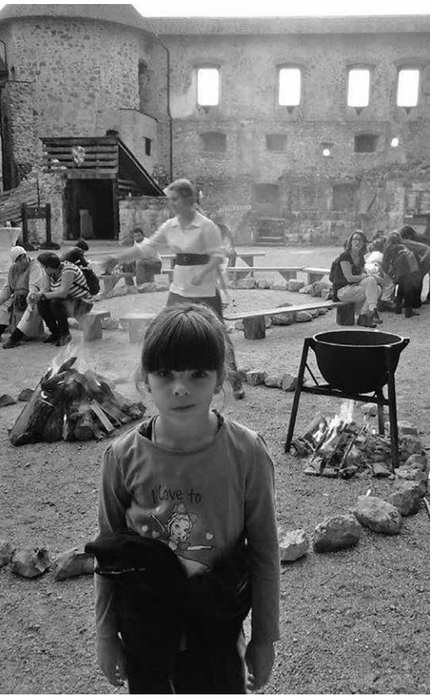

Žužemberški grad, katerega gole stene se še zdaj odslikavajo na gladini večno zelene reke Krke, je eden najslikovitejših gradov na Slovenskem. Prvo utrdbo na tem mestu je dal pozidati Viljem Savinjski, mož svete Eme. Leta 1295 ga je kupil goriški grof Albert I. Leta 1374, po izumrtju istrske veje rodbine goriških grofov, je grad prešel v last Celjskih grofov. Ulrik II. Celjski je leta 1456 brez dedičev umrl in potem so Celjski grofje izumrli. Vse njihovo premoženje so po dedni pogodbi pridobili Habsburžani. Med ostalim tudi grad Žužemberk. Leta 1538 ga je cesar Ferdinand kot deželnoknežjo posest prodal rodbini Auerspergov. Kupila sta ga brata Wolf Engelbert in Jurij Turjaški. V 16. stoletju so zgradili obrambne stolpe in mogočni bastiji. Grad ni igral vidne vloge ne za časa kmečkih uporov, ne za časa turških vpadov. Vendar je knez Janez Vajkard I. Turjaški, ki je bil svétnik in prvi minister v Habsburški monarhiji (tudi vzgojitelj cesarja Ferdinanda III.), povzdignil v pomemben obrambni steber dežele in pokrajine ob reki Krki. Na ta čas vežejo grad številne zgodbe in pripovedke.

Letos, konec septembra, je grad kot v pravljici že sedmič oživel s tradicionalno pravljično nočjo in dnevom na gradu. Seinsenbergensis Tumultus – viteški red Jurija in Volka Engelberta Turjaškega, ki deluje v okviru TD Suha krajina, je skupaj s prijatelji srednjega veka v soboto, 23. septembra, pripravil že 7. srednjeveško-renesančni pravljični grajski večer, v nedeljo, 24. septembra, pa pravljični dan. Na gradu so obiskovalce sprejeli grajska gospoda, vitezi, grajske gospodične in otroci. Večer je bil ob odprtem ognju namenjen branju pravljic in povesti, srednjeveški glasbi in opazovanju zvezd. Dogodek je bil namenjen otrokom vseh starosti in velikosti. Organizatorji so poskrbeli za pravo srednjeveško vzdušje, saj je bil grad brez električne energije, obsijan le z ognjem na sredini dvorišča, medlimi plamenicami na križiščih poti in čudovitim zvezdnim nebom. Na stojnicah so bile na voljo stare srednjeveške jedi, pa tudi novejše, v ognjenih zubljih na ognjišču pa so najmlajši smodili mini klobase.

Ves teden sem se pripravljal na ta dogodek. Nisem se umival, čistil in preoblačil. Za vsako ceno sem hotel čutiti duh pravega srednjega veka. Žal je bila gospa žena bolj sodobnega mišljenja in še zdaj ne vem, kako je bilo biti neustrašni vitez ali ulični trubadur tistega časa.

■ **Miran Jenko**

Prvi Maximiusov pohod

V nedeljo, 19. novembra, se je manjša skupina pohodnikov iz Turističnega društva Suha krajina odpravila na raziskovalni pohod po Maximiusovi rimski cesti od Žužemberka do Valične vasi ter nato čez reko Krko skozi Dešečo in Budganjo vas nazaj do Žužemberka.

Pot je zelo prijetna in primerna za pohodnike vseh starosti, dolžina celotne poti je 14 km in nima preveč vzponov, ob poti pa pohodnike spremlja bogata kulturna in naravna dediščina.

Do Valične vasi nas pot vodi po trasi nekdanje rimske ceste, ki jo je načrtoval vojak in inženir rimske legije, domačin Publius Maximius iz 'Valične vasi'. Ob neverjetni dediščini smo bili pohodniki povsod prisrčno sprejeti, še posebno v Valični vasi. Navdušenje je bilo neizmerno, še posebno ob vaški lipi, katere starost ocenjujejo na okoli 800 let.

Pri domačiji Meden smo bili lepo pogoščeni, spoznali pa smo tudi snemalno in igralsko ekipo priljubljene TV nanizanke 'Reka ljubezni', saj so imeli to nedeljo tu snemalni dan. Povratek je bil prijeten in zelo razburljivo zanimiv.

Še enkrat hvala vsem pohodnicam in pohodnikom ter še posebno vsem, ki so pogostili pohodnike. Za naslednje leto pa že sedaj napovedujemo, da bo ta pohod postal eden izmed mnogih pohodov, ki jih organizira turistično društvo.

■ **Vladimir**

Skupina pohodnikov pri vaški lipi

Spomin na padle borce

Cvibelj nad Žužemberkom, z mogočnim spomenikom padlim antifašistom, borcem, civilnim žrtvam in človekoljubom, ostaja sinonim na strahovit teror okupatorja in težke boje, ki so divjali v dolini reke Krke. S tradicionalno slovesnostjo, ki so jo združeno pripravili Občina Žužemberk, Zveza združenj borcev za vrednote NOB Slovenije, Odbor VII. korpusa, Združenje borcev za vrednote NOB Novo mesto in Krajevna organizacija ZB Žužemberk v soboto, 21. oktobra, pa so počastili vsakoletni spomin na vse padle.

Zbrane je pozdravil župan **Franc Škufca** in poudaril, da je na območju Suhe krajine med drugo svetovno vojno ugasnilo preveč življenj, zato je prav, da s tovrstnimi spominskimi svečanostmi opozarjamo, da so rane, ki jih s trpljenjem in z razdiralnostjo zarežejo vojne, globoke – pregloboke. Častni govornik na tradicionalni svečanosti je bil predsednik Državnega sveta mag. **Mitja Bervar**.

»Zavedati se moramo, da se zgodovine ne da spreminjati in da jo lahko le skušamo razumeti. Nekateri bi radi pozabili na vojne grozote ali pa si resnico prikrojili po svoje. Vendar ohranjanje vrednot upora simbolizira našo veliko zgodovinsko moč. Zamegljevanje zgodovinskih dejstev pomeni zanikanje idealov, ki so nas konstituirali kot narod, državo ter zanikanje temeljev današnje svobodne Evrope enakopravnih narodov,« je izpostavil Bervar in dodal, da grozote vojn in njihovih žrtev ne smejo iti nikoli v pozabo. »To ostaja naš dolg do zgodovine in do vseh, ki so jo ustvarjali, a je sami niso nikoli doživeli,« je še poudaril.

Slovesnosti so se poleg predsednika Zveze združenj borcev za vrednote NOB Tita Turnška udeležili tudi številni drugi člani borčevskih organizacij ter predstavniki tujih diplomatskih predstavništev, ki so v spomin na padle borce pred spomenik položili vence.

Kulturni program slovesnosti na Cviblju pa so popestrili častna enota Slovenske vojske, Mestna godba Novo mesto, mladi recitatorji, KUD Žužemberški rogisti, Moški pevski zbor Lopar s Primorske, številni praporščaki in 1. spominski dolenjski partizanski bataljon.

■ **Urednik**

Foto: S. Mirtič

Srečanje pobratenih gasilcev
DVD Belavići in PGD Žužemberk

Že pred letom 1980 so se spletle prijateljske vezi med gasilci iz Belavičev pri Dugi Resi s Hrvaške ter domačimi gasilci iz Žužemberka, kar je vodilo v pobratenje med obema prostovoljnima gasilskima društvoma v letu 1980. Po času razpadanja naše prejšnje skupne države so se prijateljski odnosi ponovno oživili in leta 2008 so oboji podpisali novo listino o pobratenju.

Letos so prijatelji iz Belavićev slavili svojo 60-letnico delovanja in so v goste povabili tudi gasilce iz PGD Žužemberk, ki so v soboto, 18. novembra 2017, vrnili povabilo in gasilce iz Belavičev povabili na obisk in ekskurzijo v Suho krajino. Po srečanju v gasilskem domu v Žužemberku so pod vodenjem predsednika TD Vlada Kostevca spoznali Gradenc, Hrib pri Hinjah z Močilami, železo-livarski muzej in galerijo na Dvoru ter Šmihel pri Žužemberku. Zaključek in prijateljsko družabno srečanje je bilo pri Domačiji Meden, kjer so se vezi med gasilci še poglobile.

Gasilci iz PGD Žužemberk se tako že sedaj pripravljajo na naslednje leto, ko slavijo svojo 130-letnico delovanja.

■ **VladiMir**

Gasilska v železo-livarskem muzeju pri Stanku Novincu.

Ko zapojejo najmlajši, ...

Ideja o otroškem pevskem zboru se je porodila naši predsednici društva KD Dvor Vesni Može. S strahom sem »izziv« sprejela, a po nekaj vajah lahko rečem, da je bil ta odveč.

Otroci so tako simpatični, veseli in željni petja. Na vaje hodim z največjim veseljem.

Trenutno pripravljamo skladbice za različne priložnosti, na vajah uživamo, veliko prepevamo ter plešemo. Ob tej priložnosti bi se rada zahvalila Vesni za zaupanje ter prav slehernemu staršu, ki vsak teden pripelje svojega otroka na pevske vaje. S tem dobivam potrditev, da smo se odločili prav. Trudili se bomo, da bodo otroci še naprej z veseljem obiskovali naše urice in od njih tudi nekaj odnesli. Hvala vam!

■ **Tjaša Primc**

Foto: Jadranka Meglen

Ustvarjalna delavnica

Tako kot otroci čakajo na prvi šolski dan, tako z njimi čakajo tudi prve jesenske počitnice. Da bi jim čim bolj popestrili tudi počitniške dneve, smo v Kulturno-umetniškem društvu Žužemberk pripravili prvo letošnjo počitniško ustvarjalno delavnico. Po praznikih, 2. 11. 2017, smo se zbrali v sejni sobi Občine Žužemberk, kjer si je vsak udeleženec izdelal čisto svoj lovilec sanj. Odločali so se, ali bo njihov lovilec velik ali mogoče malo manjši. Mogoče bo pisanih barv z veliko okrasnih elementov ali pa le enobarven z nekaj okraski. Otroci so imeli na voljo zanimive in privlačne materiale. Z veseljem so ustvarjali in na koncu so nastali čudoviti izdelki. Kdo ve, kakšne so bile njihove sanje.

■ **Petra Bavdek**

Ekskurzija aktivnih članov TD

V soboto, 14. oktobra 2017, smo imeli aktivni člani turističnega društva redno letno ekskurzijo, na kateri smo spoznavali znamenitosti bližnje soseščine ter Bele krajine. Najprej smo si ogledali zanimivosti Soteske, nato pa bili izjemno navdušeni nad Berryshko v Obrhu.

V Beli krajini nas je takoj pozdravilo sonce v vsem svojem sijaju. To se odraža tudi v srcih Belokranjcev. Naš vodnik Alojz Hudelja nas je popeljal po Črnomlju, mag. Weiss pa navdušil z zgodovino ter nam dal pobudo, da tudi v Žužemberku postavimo mestni muzej.

V Župančičevem hramu v Dragatušu nas je pozdravil sam lastnik Rajko, osebje pa je poskrbelo za odlično kosilo. V Vinici smo spoznali lik in delo Otona Župančiča, v šoli Bistra buča pa šolski pouk iz leta 1957. Vsi smo prejeli spričevala, takšna ali ...

Pri Prusu pa je bilo poučno in izjemno spoznavanje najboljših belokranjskih vin s posebno predstavitvijo lastnika Jožeta. Zaključek ekskurzije je bil v Gostišču Veselič v Podzemlju, kjer so člani in osebje gostišča sodelovali v tradicionalnem srečelovu. Belo krajino smo zapustili z novimi spoznanji in se tudi tokrat prepričali, da je to pokrajina srčnih in sončnih ljudi nalezljivo dobre volje. Še bomo prišli....

Utrinek iz šole 'Bistra buča'

Foto: VladiMir

Spoštovani člani turističnega društva!

27. septembra je bil svetovni dan turizma, zato vam ob tej priložnosti iskreno čestitam.

V tem letu smo naredili neverjetne prireditve, ki so bile odmevne po domovini, pa tudi tujini. Tako smo na najlepši možni način poskrbeli in še skrbimo za prepoznavnost naše izjemne Suhe krajine, ki ima neverjetno čudovito naravno, bogato kulturno in izjemno živo dediščino, ki jo s svojim prostovoljnim delom ohranjamo in celo na novo tvorimo.

Dejansko je bil ta dan naš dan, saj - turizem smo ljudje!

Vaš predsednik

■ **Vlado Kostevc**

Konjerejsko društva Suha krajina želi vsem simpatizerjem, ljubiteljem in lastnikom konj vesele, blagoslovljene praznike ter SREČNO v 2018!

Zahvala za podporo

TD Suha krajina je v letu 2017 organiziralo ali soorganiziralo neverjetno število prireditev. Z izjemno požrtvovalnostjo, zavzetostjo in aktivnostjo svojih članov in članic. Skozi celo je bila predstavljena Občina Žužemberk in Suha krajina širni Dolenjski, celotni Sloveniji in tudi tujini. Ime Suhe krajine in Žužemberka smo ponesli po domovini in po svetu, in to po zaslugi požrtvovalnih članic in članov društva. Brez podpore širše skupnosti in občine ter vseh prijateljev in ljudi dobre volje tega ne bi zmogli. Hvala vsem društvom, klubom in ostalim organizacijam za prijateljsko sodelovanje in podporo.

Ob tem pa se javno zahvaljujemo vsem, ki ste nas podpirali, hkrati pa si želimo, da nam bi zaupali tudi prihodnje leto, ko pripravljamo že 20. srednjeveški dan na Žužemberškem gradu.

To so: Občina Žužemberk, TZS, Zavarovalnica Triglav d.d., IMP-PROMONT d.o.o., KOLEKTOR KOLING d.o.o., Komunalne gradnje d.o.o., Livar d.d., KEKO OPREMA d.o.o., Cankarjeva založba d.o.o., STELEM d.o.o., GI Zakrajšek d.o.o., Konvikt d.o.o., GG Novo mesto d.o.o., TERME KRKA d.o.o., Signal d.o.o., rd rujzdesign d.o.o., ŠTRAF d.o.o., Zavarovalnica SAVA d.d., Komunala Novo mesto d.o.o., Espri d.o.o., Gostgrad d.o.o., LERO d.o.o., FS d.o.o., Šolski center Novo mesto, Podjetniško svetovanje Zoran Leko s.p., Vaš kanal - TV Novo mesto d.o.o., Radio KRKA, KZ Trebnje z.o.o., Radio SRAKA, GPI tehnika d.o.o., KGN d.o.o., REKON d.o.o., Foto Video studio Maver, Ribiška družina Novo mesto, Mizarstvo in gostinstvo Mihael Luzar in vsi ostali, ki ste nam kakorkoli pomagali.

Pred bližajočimi prazniki želimo vsem vesel božič ter zdravo, srečno, veselo, zadovoljno in uspešno novo leto 2018.

■ **Upravni odbor TD Suha krajina**

Požarna vaja Križi 2017

Vaja za utrjevanje operativne sposobnosti in dobrega meddruštvenega sodelovanja.

V oktobru, mesecu, ko gasilci z različnimi dogodki še posebej zaznamujemo požarno varnost in preventivo, smo v PGD Križi ponovno pripravili interno požarno vajo. Po že ustaljeni praksi smo na vajo povabili tudi eno od sosednjih društev- letos PGD Reber.

Predpostavka vaje je bila, da je v starejši hiši prišlo do eksplozije, zaradi česar je prišlo do požara in hudih poškodb stavbe, v kateri je ostalo ujeto neznano število oseb. Obstajala je nevarnost, da se stavba zruši, ogenj pa razširi na sosednje objekte. Sicer predhodno napovedana vaja je bila zasnovana tudi kot »presenečenje«, saj se zaradi želje po realni odzivnosti ni vedelo, kdaj in kje bo izvedena. To smo vedeli le tisti, ki smo jo pripravljali, pri tem pa skrbno pazili, da za »skrivnost« ne bi izvedeli drugi člani društva, kar niti slučajno ni bila lahka naloga.

Ob času, predvidenem za izvedbo, nas je ReCo NM obvestil, naj z vajo počakamo, ker se na področju GPO Žužemberk pričenja prava reševalna (iskalna) akcija in so nekatera društva že na intervenciji. Čez nekaj minut je bilo alarmirano tudi naše društvo, zato smo takoj odhiteli v gasilski dom, kjer smo se z ostalimi operativci pripravili za izvoz, medtem pa dobili sporočilo, da je iskalna akcija končana. Po posvetu z ReCo smo se odločili, da vajo v nekoliko okrnjeni izvedbi vendarle izvedemo. Na poziv se je odzvalo skupno 9 gasilcev našega PGD in PGD Reber, ki so že v temi in pod budnim nadzorom opazovalcev / ocenjevalcev prikazali odlično strokovno usposobljenost in medsebojno sodelovanje. Ob koncu smo vajo analizirali in se pogovorili o pomanjkljivostih, ki so bile opažene med njeno izvedbo. Po zaključku nas je gospodar povabil še za bogato obloženo mizo, kjer so bili vsi napori hitro pozabljeni.

PGD Križi se zahvaljuje družini Hočevar- še posebej njenemu gospodarju Tomažu, za gostoljubje in dovoljenje za (ponovno) uporabo njihovega poslopja za izvedbo vaje ter vsem, ki ste pri vaji kakorkoli sodelovali. »NA POMOČ!«

■ **Tomaž Špelko**

Kako ostati zdrav v zrelih letih

Društvo upokojencev Dvor je 23. novembra organiziralo predavanje o zdravem življenju v zrelih letih. Predavala nam je doktorica Jana Mrvar. Tokratna tema je bila rak, ki je prav gotovo dejstvo, ki nas spremlja skoraj na vsakem koraku. Posredovala nam je informacije, kako prepoznati stanje, kako poteka zdravljenje, kako ukrepati ali pa se ravnati, da do tega ne pride.

Predavanja se je udeležilo lepo število krajanov. Vidi se, da nam zdravje pomeni največ in le pripravljeni in poučeni lahko s pravočasnim pregledom bolezensko stanje omilimo ali pa tudi ozdravimo. Udeleženci so imeli kar nekaj vprašanj, na katere je doktorica tudi odgovorila.

Doktorici Jani Mrvar se za predavanje v imenu članov Društva upokojencev Dvor najlepše zahvaljujem.

■ **Dušan Mikec**

Martinovanje žužemberških upokojencev

11. 11. 2017, na Martinovo, so se žužemberški upokojenci odpravili na martinovanje v Šentjernej. Najprej malo na sejem, potem pa po 14. uri v gostišče pri Slavcu v Šentjerneju. Ob dobri hrani, kapljici in zvokih glasbe-harmonike gospe Sonje Štibernik je veselje potekalo vse do 21. ure. Tudi tokrat so bili upokojenci neumorni, saj sta veselje in ples potekala vse do poznih večernih ur in odhoda z avtobusom proti Žužemberku. Še prej pa so se člani dogovorili, da bo naslednje druženje na novoletni zabavi 16. 12. 2017, v gostilni Zupančič v Žužemberku. Vabljeni vsi člani.

■ **Jole Adrijanić**

Pohod s konji in **Cantry žur pr' Dolenjc**

21. 10. 2017 je novoustanovljeno konjeniško društvo Dolenjc povabilo na konjeniško druženje-pohod s konji po prelepi Dolenjski. Člani konjerejskega društva Suha krajina Bradač Janez, Aleš in Boštjan, Peter Glavan ter Jole in Alenka Andrijanić smo se z vozovi odpravili k hotelu Dolenjc blizu Novega mesta. Že ob 7. uri smo krenili iz Trebče vasi skozi Sotesko, Stražo, Prečno, Češčo vas in prišli do hotela Dolenjc že okrog 10. ure. Odpravili smo se po vaseh okrog Trške gore in se ustavili pri hotelu Dolenjc, kjer je bila končna točka in zaključek prelepega konjeniškega pohoda. Tu je organizator srečanja, lastnik hotela in društva Dolenjc, pripravil pester program, ki se pričel že okrog 15. ure, tudi za najmlajše, po 18. uri pa se je večer prelevil v Cantry žur ter prikaz skladnosti gospodične Tamare z njenim konjičkom. Seveda hrane, pijače in dobre volje ni manjkalo. Druženje z glasbo je potekalo pozno v jutranje ure. Nekateri konjeniki, ki so svoje konjičke pripeljali, so jih v večernih urah tudi odpeljali, ostali, ki pa smo se na srečanje pripeljali iz oddaljenih krajev z vozovi, smo svoje štirinožce nahranili, napojili (saj je organizator poskrbel tudi za njih) ter se v poznih večernih urah zavlekli v tople spalke ter v bližini svojih konj tudi prespali.

■ **Jole Adrijanić**

EKO RALLY tudi v Žužemberku

V soboto, 14. oktobra, so v društvu Planet Zemlja (http://www.planet-zemlja.org/) organizirali že 7 Eko rally. Pomerili so se električni avtomobili in vozila s hibridnim pogonom. V društvu želijo ozaveščati o pomenu poznavanja pravil varčne vožnje in za večjo varnost v prometu.

S Kongresnega trga v Ljubljani so se odpeljali proti Ivančni Gorici in Žužemberku, kjer so imeli prvi postanek. Na grajskem dvorišču jih je pričakala vodnica Milka, ki je udeležence popeljala na ogled gradu. Članice društva kmečkih žena Suha krajina Žužemberk smo jih pogostile z domačimi dobrotami. V ekipi so se pomerili med drugimi tudi evropski poslanec Igor Šoltes, dr. Henrik Gjerkeš (večkratni zmagovalec rallya), Franci Kek, … . Pot so nadaljevali v Novo mesto in preko Bogenšperka in Litije, nazaj v Ljubljano. Obljubili so, da se drugo leto zopet ustavijo v Žužemberku.

■ **Tadeja Lavrič**

Sodelovale pri ocenjevanju jabolčnega zavitka

V soboto, 14. oktobra 2017, so članice podeželskih žena Dolenjske Toplice pripravile 3. državno razstavo in ocenjevanje jabolčnih zavitkov. Sprejemale so posebne zavitke (iz pirine, polnozrnate, koruzne) ter običajne iz bele moke. Na povabilo smo se odzvale tudi v našem društvu kmečkih žena Suha krajina Žužemberk in na razstavi prispevale kar 9 jabolčnih zavitkov. Prejele smo 3 zlate, 5 srebrnih in 1 bronasto priznanje. S sodelovanjem smo prispevale k rekordni dolžini jabolčnega zavitka. Skupno so namerili kar 128 metrov, kar je slovenski rekord.

Vsem članicam hvala za sodelovanje in iskrene čestitke!

■ **Tadeja Lavrič**

Srečanje starejših v Šmihelu pri Žužemberku

V soboto, 23. septembra, je Krajevna organizacija RK Šmihel pri Žužemberku na Turistično kmetijo Meden povabila starejše od 70 let. Na začetku jih je čakalo kosilo, po njem pa jim je na harmoniko zaigrala Anica Korasa, prostovoljka iz Gabrja pri Novem mestu. V nadaljevanju je predsednica RK Silva Papež orisala, kaj so delali skupaj s prostovoljkami in prostovoljcem v okviru RK. Poudarila je, da posebej skrbijo za najstarejše, saj imajo trenutno najstarejšo krajanko v občini Žužemberk, ki je stara 95 let in je prišla tudi na srečanje. Na srečanju sta se pridružila tudi sekretarka OZRK Novo mesto Barbara Ozimek in svetnik Občine Žužemberk Jože Papež. Oba sta zbrane pozdravila in jim zaželela, da ohranjajo optimizem, se med seboj družijo in so še naprej zdravi. Družina Silve Papež je cela vpeta v delo RK. Vnukinja Sara je na srečanju starejših ubrano zapela lepo pesem.

■ **Barbara Ozimek**

Kostanjev piknik žuzemberških upokojencev

V petek, 13. 10. 2017, so imeli žuzemberški upokojenci kostanjev piknik v Križih. Prekrasen sončen dan je privabil kar zajetno množico članov DU Žuzemberk v Križe, kjer že tradicionalno pripravijo kostanjev piknik. Tudi tokrat je teklo vse gladko. Nekateri člani društva so se zelo potrudili, prinesli, kostanj, hrano in pijačo, nekateri pa so vse to pripravili in postregli. Vsi pa so prišli z dobro voljo. Tudi zvoki diatonične harmonike so spremljali prijetno kramljanje, ki je potekalo vse do sončnega zatona, ko je jesensko vreme že pokazalo svoj hlad. Za nevoznike je bil poskrbljen prevoz s kombijem.

■ **Jole Adrijanić**

Šestnajstič na tromeji

Neugodne vremenske razmere so tradicionalno že 16. srečanje planincev, krajanov in županov na tromeji občin Dolenjske Toplice, Kočevje in Žuzemberk zamaknile iz začetka skoraj na konec septembra. Tudi v nedeljo, 24. septembra 2017, je neugodna napoved nekatere odvrnila od vzpona na najvišji vrh Suhe krajine, 888 metrov visok Sveti Peter. Kljub temu se je zbralo lepo število pohodnikov iz vseh treh občin, ki smo skupaj z županoma letošnje gostiteljice občine Dolenjske Toplice in občine Žuzemberk ter podžupanoma občine Kočevje preživeli prijetno nedeljsko popoldne. Vsi trije predstavniki občin so izpostavili vrednote tovrstnega druženja in obljubili, da jih bodo še naprej vzpodbujali in podpirali. V relativno hladnem jesenskem dnevu je bil okusen in topel golaž več kot dobrodošlo okrepčilo, oblaki pa so na srečo zadrževali dežne kaplje, da smo lahko pokramljali zunaj, ustvarjali nova poznanstva in kovali načrte za prihodnja druženja v društvu in v Suhi krajini.

■ **Valerija Vidmar**
Foto: Miran Jenko

Jesenska ekskurzija DKŽ

Za jesensko ekskurzijo smo izbrali Primorsko. Po kratkem postanku za jutranjo kavo na postajališču Lom smo že bili v Sežani. Pričakal nas je lokalni vodič g. Bogdan. Na avtobusu nam je razlagal značilnosti, znamenitosti in zgodovino življenja na Krasu, ki se piše z veliko začetnico. Ugodna klima je pogoj za dobro rast trte refošk in proizvodnjo najbolj znanega vina teran, ki ima na Krasu dolgo tradicijo - začetek našega štetja. Bili smo dogovorjeni za ogled in degustacijo vin v VINAKRAS-u Sežana. Na dvorišču imajo velike cisterne iz nerjavečega jekla, od koder vino po določenem času pretočijo v lesene sode. Tam vino zori še najmanj pet let in več, da je pripravljeno za trg. Sprehodili smo se do cerkve sv. Martina v Sežani. Videli smo znamenite hiše s poganskimi-predkrščanskimi znamenji na portalu, Kosovelovo knjižnico, spomenik Srečka Kosovela, upravno enoto, poslopje občine, hotel, ohranjeno »štirno«, amfiteater, drevored z drevesi ginko, zelo lepo urejen botanični vrt, ob hišah drevesa oljk, kakija, fig, ... Na Kosovelovi domačiji v Tomaju nas je sprejela sorodnica pesnika Srečka Kosovela, ki skrbi za domačijo in sprejme obiskovalce. Veliko nam je povedala o Srečkovi družini, njegovem šolanju, delih, ki jih je ustvaril v svojih komaj dvaindvajsetih letih. Njegovo plodno delo je prekinila prezgodnja smrt. Obiskali smo pokopališče, kjer so na spomeniku zapisana tudi imena staršev, brata in sester ter edine nečakinje.

V vasi Sveto pri Komnu smo obiskali Kmečki turizem Abram-Žerjal. Sprejeli so nas v idiličnem kraškem prostoru z notranjim dvoriščem. V programu smo imeli še ogled naselja Štanjel, ki je oddaljen osem kilometrov. Je eno najstarejših naselij na Krasu in je terasasto razporejeno proti vrhu tristo triinšestdeset metrov visokega griča Turn. Na vrhu griča so ohranjeni ostanki rimskega razglednega ali obrambnega stolpa. Mi smo si ogledali le del tega naselja, grajsko obzidje, kjer imajo občasno, tudi ob našem prihodu, stojnice z domačo in umetnostno obrtjo, stojnice s hrano in pijačo ter živo glasbo.

Naselje Štanjel skriva še mnogo zanimivosti, ki si jih nismo utegnili ogledati, saj je bil tudi tokrat dan prekratek, da bi videli še ostale lepote, ki jih skriva pokrajina na Krasu.

■ **Milena Iskra**
Foto: Tadeja Lavrič

Balinišče pripravljeno na otvoritev

Delovna akcija pri novem balinišču

Člani KUD Žuzemberški rogisti, v okviru katerega deluje Balinarska sekcija, so letos z zavzetim prostovoljnim delom dokončali balinišče in pomožni objekt v Prapreč ah.

Pod vodstvom predsednika društva Slavka Setničarja, ki je vložil veliko število prostovoljnih ur, in vodjem sekcije Martinom Grčarjem so člani društva, s podporo Občine Žuzemberk ter mnogih donatorjev, celo poletje prizadevno izvajali vsa potrebna gradbena ter ostala dela in tako polepšali vpadnico v Prapreče. Uradno otvoritev člani društva načrtujejo naslednje leto.

Novo balinišče s pomožnim objektom bo omogočalo prijetno druženje ob izvajanju dobrodošle rekreativne dejavnosti, ki je je žal v zadnjem času vse premalo.

■ **VladiMir**

Zahvalno srečanje zakoncev jubilantov v Žuzemberku

V nedeljo, 1. oktobra, so se pri maši v zahvalo za leta skupnega življenja zbrali zakonski jubilanti, ki so v letošnjem letu obeležili okroglo ali polokroglo obletnico skupnega življenja. Tovrstno srečanje je bilo v Žuzemberku po dolgih letih prvič. V cerkvi sv. Mohorja in Fortunata se je zbralo 22 zakonskih parov, med njimi tudi najstarejša zakonca Anica in Albin Mrvar z Jame pri Dvoru , ki sta obeležila 55 let skupnega življenja. Župnik in častni kanonik Franc Vidmar je čestital slavljencem z željo, da bi tudi v prihodnje sveti zakon negovali v medsebojnem razumevanju, spoštovanju in ljubezni. Ob tej priložnosti je vsakemu paru čestital in jim v spomin podaril spominsko podobo in mašno vino. Po maši so se vsi skupaj zbrali pred farno cerkvijo, kjer so ob skromni pogostitvi in prijetnem druženju obudili spomine na zakonska leta.

■ **S. Mirtič**

Zakonci jubilanti z župnikom in častnim kanonikom Francem Vidmarjem.

Prestavili slopno znamenje

Slopno znamenje, ki so ga Dvorjani postavili leta 1737 v zahvalo, ker so bili obvarovani kužne bolezni, je še edina ohranjena sakralna dediščina v tem starem, železarskem kraju. Medtem ko so drugi kraji na gosto posejani s cerkvami, znamenji, razpeli in drugimi obeležji naše verne dežele, je žalosten konec z miniranjem in popolnim izbrisom po koncu vojne doživela cerkev sv. Jurija in tudi nekaj kapelic v bližnji okolici. Slopasto znamenje, domačini mu pravijo tudi »Pižmova kapelica«, so domačini pogosto tudi obnavljali. Tako je bila kapelica obnovljena leta 1936 in leta 1988 (na sliki), ko jo je gradbeni odbor v sestavi Franc Jenkole, Franc Grum in Slavko Mirtič s pomočjo domačinov, župnika Jožeta Nemaniča, tedanje KS Žužemberk in Zavoda za zaščito naravne in kulturne dediščine iz Novega mesta temeljito obnovil. Znamenje smo s pomočjo avtodvigala dvignili za 1m, na novo pokrili, utrdili in prepleskali. Piramidasto streho iz pločevine je nadomestila nova bakrena kritina. Dela pri obnovi sta vodila mojstra Fortuna iz Žužemberka in Rafael Legan iz Zalisca. Žal so bile poslikave v stenskih polkrožnih nišah uničene, zato je župnik Jože Nemanič priskrbel nove kipe. Zaradi novega prostorskega razvoja in nove ureditve ceste skozi Dvor je Občina Žužemberk kapelico prestavila. Samo prestavitev so v soboto, 28. oktobra, uspešno izvedli delavci GPI Tehnike pod vodstvom Karla Povšeta. Znamenje s častitljivo starostjo 240 let bo vsekakor treba tudi prenoviti, saj predstavlja edinstveno dediščino, hkrati pa daje pomemben prostorski in estetski poudarek kraju ob regionalni cesti Novo mesto- Žužemberk.

■ **S.Mirtič**, Foto: ZVKD Novo mesto

Zalilo šolo na Prevolah

Ponedeljek, 9. oktobra, ravno na dan, ko je novi ravnatelj Draženko Šolaja prevzel vodenje šole, je prve zaposlene, ki so prišli v službo v zgodnjih jutranjih urah, pričakal grozljiv prizor. Vsi prostori od vrha do kleti so bili zaliti z vodo. Prva je to ob prihodu v službo odkrila pomočnica vzgojiteljice, saj je bil zalit tudi hodnik v vrtcu. Tajnica pa je že pred vstopom v šolo opazila, da nekaj ni v redu, saj so bila vsa okna zarosena, na dvorišču pa je bilo polno vode, čeprav to jutro dež ni padal. Ob vhodu v glavne prostore je doživela pravi vodomet. Voda je lila po stopnišču, teklo je iz stropa in tudi po stranskih stenah. Grozljivo je bilo opazovati vodo, ki je tekla iz stropnih luči.

Po hodnikih in spodnjih razredih je bilo po več centimetrov vode, ki se je iz podstrešnih prostorov šole oz. stranišča razlivala po celotni šoli. V podstrešnih prostorih šole so bila nekoč stanovanja, kjer so bivali učitelji, ki niso bili domačini in so na šoli poučevali. Na kotličku za vodo je počila cev, verjetno že v soboto in tako je dva dni zalivalo stene, strope, stopnice, nato razrede zgoraj, najbolj knjižnico, kjer je tudi največ škode, pa potem spodnje razrede in naprej nižje jedilnico, kuhinjo, tehnično učilnico in klet. Človek ne more verjeti, da je iz ene male cevke priteklo toliko vode.

Pomočnica vzgojiteljice je takoj poklicala ravnatelja, ta delavce šole, nekaj staršev in gasilce, ki so se takoj odzvali ter prišli na pomoč. Ves dan smo pobirali vodo (izčrpavanje ni bilo mogoče) in jo odnašali, pripeljali so sesalce za vodo in nato sušilce, ki so še vedno v prostorih in vlečejo vlago iz sten in s tal. Že v dopoldanskem času so prišli predstavniki občine in zavarovalnice, da so ocenili škodo. Ocenjujejo jo na okoli 50 tisoč evrov, a bo čas pokazal svoje. Pouka ta dan ni bilo, naslednji dan smo imeli športni dan, potem pa je stekel pouk v prostorih, kjer je bilo mogoče.

Isti dan, ko je prišlo do te nesreče (sobota dopoldne), smo z učenci in gasilci izvajali dejavnosti, povezane s požarno varnostjo in se seveda pogovarjali o požaru, gašenju, zaščiti, ravnanju v takem primeru. Seveda smo poudarili, da poplav v Suhi krajini ne bo, saj je to nemogoče. A višja sila je naredila svoje na čisto drug način. Za novopečenega ravnatelja je bila to grenka izkušnja, morda za kaj tudi dobra, saj se je moral znajti in organizirati že prvo minuto. Pravijo, da če je »slab začetek, je dober konec«. Naj bo tako.

■ **Irena Blatnik**
OŠ Prevole

Tradicionalni slovenski zajtrk in naravoslovni dan na OŠ Prevole

V petek, 17. 11. 2017, smo imeli na šoli in v vrtcu tradicionalni slovenski zajtrk. V povezavi s to temo smo izvedli naravoslovni dan, ki je potekal v obliki delavnic po posameznih stopnjah. Zajtrk je vseboval lokalno pridelane sestavine - med, maslo, kruh, mleko, jabolko. Pogovarjali smo se o zajtrku nekoč in danes in pomenu zajtrkovanja za zdrav način življenja. Učenci so nato pripravljali zdrave napitke proti kašlju iz medu in banan, sadne kupe, smutije in mlečne napitke iz jabolk, banan, čiji semen, cimeta, ovsenih kosmičev, jogurta in mleka. V eni od delavnic so določali količino sladkorja v živilih in ugotovili, da ga je največ v čokoladi, piškotih, kečapu in sladkih pijačah. Veliko so slišali o bontonu pri jedi in na to temo oblikovali plakate za v jedilnico, ustvarjali pa so tudi dekoracije pri mizi. V glasbeni delavnici so zapeli še nekaj ljudskih pesmic iz domačega okolja.

Vsi učenci so na ta dan opravili zobozdravstveni pregled, učenci 1., 3., 6. in 8. razreda pa tudi sistematski pregled.

Dan smo zaključili z obiskom čebelarja Miha Potočarja, ki je predstavil čebelarsko dejavnost od cveta do medu. Predstavitev čebelarja je potekala v sklopu novembrskih delavnic gibanja, prehrane in duševnega zdravja.

Učenci pri zajtrku

Ta dan so učenci pridobili veliko koristnih informacij, kako lahko sami v veliki meri poskrbijo za svoje zdravje.

■ **Andreja Šilc Mihelič**, vodja tima Zdrave šole

Teden bivanja in učenja v domu Štrk

Od 23. do 27. oktobra smo učenci od 7. do 9. razreda OŠ Prevole odšli v šolo v naravi. Obiskali smo okolico Ptuja, in sicer dom Štrk. Z različnimi dejavnostmi smo spoznavali ta nam zelo oddaljeni konec Slovenije. Imeli smo naravoslovne, športne in družboslovne aktivnosti. Vsako snov, vsako znanje, ki smo ga prejeli, smo spoznavali drugače: popeljali so nas v naravo na njihova prostrana polja do točke, o kateri smo se učili in nam jo realno prikazali. Spoznali smo razliko med gojenjem zelenjave na bio in konvencionalnem polju. Razlika je v velikosti pridelka. Zemlja tu je zelo prodnata, polna majhnih okroglih kamenčkov. Zelo zanimivo mi je bilo spoznati zgodovino kurentovanja, ki izhaja ravno iz tega konca – sosednje vasi Markovci. Slišali smo, kako močan je glas 5 kurentovih zvoncev, spoznali sestavne dele njegove obleke in težo, ki jo mora nositi kurent na sebi, ob tem pa še poskakovati. V času kurentovanja izgubijo povprečno deset kilogramov. Obiskali smo tipično prekmursko hišo – Dominkovo domačijo in spoznali življenje v teh krajih nekoč. Ogledali smo si mlin na Muri, ki še vedno deluje po starem, in kupili moko. Na svoji koži smo občutili posledice onesnaževanja okolja ob obisku odlagališča in sortiranja odpadkov. Zastrašujoče je, ko vidiš, koliko smeti pridela posameznik in kako morajo nekateri to za nami čistiti v neverjetnem smradu. To mi je bilo grozno in sedaj vedno premislim, ko dam kaj v smeti, da pravilno ločujem in očistim embalažo. Tako smo spoznavali okolje, običaje, vmes pa se še športno udejstvovali in razgibavali ob plezanju po steni, lokostrelstvu, z igrami z žogo, s pohodi.

Prijazni učitelji in delavci doma so se trudili, da bi ta teden prejeli mnogo znanja na poučen, a zabaven način. Poskrbeli so, da nam je bilo bivanje v domu prijetno, da bi domov ponesli dober glas o tem koncu naše majhne, a raznolike deželice Slovenije. Čez celoten teden se je nabralo res veliko lepih spominov, prijateljskih anekdot in nasmehov na obrazu. Bilo je res prijetno, zabavno, pa tudi poučno. Domov smo se vrnili z besedami pohvale, ki so opisovale vse, kar smo doživeli. Te besede o doživetju in druženju, pa tudi o vsem, kar smo ušpičili, bodo med nami in v nas odmevale še dolgo.

■ **Urška Turk**, 9.r.
OŠ Prevole

Nova sezona pravljičnih uric v Knjižnici Dvor

Oktobra smo pričeli z pravljičnimi uricami, ki bodo potekale vsak drugi torek v mesecu ob 17.00 uri vse do maja.

Otroci so poslušali pravljico Otrok je otrok. Uboga žabčka ostaneta sama. Le kdo bo zdaj poskrbel za siroti? Samo mama Miš ve odgovor, kajti – otrok je otrok!

Po pravljici so otroci pobarvali sliko žabice, ki nastopa v pravljici, in jo okrasili.

■ **Andreja Špelko**

Zvezdica Zaspanka na pravljični urici

Na novembrski pravljični urici so otroci poslušali pravljico Zvezdica Zaspanka, ki jo je napisal Frane Milčinski – Ježek in zanjo leta 1952 prejel Levstikovo nagrado. Zvezdica Zaspanka je prva slovenska radijska igra za otroke in je med najbolj priljubljenimi otroškimi liki in pravljicami pri nas.

Zvezdica Zaspanka je spet zaspala in ni pravočasno prišla na nebo. Zato se na Zemlji pričnejo dogajati čudne stvari. Boter Mesec se razhudi in jo za kazen pošlje na Zemljo. Tam pa je strašni razbojnik Čeferin, ki ima kamen namesto srca ... Nauk zgodbe je, da z dobroto, čisto mislijo in ljubeznijo lahko premagamo zlo.

Otroci so Zvezdico Zaspanko pobarvali in jo odnesli domov za spomin na prekrasno pravljično popoldne.

■ **Andreja Špelko**

Spoznavamo Krko in naš kraj - naša kulturna in naravna dediščina

„Krka sanjava se poigrava,
tam med bregovi, kjer sem doma...“

Krka nas spremlja skoraj sleherni dan našega življenja, a jo slabo poznamo. Da bi to popravili in se zavedli njene lepote, smo se učenci in strokovne delavke OŠ Žužemberk, PŠ Dvor, ob 27-letnici Dnevov evropske kulturne dediščine vključili v 5. Teden kulturne dediščine Slovenije, ki je potekal od 23. do 30. septembra na temo Voda – od mita do arhitekture. Naš projekt smo poimenovali Krka- življenje v njej in ob njej nekoč in danes. Cilj projekta je bil učencem približati naravno dediščino z branjem, pogovori in ustvarjanjem na različnih predmetnih področjih. Pri pouku smo pred delavnicami o vodi brali zgodbe, peli pesmi, izdelovali akvarije, mobilne ribe in plakate o naši reki. Po uvodnem delu smo naslednji dan nadaljevali z delavnicami. Delo je po skupnem uvodu za vse učence PŠ, ki ga je v telovadnici vodil g. Drago Piškur s predstavitvijo ribištva, razvoja rib in ekološkimi nalogami ribičev, potekalo v štirih delavnicah. Spoznavali smo življenje živali in rastlin v Krki in ob njej, delo v ribogojnici, ribarjenje v našem delu reke, eksotične ribe in ribnik s tipičnimi rastlinami. Delavnice so za nas vodili: ribiča g. Drago Piškur in g. Jože Kovač, g. Igor Špelko in učenec 6.r.centralne šole in naš bivši učenec Tilen Kuhelj. Ogled ribnika nam je omogočil g. Aleš Repar.

Delo smo nadaljevali naslednji teden, v četrtek, 5. 10. 2017. Vsi učenci in strokovne delavke PŠ Dvor smo se najprej ustavili v Edukacijskem in produktnem centru Železolivarne na Dvoru. Lastnik g. Stane Novinc nas je prijazno sprejel v muzeju in nam z živo besedo, video animacijo ter ogledom muzeja odprl vrata v čas, ko je bilo na Dvoru vse živo, ker je povsod mrgolelo delavcev in je bila železarna priviligirana cesarjeva železarna. Pokazal nam je tudi, kako železovo rudo talijo, vlivajo in oblikujejo danes in razstavljene eksponante, ki so nastali v železarni na Dvoru. G. Franc Može nas je popeljal okoli ostankov železarne- plavža in modelarne ter nam živo predstavil družbene razmere takratnega časa. G. Albin Mrvar in g. Peter Bradač sta nas kot učitelj in vajenec seznanila z delom mlinarja, z ostanki Dularjevega mlina in z lehnjakom, ki na Dvoru tvori prelepe pragove.

Učenci so tisti dan in zatem še poustvarjali v šoli, izdelovali smo izdelke nekdanje železarne iz gline, risali z ogljem umetniške izdelke naše železarne, izdelali plakat o reki Krki in ribah v njej, plesali rajalne pesmi o vodi in peli pesmi o vodi. Naši dnevi so bili tako polni ustvarjalnega nemira in zadovoljstva ob opravljenem delu.

Hvala vsem sodelujočim gospodom, saj kot pravi kitajski pregovor: »Povej mi in bom pozabil. Pokaži mi in si bom zapomnil. Vzbudi mi zanimanje in bom razumel.« Hvala, da ste nam povedali, pokazali, nam vzbudili zanimanje in nam pomagali razumeti. Tako ste nam omogočili, da smo življenje ob vodi in v našem kraju začutili, bolj razumeli in pridobili nova znanja.

■ **Zvonka Struna**

LITERARNI KOTIČEK

V 68. številki Suhokranjskih poti nadaljujemo s predstavitvami avtorjev in njihovih besedil, ki so povezani s Suho krajino. Tudi tako želimo krepiti rodoljublje, pa tudi poznavanje ljudi, krajev, kulture in zgodovine naše lepe dežele ob Krki.

Tokrat objavljamo 3. del črtice Gospodična Rafaela znane Suhokranjke dr. Irme Marinčič Ožbalt, živeče v Kanadi.

Življenjska zgodba suhokranjske učiteljice Rafaele Hrovatove je branje tudi za mlade. Kajti le s poznavanjem resnice in razumevanjem težkih vojnih in povojnih časov vodi pot k večji povezanosti slovenske družbe. Majhen korak k odkrivanju zamolčane resnice je tudi objava te črtice z željo, da se hudi časi ne bi nikoli ponovili.

■ mag. **Jelka Mrvar**

Dr. Irma Marinčič Ožbalt:

Gospodična Rafaela- 3. del

Pa je prišla vojna, druga svetovna vojna. Šolo so požgali, »društvo«, cerkev in farovž tudi. Horde Italijanov in Nemcev so strahovale vase zgruznjeni Žužemberk. Rafaela je zbirala otroke v svoji sobi, vsaj nekaj otrok iz soseske, in jih učila, vsak dan nekaj ur. Za svojo duševno uteho pa je reševala križanke in zapletene matematične probleme. Ja, matematiko je imela za razvedrilo! Držala se je le doma. Včasih je šla na obisk k Mrvarjevim. Njeni kolegici in prijateljici, gospodična Anka in gospodična Irma, sta odšli v Ljubljano. Večino vojnih let pa je Rafaela preživela v strahu, se skušala napraviti nevidno. Čim bolj so se krepile partizanske vrste in čim pogosteje so po odhodu Italijanov in Nemcev zasedali Žužemberk partizani, tem bolj se je Rafaela bala. Bala za življenje. Ker je bila pred vojno duša Prosvetnega društva, je bila, seveda, ožigosana za reakcionarko. Posebno ker je še zmeraj hodila k maši, ko ni bilo več cerkve pri Fari, k podružnicam. Bala se je, da bodo neki noči prišli ponjo in jo odgnali v hosto. Morda njeni nekdanji učenci... Koliko je tedaj duševno prestala, sam Bog ve.

Porušen trg Žužemberk z vodnjakom in s cerkvijo sv. Jakoba

Pa je le dočakala konec vojne, živa in zdrava, čeprav duševno strta in postarana. Ker je Sekutarjeva hiša deset dni pred koncem vojne pogorela – vžgala se je, ko je na sosedovo, Štravsovo štalo, padla partizanska bomba – se je Rafaela s sestro in svakom, mojimi starši, preselila najprej v Železno, očetovo rojstno vas, potem pa na Veliko Loko, kjer se je oče zaposlil na neki žagi. v Žužemberku so spet odprli šolo, v različnih prostorih in kasneje v na novo pozidani predvojni šoli. A za Rafaelo tam ni bilo več prostora. Premestili so jo – z odsekano formuliranim dekretom, ki so ji ga poslali na Veliko Loko – v Bušečo vas pri Kostanjevici, v vas, kjer ni bilo šolskega poslopja ne učencev. Iz tistih krajev so pravkar pobegnili Kočevarji, domačini pa so se iz pregnanstva v Šleziji šele začeli vračati. A Rafaela se je morala na službenem mestu javiti takoj. Šla je. Z vlakom iz Trebnjega v Novo mesto, od tam pa preko Šentjerneja in Kostanjevice peš do Bušeče vasi. Strahotni kilometri, huda poletna vročina, v roki pa culica z najpotrebnejšim. Rafaeli je bilo takrat enainpetdeset let. Postalo ji je slabo. S ceste je stopila na njivo koruze in tam med brazdami počakala, da si je malo odpočila. V Bušeči vasi ni bilo ničesar. Odpravila se je na krajevni urad v Cerkljah ob Krki. Takrat se ji je vrnila stara energija in njena organizacijska sposobnost. Za bušeške otroke je najela en učni prostor v cerkljanski šoli. Tudi sama se je naselila v Cerkljah. Kakšna čudna sreča! Tja so se iz begunstva vrnili starši moje sošolke z učiteljišča, ki so v svoji velik hiši ne le našli sobo za mojo teti, ampak so jo sprejeli kar za svojo in je postala del tiste prijazne družine. Rafaela je v Cerkljah in kasneje v Bušeči vasi učiteljevala še vrsto let, vse do svoje upokojitve. Število bušeških učencev je naraščalo vsak dan, ko so se s starši vračali v domovino. Rafaela, ki je bila dotlej edina bušeška učiteljica, je v cerkljanski šoli najela še en učni prostor in kmalu dobila za pomoč mlado učiteljico »tečajnico«. Takih je bilo po vojni veliko. Ker ni bilo diplomiranih učiteljev, so šolali dekleta šest tednov na tečaju in jih potem poslali učit. Rafaela je mlado učiteljico izšolala tako dobro, da je dekle čez nekaj let opravilo vse izpite čez učiteljišče. Rafaela je poleg vsakodnevnega pouka opravljala tudi vso administracijo. Bila je upraviteljica bušeške šole. A ne le to! Teti je zgradila tudi šolo, šolsko poslopje! Najemala je gradbenike, obrtnike in delavce in urejala vso birokracijo v zvezi z gradnjo šole v Bušeči vasi. Bušečani so jo silno spoštovali. Rekli so ji »naša gospa«. Ko je bilo šolsko poslopje dograjeno, so se bušeški otroci preselili domov. Rafaela pa je vsak dan natepala dva kilometra dolgo pot iz Cerkelj do šole. Ko je prišel čas upokojitve, se je vrnila v Žužemberk, v svojo rojstno hišo, ki jo je bil medtem popravil in pozidal moj oče.

A to ni bila predvojna Rafaela. Le njeni nekdanji učenci so ji še rekli Sekutarjeva gospodična. Od otrok, ki so se rodili tik pred vojno in kasneje, ni nihče niti vedel, da je bila teti kdaj učiteljica. Držala se je izključno doma, tudi zdaj še prestrašena, da ji bodo morda vzeli pokojnino... V cerkev pa je kljub vsemu hodila vsak dan. Hodila, a kakšna! Kot kmečka mamka, v gojzarjih in ruti. Le kdo bi bil slutil, da je nekoč nosila svilene obleke in z rožami okrašene klobuke! Tudi na trg je hodila v taki opravi, s kakimi mrežicami v štacuno...

Ko je bila stara dvainosemdeset let, si je Rafaela zlomila kolk. Uničila jo je ciganka, ki ji je teti zmeraj kaj dajala, a tisti dan ni bila zadovoljna s tistim, kar je dobila. Rafaelo je zagrabila za ramena in jo zagnala v ostri rob omare, kjer je teti padla in obležala vsa razbita. Čez nekaj mesecev je umrla v novomeški bolnišnici, čisto sama na zadnjo uro.

Pokopali so jo v Žužemberku, a ker je bil pogreb cerkven, se šola pogreba ni udeležila. Pokopali so jo kot preprosto, nepomembno staro revo. O, teti! Naj ti zarja nebeškega doma, v katerega si tako trdno verovala vse življenje, zlati vso tvojo večnost.

Konec

Park znanih Suhokranjcev—projekt zgodovinskega spomina in suhokrajske identitete

Spoštovani bralci Suhokranjskih poti, dragi podporniki.

Z veseljem sporočamo, da smo že uresničili načrt za leto 2017. **10. 11. 2017** smo praznovali Dan spomina na znane Suhokranjce. Po več deževnih dneh se je zvedrilo. Ob 11. uri se je telovadnica OŠ Žužemberk napolnila s šolarji, donatorji, krajani, gosti in sorodniki znanih Suhokranjcev. Bogat program je potekal ob drevesu znanih Suhokranjcev in spretnem vodenju učencev. Združeni pevski zbori, predstavitve treh zaslužnih Suhokranjcev in načrtnega spoznavanja le-teh , gimnastični nastop..., vse je potekalo gladko in po načrtu obeh šol. Gosta, **g. Tomaž Zajc in dr. Mitja Ferenc**, sta poudarila pomen poznavanja preteklosti domače pokrajine in zaslužnih prednikov. OŠ Prevole je predvajala krajši film o KS Hinje in znanih Suhokranjcih in z njim obdarila goste ter sorodnike. Na ogled je bila tudi razstava.

Ob 12.30 se je praznovanje nadaljevalo v Parku ZS. Po krajšem programu s harmoniko in pesmijo Vinogradniškega pevskega zbora ter nagovorih župana, predstavnika MŠ in avtorice projekta je bilo slovesno odkrito 4. obeležje. Na dveh granitnih stebrih so postavljeni bronasti reliefi treh zaslužnih Suhokranjcev: župnika in zgodovinarja Alojzija Zupanca, **dekana – rodoljuba Karla Gnidovca in prosvetitelja Franca Mrvarja**. Izdelala jih je akademska kiparka **mag. Alenka Vidrgar**, sodelovala sta livar Kamšek in kamnosek Ogrin. Sledilo je druženje v gostišču Pri gradu.

Naj se še na tem mestu **zahvalimo 157 donatorjem**; od tega jih je za 4. obeležje darovalo 44; **kiparki, livarju in kamnoseku**; Občini z županom in občinsko upravo, še zlasti **ge. Tanji Hrovat, g. Vladu Kostevcu in g. Branku Zamanu**; **OŠ Žužemberk in OŠ Prevole, g. Slavku Glihi, ge. Ireni Piškur, ge. Mateji Filipič, ge. Ireni Blatnik, ge. K. Longar, nastopajočim in mentorjem** ter vsem neimenovanim, ki v projektu sodelujejo in ga podpirajo.

Po izidu 67. številke SP je poslal donacijo *Marko Šiška.* **Hvala**. Za 4. obeležje smo zbrali **4 505** evrov, Občina Žužemberk bo prispevala **4500 evrov,** zemeljska dela, pogostitev in druge stroške bo pokrilo Turistično društvo Suha krajina, ki je prejelo **500** evrov od Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu za ta namen. Obračun bo objavljen v naslednji številki, po plačanih računih.

V letu **2018** želimo dopolniti obeležja s še **6 reliefi** pomembnih Suhokranjcev. Podrobnejši načrt bo predstavljen, že zdaj pa se priporočamo za velikodušne darove. Poleg slovenskih medijev bo članek o Dnevu spomina na ZS objavljen tudi v Clevelandu in Torontu.

Svoj prispevek lahko nakažete na TRR SI 56 0139 3010 0015 568; sklic: SI 00 730 100; z namenom »Za Park ZS«. Že izpolnjen plačni nalog lahko dobite **v sprejemni pisarni Občine Žužemberk. Hvaležni bomo za najmanjši dar.**

Ponosni smo, da je naš projekt eden redkih v Sloveniji, ki povezuje dve šoli, društva, občino in krajane, pa tudi donatorje iz Slovenije in tujine. Park ZS je že postal kulturni prostor zgodovinskega spomina in suhokranjske identitete.

■ mag. **Jelka Mrvar**

Foto: D. Maver, V. Kostevc

Naši znani Suhokranjci

Dr. Anča Tavčar Konvalinka

(Kraljevi Gradec, Češka, 1901 - Ljubljana, 1976), pediatrinja in publicistka

Dr. Anča Tavčar Konvalinka

Dr. Konstantin Konvalinka s hčerkami

Hiša v Žužemberku, kjer je stanoval dr. Konvalinka

Dr. Anča Tavčar Konvalinka se je rodila l.1901 na Češkem v ugledni družini. Njen oče, priznan zdravnik dr. Konstantin Konvalinka, se je l.1903 z družino preselil v Žužemberk, kjer je kot zdravnik služboval sedem let. Nato pa do svoje smrti l. 1943 v Dolenjskih Toplicah. Po ženini prezgodnji smrti so tri deklice dobile krušno mamo Mašo Kersnik, hčerko pisatelja Janka Kersnika.

Anča je obiskovala OŠ v Žužemberku in v Dolenjskih Toplicah, gimnazijo pa v Ljubljani. Medicino je študirala v Innsbrucku. Po vrnitvi v Ljubljano se je popolnoma posvetila **zdravljenju otrok.** Posebno skrb je namenila nedonošenčkom, bolnim sirotam in materam v stiski. Na njeno pobudo je bil ustanovljen **Zavod za zdravstveno zaščito mater in dece**, ki ga je tudi vodila.

Med 2. svetovno vojno je aktivno sodelovala pri reševanju otrok, ki so bili ogroženi zaradi protiokupatorske dejavnosti njihovih staršev.

Svoja prizadevanja za izboljšanje zdravja in zdravljenja otrok je, poleg dela v ambulanti, udejanjala na drugih področjih : predavala je medicinskim sestram, pediatrom, napisala številne strokovne in poljudne članke ter knjižico **ZDRAV DOJENČEK-SREČNA MATI.**

Primarij Anča Tavčar Konvalinka velja za **zaslužno slovensko otroško zdravnico**, ki je vse svoje življenje posvetila strokovnemu delovanju ustanov za otroke in prizadevanju za boljše zdravje ter dobro zdravstveno oskrbo vseh slovenskih otrok.

Za znano Suhokranjko je bila razglašena leta 2017.

■ mag. **Jelka Mrvar**

Park znanih Suhokranjcev z novimi upodobitvami

V Žužemberku so 10. novembra pred občinsko stavbo odkrili že četrto obeležje znanim Suhokranjcem. Ideja o odkrivanju pomembnih Suhokranjcev se je že pred 23 leti porodila v Osnovni šoli Žužemberk. Letos je tako park bogatejši za četrti spomenik trem zaslužnim Suhokranjcem, ki so z bistrim umom, širokim znanjem, modrostjo in pogumom, gospodarnostjo in srčnim rodoljubjem veliko storili za napredek Suhe krajine. Bronaste upodobitve župnika in zgodovinarja Alozija Zupanca, dekana in rodoljuba Karla Gnidovca ter prosvetitelja in upravitelja Franca Mrvarja so skupaj z županom Francem Škufco in pobudnico projekta mag. Jelka Mrvar odkrili častni gostje dr. Mitja Ferenc, avtorica upodobitev kiparka mag. Alenka Vidrgar in Aleš Ojsteršek iz Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport. »Prav ti trije možje so zaslužni, da je Suha krajina dobila elektriko, vodovod, da so se zgradile ceste in mostovi. Še več: razvijali so gasilstvo, čebelarstvo, kulturo, sodelovali pri gradnji gasilskih domov in šol ter zdravstvenega doma v Žužemberku, vsak do njih pa je napisal tudi knjigo,« je v nagovoru navzočim, v okviru dneva spomina na znane Suhokranjce povedala **mag. Jelka Mrvar** in dodala, da se je v spominu najstarejših domačinov gospod Zupanc zapisal kot neutrudni zapisovalec zgodovine in iskalec arheoloških predmetov, dekan Gnidovec kot pogumen rešitelj številnih Suhokranjcev med 2. svetovno vojno in upravitelj Mrvar kot odličen pedagog, ki je tudi v najhujši vojni vihri s predanimi učitelji vodil šolo po zasebnih hišah, otroke pa učil domoljubja, vrtnarstva, vinogradništva in sadjarstva. Njihovo življenje je bilo polno preizkušenj, vsi trije so bili sodelavci in prijatelji, zavedni Slovenci, ljubitelji slovenskega jezika, varuhi arhivov in človekoljubi. V prihodnjem letu želijo na občini granitne stebre dopolniti še s šestimi reliefi pomembnih Suhokranjcev. Program slavnostnega odkritja novega obeležja, kot pomnik zgodovinskega spomina in

suhokranjske identitete, so poleg učencev OŠ Žužemberk in OŠ Prevole popestrili tudi pevci Društva vinogradnikov Suhe krajine.

■ **S. Mirtič**

Foto: S. Mirtič

Pesniški kotiček

SPOMIN NA MAMO

V srednja leta sem prišel in spomin na mamo me je obšel.
Ko komaj 9 let sem imel, z mamo rad bi nekam šel,
kot da bi slutnjo imel, od doma kmalu bom odšel.

Soseda željo je imela, da mama pri njej bo žito žela.
Še eno prošnjo je imela, enega fantiča sabo naj bi vzela.
To lahko pa jaz bi šel, popoldne sem pouk imel.
Na njivi delo sem dobil, snope v vrsto sem zložil.

Gospodinja je navado imela, da malico je kmalu dala.
Gospodinja se je oglasila: »Malico bom razdelila!«
Na brežini smo sedeli, kruh v roki smo imeli.
Mama kruha ni zaužila, v predpasnik si ga je zavila.

Gospodinja je to opazila, mamo je opozorila:
»Kako pa boš sedaj žela, ko prazen boš želodec imela?«
Mama solzne je oči dobila in žalostno spregovorila:
»Kako bom kruh zaužila, ko pa vem, kaj sem doma pustila.«

Gospodinja mamo je potolažila: »Ta kruh boš ti zaužila,
za domov boš drugega dobila!« Ženske so sočutje imele,
brez besed so obsedele.

Ena se je oglasila: »Tebe, Zofi, sem v mislih imela.
Materinsko srce ti imaš, vse za otroke daš.«
Končno smo dojeli, kako dobro mamo smo imeli.

■ Albin Mrvar

ENA SVEČKA NI GORELA

Večkrat hodim po temnem gozdu,
pogledi iščejo sledi ljubljene osebe,
padajoče šumeče listje in skale bele
vzbujajo mi strah, čelo je v mrzlem potu.

Zašel na dolgo sem ravnico,
kjer poleti valovilo je žitno polje,
sončni žarki vlili so več mi volje,
da pozabil na gozda sem temnico.

Zavil sem še pod vinogradov gorice,
kjer še ne dolgo peli so klopotci,
ob vstopu v vas pozdravili so me otroci,
ki ob brezskrbni igri žareli so v lice.

Sam pa žalosten in otožen
ustavim se na grobu mame,
prižgem svečo, spomin se vname
na mlada leta in solze, brez njih ne morem.

Še bom šel na pot, preden leta bodo izzvenela,
da še druga svečka bo nekje gorela…

■ Janez Vovk

Prva likovna galerija na Dvoru

Foto: Urednik

Dvorjani so bogatejši za likovno galerijo. Družina Rezelj, ki je že šesto leto organizirala Dvorske likovne dni, je v prostorih bivše pošte konec septembra na ogled postavila likovna dela enainpetdesetih avtorjev.

V krajšem kulturnem programu se je predstavil tenorist Jernej Žagar.

V galeriji so razstavljena dela enainpetdesetih izbranih avtorjev.

Likovna kritičarka Anamarija Stibilj Šajn z Rokom Rezljem in slikarko Mileno Gregorčič.

Likovni ustvarjalec Janez Štros je predstavil dobrodelni projekt »Tudi ti si angel«, s katerim pomaga otrokom s posebnimi potrebami v Centru Janeza Levca.

Suhokranjski vodovod in razvoj podeželja v času Alojzija Zupanca

V zadnjih letih je najpomembnejša tema v Občini Žužemberk Suhokranjski vodovod, kateremu izgradnji smo bili priča vsi občani. Marsikdo izmed nas pa ne ve, da je tudi šmihelski župnik Alojzij Zupanc, ko je bil banski svetnik od jeseni 1935 do 7. 4. 1941, zaslužen za to, da smo v Suhi krajini dobili prvo pitno vodo in tudi on je ta projekt že v tistih letih imenoval Suhokranjski vodovod. Prispevek, ki ga boste brali, je dobesedno prepisan iz Zupančeve kronike z naslovom Iz Dolenjskih Toplic do Šmihela, saj želimo, da berete zgodovino, ki jo je zapisal, v njegovem slogu pisanja.

„Jaz sem bil zastopnik novomeškega okraja, zastopnik mesta Novo mesto pa je bil advokat dr. Veble iz Novega mesta. Delokrog pa nama je razdelil minister dr. Kulovec. Jaz sem bil zastopnik Suhe krajine, dr. Veble pa vsega ostalega okraja. Meni je Kulovec izrecno naročil:“ Tvoja glavna skrb naj bo vodovod v Suho krajino in elektrika v Žužemberk.“

Kakor hitro sem dobil dekret od notranjega ministra dr. Korošca, da sem imenovan za banskega svetnika, sem imel takoj polno obiskov iz cele Suhe krajine, ki so hoteli dobiti banovinsko podporo. Bil je čas najhujše denarne krize, kar smo jih doživeli. Če je komu poginil še konj, govedo, svinja ali celo koza, je že hotel imeti banovinsko podporo. Jaz pa sem prošnje pisal in jih priporočal, včasih tudi nepotrebnem. Tako je neki mož iz Loga pri Šumberku tako tožil čez svojo revščino, da sem pisal naravnost ministru Korošcu, ki mu je poslal 1000 din, to je za eno kravo. Ko pa sem šel gledat delo nove ceste skozi Log na Radahovo vas, sem zvedel, da je pridelal 90 mernikov pšenice (šajtelj). Na sto in sto prošenj sem napisal in priporočil.

V letu 1935 je na dan Sv. Lovrenca zelo pobila toča v Šmihelu in Klečetu. Prosil sem in dobil za javna dela 8000 din. Naročil sem načrt za cesto iz Šmihela v Klečet in 16. 1. 1936 so zapeli krampi in lopate, začeli so pokati streli za vkop ceste. Spomladi je bila cesta gotova brez vsakega občinskega ali okrajnega dovoljenja. Napravil sem jo na lastno pest. Ko je zmanjkalo denarja, sem pa prosil za novo podporo.

Ko sem bil leta 1936 prvič na proračunskem zasedanju banskega sveta v Ljubljani, sem rekel: “Bivši deželni zbor kranjski si je bil postavil parolo v vsako faro ali občino cesto, mi pa moramo iti dalje; v vsako vas cesto!“ Načelnik gradbenega oddelka ing. Škaberne se mi je smejal. Vendar imam zavest, da so na moje posredovanje dobile cesto vasi: Klečet, Drašča vas, delno Dešeča vas (do Gadne), Gradenc, Ratje, Reber, Volčje jame, Replje, Log, Zalisec, Trebča vas, Vrhovo, Laze in še nekaj priključkov na novo cesto Žužemberk – Radahova vas. Iz Ajdovca se je potegnila cesta do zaselja Plano.

Na dan Sv. Ane (26. 7. 1936) je strahovita toča uničila vse pridelke v gornji krški dolini. Za žužemberško občino sem sprosil od banovine 15 vagonov koruze za javna dela. Šmihel je dobil 7 vagonov. Vso smo porabili za gradnjo ceste v Draščo vas. Predno je občinski odbor v Žužemberku na moj predlog sklenil, da se gradi cesta Klečet – Drašča vas, je bila cesta že narejena. Izprosil sem tudi precejšnje denarne prispevke za to in druge ceste.

Sprejem bana dr. Natlačena v Žužemberku

Epidemija griže je nastala zaradi slabe pitne vode. Pri debati o stroških za socialne zadeve sem imel povod nastopiti za uresničenje načrta dr. Žitnika, Štupnikovega gospoda, ki je bil državni in deželni poslanec pred prvo svetovno vojno, pa je umrl pred davnim letom 1913. Načrt je obstajal v tem, da se dobra voda iz potoka Globočec dvigne v rezervat v tako višino, da bo iz njega tekla voda po vsej Suhi krajini. Dosegel sem, da je ban narediti tozadevni načrt in da so bile v ta načrt vzete vse vasi ob Krki, s trgom Žužemberk vred do Podgozda. Gospod dr. Kulovec pa je izposloval znatne državne kredite za suhokranjski vodovod; ban dr. Natlačen pa je ta denar porabil za razne gorenjske vaške vodovode, na primer za vodovod rojstne vasi ministra dr. Kreka. Tako se je zadeva zavlačevala. Šele leta 1938 je dr. Kulovec, minister za kmetijstvo, nakazala nekaj čez 3.000.000 din za vodovod v Suhi krajini. Da ne bi ta denar zopet romal na Gorenjsko, sem organiziral slovesen začetek dela in gradnje suhokranjskega vodovoda z zasajanjem prve lopate v Globočcu samem. G. dekan Gnidovec Karol je imel sv. mašo na prostem ob izviru potoka Globočec. Asistirala sva g. Feliks Grčar iz Zagradca in jaz. Orlovska godba iz Žužemberka je svirala. Navzoči so bili vsi gasilci iz okolice v uniformah.

Ban g. dr. Natlačen je zasadil prvo lopato, imel je govor on in dr. Veble. Delo je bilo uradno začeto in se je moralo nadaljevati. Ljudstva je bilo, da se je vse trlo. Najprej smo odkupili Štefkov mlin na 5 kamnov v Globočcu. Jaz sem bil mešetar in moj predlog je obveljal. Za 1350 Din se je odkupila vodna sila in slap. Hiša z mlinskim inventarjem je ostala Štefkova last.

Na Stražnem vrhu pri Kamnem vrhu se je začel graditi pod vodstvom Higijenskega zavoda velikanski rezervoar. V Globočcu samem pa so bile postavljene potrebne stavbe in najmodernejše čistilne naprave. Vse delo je veliko pripomoglo, da so bili zaposleni najpotrebnejši iz Suhe krajine.

V jeseni 11. 12. 1938 so bile volitve v narodno skupščino. V Šmihelu je dobil dr. Kulovec 149 glasov, protikandidat J. Hrovat (Šlosar) pa 3 glasove. Volili so ga Fr. Vidic, Drašča vas 8, Jože Palčar in Plut Jože. V letu 1940 je imel Ambrus krasno dezinficirano vodo iz Globočca – brezplačno. Mnogokrat se spomnim, kako so me v deželni zbornici obstopili kolegi iz Štajerske in Gorenjske in me izpraševali, kako to, da manjka vode. Pravil sem jim: "Neki mož iz Globočca, piše se Zajc Jože, je pred par leti stal pred svojim skednjem, kar se mu začne udirati pod nogami. Zdrsnil je 11 m globoko v zemljo. Pisal sem banu in je poslal inženirja, ki se je spustil v votlino in ugotovil, da je pod vasjo Veliko Globoko ogromen prazen votel prostor. Gnojnica pa razjeda apnenec in povzroča zemeljske vsade. Vsa voda izgine v zemeljske globine in zato Suha krajina ne pozna studencev. Studenci pridejo iz zemlje naravnost v strugo reke Krke. Ban pa je dal 10.000 Din vasi Veliko Globoko za napravo betonskih gnojišč.« - Tako se mi je posrečila prva naloga, ki mi jo je naložil dr. Kulovec: Vodovod, seveda z njegovo pomočjo!

Elektrika v Žužemberk. Par let smo trkali na gluha ušesa. Bivši vel. župan v Mariboru dr. Leskovec je s proračunsko obravnavo leta 1936 nastopil proti elektrifikacij deželе, češ da ni rentabilna. Jaz sem mu z vso odločnostjo ugovarjal. Nekdo pa mi šepne.: »Za Falo mu gre, ker je delničar.«

Alojzij Zupanc

Šele 1938 mi reče dr. Kulovec. Občina Žužemberk naj najame 400.000 Din pri Kranjski hranilnici, pa bo šlo. Ponovnokrat smo šli v tej zadevi v Ljubljano župan Karol Lavrič, šolski upravitelj Franc Mrvar iz Žužemberka in jaz. Dobili smo pri Kranjski hranilnici 400.000 Din posojila, ki se bo amortiziralo z dokladami za tok. Kranjske deželne elektrarne, zastopane po inženirju Ruehu in ravnatelju Miklavčiču, pa so se obvezale napeljati tok v vse vasi občine, kjer bodo to zahtevali vsaj 3 posestniki. Z delom se je takoj začelo. Končano pa je bilo šele 8. 12. 1940, ko je bila vsa naprava blagoslovljena v Šmihelu in v Žužemberku. Žužemberška farna cerkev se je svetila v tisočih lučeh. Med zvoniki se je svetila 2000 svečna žarnica. Prišel je tudi ban dr. Natlačen.

Leta 1936 so se na pustni dan delale iz mene maškare iz Zagradca norca. Imeli so me našopanega in so po trgu napeljevali električne žice iz srebota in bezgove cevi za suhokranjski vodovod. Sedaj pa jim je bil jezik zavezan. Tekla je voda v Ambrus in v Šmihelu in Žužemberku je svetila elektrika."

Vir: Alojzij Zupanc: Iz Dolenjskih Toplic do Šmihela

■ Zbrala in uredila: **Helena Barle**

Knjigobežnice so zaživele

V lesenem paviljonu na trgu ima svoje mesto mala hiška s Knjigobežnicami. Bolj ali manj je že znano, da v njej knjige ne bežijo, ampak se nam ponujajo. To je skupina, ki vzpodbuja izmenjavo knjig med bralci.

Vsi, ki radi beremo, smo veseli in zadovoljni, da ja ta dejavnost dokaj dobro zaživela. Tudi zahteven in izbirčen bralec lahko najde kaj zase. Morda celo knjigo, katere drugje ni mogoče dobiti. Če ne prvič, pride še in če je potrebno, še. Preprosto. Vedno je pravi čas; kadar sonce sije, veter brije ali zmrzuje. Vreme ni pomembno. Dobrodošel je prav vsak obiskovalec posebej. Domačini in vsi ostali.

Ga. Andreja Može, upokojena knjižničarka, ki v srcu nosi Suho krajino, večkrat obišče naš paviljon in tudi prispeva knjige. Zanje redno in vestno skrbi g. Matej Kocjančič. Hvaležni smo mu. Prepričani smo, da je ta projekt obogatil kulturo v našem kraju. Knjiga nikdar ne izgubi svojega čara. Naj je nova, rabljena, stara ali starinska.

Bi slogan »Povej naprej«, pomagal tistim, ki o tem še ne vedo dovolj?

■ **Silva Mohorčič**

Dobrodelni koncert z adventno tržnico

Osnovna šola Žužemberk je 1.decembra pripravila že 5. dobrodelni koncert, na katerem so zbirali denar za pomoč otrokom iz socialno ogroženih družin. Osnovnošolci so pripravili tudi adventno tržnico, katere izkupiček od prodaje bodo namenili za nabavo učnih pripomočkov in didaktičnih sredstev za šolo ter vrtec(Podrobneje v 69. številki Suhokranjskih poti).

Suha krajina, tu in tam

Majhen Žužemberk gostil veliko odbojkarsko zabavo

Foto: VladiMir

Tako nas je povzel The European Volleyball Confederation (CEV), ko smo 15. novembra v telovadnici OŠ Žužemberk gostili večkratnega državnega prvaka ACH Volley Ljubljana in priredili pravi praznik športu, ki naš kraj z izjemnimi uspehi spremlja in razveseljuje že več generacij. Po uspešnih dvobojih proti ekipama Kostanjevica na Krki in OD Brestanica je žreb določil, da v osmini finala Pokala Slovenije gostimo ekipo ACH Volley, najuspešnejšo ekipo po številu osvojenih državnih prvenstev in pokalov, za katero igra tudi nekdanji član OK Žužemberk Jan Brulec. Zavedali smo se, da imamo pred seboj (pre)močnega nasprotnika, vendar smo dogodek kljub temu izkoristili kot spodbudo za nadaljnje delo naših odbojkarjev, za predstavitev mlajših selekcij kluba in zahvalo vsem sponzorjem ter podpornikom. Po prvem setu, ki so ga pričakovano osvojili gostje, smo prestavili najmlajše selekcije kluba, mini rise in mini riskinje, ki delujejo pod okriljem Bojana Brulca in Roka Puclja ter pomočnikoma Petra Longarja in Davida Obrstarja. Prisotnim so pokazali svoje znanje odbojke, ki ga osvajajo na treningih in v okviru šolskih dejavnosti. Naše najmlajše selekcije se lahko pohvalijo z večkratnim naslovom državnih prvakov, nazadnje pred dvema letoma, ko so naslov osvojili mini Risi. V lanski sezoni so osvojili 8. mesto, mini risinje pa 16. mesto. V drugem setu so naši risi pod vodstvom trenerja Mihe Plota pokazali zelo dobro igro in so kar do 19. točke igrali izenačeno z velikim ACH-jem. Toda v končnici so se izkazale izkušnje zmajev iz Ljubljane, ki so le tri dni prej igrali odločilno tekmo v Novosibirsku za vstop v ligo prvakov. Po drugem setu se je gledalcem v dvorani predstavila naša zlata ekipa. Ekipa aktualnih državnih prvakov v kategoriji starejših dečkov. Na parket so bili pospremljeni z velikim aplavzom. Tekma se je zaključila z rezultatom 3:0 za ACH, ki mu želimo veliko uspeha tudi vnaprej, še posebej, ker je dirigent igre Jan Brulec sin Bojana Brulca, ki je hrbtenica Odbojkarskega Kluba Žužemberk.

Ker je bil naš klubski kombi, s katerim vse naše kategorije – od mini do članov, vozimo na tekme, že dotrajan, smo se v letošnjem letu odločili, da ga zamenjamo. Ker nam zgolj s financami kluba, kjer vsi trenerji in organizatorji kluba delujejo na prostovoljni bazi, to ne bi uspelo, so nam na pomoč priskočili sponzorji in donatorji. Zato so naši zlati fantje predstavnikom podjetij, ki so bili vabljeni na prireditev, izročili majhno zahvalo v imenu kluba. Ob tej priložnosti bi se radi še enkrat zahvalili in imenovali vse, ki nam pomagajo, da lahko več kot 100 otrok obiskuje treninge in tekmovanja v okviru OZS-ja: Generalni sponzor: Kekooprema d.o.o., Žužemberk, Občina Žužemberk in župan Franc Škufca, ki se tudi osebno zelo zavzema, STELEM d.o.o, PAGRAS D.O.O., FS PREVOZI D.O.O., KOLEKTOR KOLING D.O.O., IMP PROMONT D.O.O., GRADBENO PODJETJE STRNAD D.O.O., KOMUNALNE GRADNJE GROSUPLJE D.O.O. , SAVA ZAVAROVALNICA D.D., PI TEHNIKA D.O.O.,IMP PROMONT D.O.O., KRKA D.D. KEKON Keramični kondenzatorji, d.o.o. in TOPOS D.O.O. Delež za nakup kombija je prispevalo tudi Športno društvo Loka, ki kot sestrsko društvo člane in igralce črpa predvsem iz OK Žužemberk. Hvala vsem, ki nam stojite ob strani in nas podpirate. Bodisi s finančnimi sredstvi, svojim prostim časom ali obiskom tribune. Veseli nas, da klub obiskuje veliko mladih, ki krepijo svoje sposobnosti in potenciale z vrstniki, z žogo in timskim duhom. Naši uspehi so tudi vaši uspehi.

■ **David Obrstar**

Otvoritev zobozdravstvene ordinacije Dentalis v Novem mestu

V Bršljinu na Kočevarjevi 2 deluje pod okriljem mladega in uspešnega zobozdravnika Francija Hočevarja nova zasebna zobozdravstvena ordinacija. Na uradni otvoritvi, v petek 27. oktobra, so si obiskovalci lahko ogledali moderne, svetle in pacientom ter zaposlenim prijazne prostore z najsodobnejšo zobozdravstveno opremo.

Celostna zobozdravstvena oskrba

Dentalis je ordinacija, ki v sodelovanju z različnimi specialisti omogoča vse zobozdravstvene storitve na enem mestu – vse od najsodobnejše rentgenske diagnostike, zdravljenja obzobnih tkiv in zob, zahtevnih protetičnih rehabilitacij, operativnih in implantoloških posegov. »Naš pristop je celovita obravnava pacienta, saj je za zdravje zob in ustne votline še kako pomembno tudi pacientovo splošno zdravstveno stanje. Sicer pa moram poudariti, da v naši ordinaciji namenjamo še zlasti preventivi veliko pozornosti,« pripomni zobozdravnik Franci Hočevar. To potrjuje tudi dejstvo, da je prvi pregled in posvet v ordinaciji Dentalis brezplačen. »Ob tem je postavljena diagnoza, pacientu predstavimo možne rešitve, razložimo postopek sanacije in čas trajanja, kar vse omogočamo brezplačno in brez obveznosti.“

Kakovostno in dostopno zobozdravstvo

Kljub mladosti ima Franci Hočevar že vrsto izkušenj - od dela v javnem zdravstvu do dela v ordinaciji s koncesijo; glede na te izkušnje je ugotovil, kako obstoječi zdravstveni sistem v obeh navedenih primerih omejuje terapevta s številnimi administrativnimi in drugimi opravili. Leta 2016 je v Zagradcu (občina Ivančna Gorica) odprl lastno zasebno zobozdravstveno ordinacijo, ki jo je sedaj preselil v Novo mesto. Delovanje brez koncesije jim omogoča, da v ordinaciji Dentalis ni čakalnih vrst. Za obravnavo pacienta si vzamejo veliko časa in tako bolje spoznajo in razumejo pacientove potrebe ter želje. V ordinaciji Dentalis lahko pacientom ponudijo celostno diagnostiko na enem mestu – ortopan in lokalno rentgensko diagnostiko, pri delu pa uporabljajo najsodobnejšo opremo in materiale.

Prijazno okolje in zaupanje

Franci Hočevar poudarja, da je bistveno zaupanje med zdravnikom in pacientom; pri tem pa je nujno, da se s pacientom » vse pogovorita«. Kajti pogosto že temeljit pogovor razreši velike zadrege, ki tarejo pacienta in potem je lažje poiskati najboljše rešitve. Žal mu je, da v javnosti zobozdravnik še vedno velja za nekoga, ki se ga je treba bati. » Po nepotrebnem,« pravi Franci Hočevar, ki s svojim pristopom in s svojim delom spreminja podobo zobozdravnika tako, da ta postaja pacientov zaveznik.

■ **L. J.**

Koristne informacije:
Zobozdravstvena ordinacija Dentalis
Kočevarjeva ulica 2, 8000 Novo mesto
Telefon: 082 051 151 / 041 303 444
Spletna stran: www.dentalis.si
www.facebook.si/dentalisnovomesto
Elektronski naslov: info@dentalis.si / narocanje@dentalis.si
Zobozdravstvena ordinacija Dentalis je odprta ob ponedeljkih in četrtkih med 12. in 20. uro, ob torkih med 9. in 17. uro ter ob sredah in petkih med 7. in 15. uro.

želimo vam
srečno in nasmejano.
2018
Dentalis
• Novo mesto

Stare obrti

Izdelava zobotrebcev

Po pripovedovanju Francija Hočevarja iz Sel pri Hinjah

Še pred nekaj leti so v našem kraju kot dodatni vir zaslužka predstavljali doma ročno izdelani leskovi zobotrebci. Ponavadi so to delale družine ves zimski čas. Ko se je končalo delo na polju, pripravilo drva za zimo, pospravilo letino, so nasekali še malo debelejših leskovih palic za izdelavo zobotrebcev oziroma klinčkov, kot so jih imenovali.

Kako je potekala celotna priprava na to delo. Najprej smo v gozdu nasekali mladikove leskove palice (debele kot je zapestje ali več). Palica mora biti čim bolj gladka, brez grč. Še sveže smo razrezali na 7 cm dolge valje. Razklali smo jih s posebnim rezilom - nožem na podolgovate deskice, potem smo cel valj obrnili in ponovno razrezali pravokotno na prejšnji rez. Potem smo vsakega posebej z norazkom - zakrivljenim nožem, na obeh straneh ošilili. Spretni izdelovalci so potegnili dva do trikrat na vsaki strani. Zobotrebce smo sušili na krušni peči eno noč. Potem smo jih naložili v šopih v pnevmatiko (šlauf) od kolesa ali motorja in jih povaljali, podrgnili z dlanmi, da so se robovi delno ostružili. Tako so zobotrebci potem bolj gladki in se ne zadirajo pri uporabi. Oblikovane zobotrebce smo vezali z debelim sukancem ali »*pavalco*« najprej po 25 skupaj v butarico, kasneje po 20. Prodajali smo jih v kmetijske zadruge. V zameno smo lahko dobili denar- jugoslovanski dinar ali pa smo si kupili, kar so pač imeli na voljo v zadrugi. Po navadi so zamenjali zobotrebce za osnovna živila. Za 5.000 do 10.000 butaric so dobili eno močno »fasngo« za družino (osnovna živila – moka, sladkor, riž, makaroni, proja, milo, olje in podobno).

Izdelovanje je potekalo od začetka zime pa do pomladi, predvsem takrat, ko so bili večeri dolgi (od 17. do 22. ure). Izdelovali so jih stari starši, starši in otroci. Dokler nismo šli v šolo, smo se ob izdelovanju le igrali, potem pa smo morali prijeti za norazke in špičiti - izdelovati zobotrebce. Že ko smo šli otroci iz šole, smo se dogovarjali, pri kateri hiši se bomo tisti večer družili. Vedno je delo potekalo okrog peči, če ni bilo več prostora, pa na stolih ali za mizo.

Med izdelovanjem smo se otroci učili moliti in šteti. Peli smo pesmice. Pogovor je tekel o vsakodnevnih rečeh. Starejši so povedali kakšno štorijo- pravljico iz starih časov. Velikokrat, predvsem najstarejši, so se pogovarjali in pripovedovali o ruski fronti, soški fronti in o 1. svetovni vojni. Povedali so, kako je bilo v ruskem ujetništvu. Očetje in mame so pripovedovale, kako je bilo med drugo svetovno vojno. Otrokom je bilo pripovedovanje zelo zanimivo.

■ **Irena Blatnik**

Franci Zore s Sel pri Hinjah

FerFud tudi v Žužemberku

Projekt FerFud Duel je bil 22. septembra 2017 na gostovanju v Žužemberku, kjer je na semanji dan predstavil zanimive jedi mladih študentov Urške Jakljevič in Andraža Obrstarja. Še posebno smo bili veseli Andraža, ki je naš občan in super študent. Kot zmagovalca projekta iz ekipe KULT316 sta bila deležna posebne nagrade ekskurzije in znanja iz Baskovske restavracije Arzak s tremi Michelinovimi zvezdicami. Domačini so FerFud z zanimanjem poizkusili in se strinjali, da je FerFud v Žužemberku dobrodošel še kdaj, obenem pa iskreno čestitajo mladima kuharskima strokovnjakoma.

■ **VladiMir**

Urška in Andraž ter FerFud pred Žužemberškim gradom

Prvič v kajaku in 1850 kilometrska misija iz Slovenije do Črnega morja USPELA!

Božo Miler, nekdaj Ljubljančan, sedaj pa že dolga leta Suhokranjec, je letos opravil enega svojih največjih podvigov. Po popotovanju z motorjem, plutju z napihljivim čolnom, prehojeni Jakobovi poti v Španiji se je letos odpravil na pot s kajakom iz Slovenije do Črnega morja. Na dolgo pot je odšel na začetku letošnjega poletja popolnoma sam kot čisti začetnik, saj je prvič veslal s kajakom. Svojo avanturo je v sliki in besedi predstavil na potopisnem predavanju vedoželjnim poslušalcem v večnamenski dvorani na Dvoru v petek, 20. 10. 2017.

Po slovesu iz domače občine, kjer sta mu srečno pot zaželela župan in predsednik Turističnega društva Suha krajina, se je odpravil v Prekmurje. Svoje popotovanje je začel na Muri. Že takoj na začetku se je prevrnil in izgubil stik s civilizacijo zaradi potopljenih elektronskih naprav, zato ga je žena že iskala na policiji. Tudi sicer ga je žena preko telefona ves čas spremljala tako, da je vseskozi relativno dobro vedela, kje se nahaja, kar bi bilo v primeru kakršne koli nesreče edina rešilna bilka. Ob poti se je namreč srečeval z raznimi neprilikami, kot so slabo vreme, močan tok in vrtinci, gost in hiter rečni promet, podrto drevje, ogromne ribe, ki bi ga skoraj prevrnile, ipd. Brez izredne volje in trme, močne fizične kondicije in predvsem psihične pripravljenosti bi vse to težko premagal. Bolj kot težave je izpostavil številne pozitivne izkušnje ob poti. Srečal je številne prijazne ljudi, ki so ga pogostili ali mu prijazno pomagali. Med drugim tudi v, z občino Žužemberk pobrateni občini Golubac, kjer, kot je dejal, so ga komaj spustili dalje. Spoznal je vrsto znamenitosti ob poti, ves čas pa je srečeval tudi Slovence, med drugim tudi znanega slovenskega popotnika Zvoneta Šerugo s spremljevalko na poti z motorjem proti Kitajski.

Kljub vsemu pa je bil na poti vendarle ves čas sam in prepuščen svoji iznajdljivosti. Dobro je moral razporejati svoje moči in planirati pot, da je vsak dan našel pristan in večkrat precej stran od civilizacije prenočil. Ko pa je prišel do večjega ali manjšega kraja, je skušaj najti prenočišče in topel obrok, če je seveda lahko varno pustil svoj kajak. Kljub temu, da je bil ves čas v vodi, je bila na dolgi poti ena izmed njegovih največjih želja pravi tuš, do katerega je le nekajkrat uspel priti. Voda je bila namreč pogosto umazana, broditi je moral po blatu, prenočevati skoraj na smetišču, voda mu je zalila stvari, skratka, več kot dovolj razlogov, da si je občasno želel poštenega umivanja. Reke so bile sicer ob njegovem popotovanju rekordno tople, Donava je v spodnjem toku dosegla in celo presegla 30 stopinj, kar je imelo za posledico tudi precejšen pogin školjk, ki jih je videval ob obali. Poleg veslanja in skrbi za osnovne življenjske funkcije je moral urejati tudi formalnosti s prečenjem meje, prijavo v državi, kjer je preživel precej dni, ter nabavo lokalnih SIM kartic in polnjenje telefona, kar mu je omogočalo stik s svetom in urejanje vseh potrebnih zadev, kar internet danes omogoča. Popotovanje preko Mure, Drave in Donave ga je pripeljalo v bližino Črnega morja, kjer se je odločil za vzporedno reko, ki pa je bila v nasprotju s pričakovanji zelo prometna.

Sreča je bila ves čas na njegovi strani in po 80-ih dneh je srečno preplul 1850 kilometrov dolgo pot iz Slovenije do Črnega morja. Ko je zaveslal v morje, je seveda takoj poklical svoje domače. Ob navdušenju po uspelem podvigu bi skoraj pozabil na svojo varnost. Tok ga je odnesel precej daleč na odprto morje, od koder bi brez navigacije težko našel pot nazaj do obale. Na koncu seveda še kopanje, na lastno željo, ne zato, ker bi moral broditi po vodi kot minule dni. Njegova koža je bila kot obleka, zagorela, skoraj prežgana, razen na mestih, kjer jo je prekrival rešilni jopič in kratke hlače. Majice, kratke hlače in »crocse« so bile tudi njegova kompletna garderoba za dolgo pot. Skratka, za pot domov ne bi potreboval kovčka, če seveda izvzamemo vso potrebno opremo, s katero pa na kajaku ni bilo mogoče pretiravati. Z več prevoznimi sredstvi, ladjo, vlakom, kombijem se je vrnil v domovino, kjer že nabira moči in kuje načrte za nov podvig. Zaenkrat pa le-ta ostaja še skrivnost, kot je zaključil svoje nadvse zanimivo potopisno predavanje.

■ **Valerija Vidmar**
Foto: Vesna Može

V 2018 vam poleg obilo zdravja in sreče želimo, da se vam izpolnijo tudi vse najbolj skrite želje.

■ **PGD DVOR**

Jubilanti – 90 let

G. Fabjan Branko, Vrti 11, Žužemberk

Dne 14. 9. 2017 je svoj visoki življenjski jubilej, 90 let, praznoval član našega društva upokojencev g. Fabjan Branko.

G. Branko je bil rojen v kmečki družini KODBILU pri Štanjelu na Krasu v družini s tremi otroki (Aleksander, Silvana in Branko). Žal pa je bila družina v času druge svetovne vojne pregnana v izgnanstvo. Sam se je leta 1944 pridružil partizanom in se vključil v zaščitniški bataljon IX. korpusa. Po končani vojni se je vrnil na domačo kmetijo, leta 1948 pa se priključil miličnikom. Njegovo prvo delovno mesto je bila Slivnica ob Dravi. Med opravljanjem tega poklica se je večkrat preselil. Tako je med službovanjem v Kočevju spoznal tudi svojo bodočo ženo Jožico iz Vel. Lašč in se z njo poročil leta 1953. Po poroki sta živela v Kočevju. Zaradi službe se je družina veliko selila, nazadnje na Vrhniko.

V zakonu sta se mu rodila sina (Jadran in Iztok) in hči Liljana. Žal sta sin Iztok in hči Lilijana že pokojna, sin Jadran pa živi s svojo družino na Vrhniki.

Žena Jožica mu je umrla leta 2005 in potem je nekaj časa sam živel pri sinu na Vrhniki. Leta 2007 pa se je preselil v Žužemberk, kjer je navezal znanstvo z nekdanjo domačinko iz Kobilja na Krasu go. Jožico Kranjc. Skupaj preživljata svoja leta v prijetnem okolju in družbi, kolikor pa jima še zdravje dopušča, sta se rada udeležila kakšnega našega izleta ali srečanja.

Ob njegovem visokem življenjskem jubileju smo ga obiskali predstavnik DU Žužemberk. Praznovanju pa se je pridružil tudi župan Občine Žužemberk g. Franc Škufca s svojimi sodelavci in predsednik TD Žužemberk. Vsi skupaj pa smo mu zaželeli še veliko zdravja in zadovoljstva v prijetnem okolju.

■ DU Žužemberk, tajnica **Tinca Cajnko**, FOTO: Vlado Kostevc

Ga. Terezija Plot, Jurčičeva ulica 28, Žužemberk

Dne 20.11.2017 je svoj visoki življenjski jubilej praznovala naša upokojenka – častna članica ga. Terezija Plot zavidljivih 90 let.

Rojena je bila 20.11.1927 v Sadinji vasi, v družini s 7 otroki. Vsi so delali na domači kmetiji. Mamo je izgubila že v mladih letih, tako da je oče sam skrbel za številno družino, pozneje pa se je drugič poročil, tako da je ″nova mama″skrbela za dom in otroke. Da je družina lažje preživela, sta s sestro že zgodaj pomagali pri delu na drugih kmetijah.

V tem času je spoznala svojega bodočega moža Plot Karla, ki je bil čevljar, se z njim leta 1953 poročila in preselila na njegov dom v Žužemberku. Rodila je tri otroke (Drago, Dušan, Jože).

Skupaj z možem sta si zgradila novo hišo in se z Grajskega trga preselila na Jurčičevo ulico. Dolga leta ja bila doma, v letu 1964 pa se je zaposlila v Iskri Žužemberk in delala kot kuharica v tamkajšnji menzi. Bila je dobra kuharica, za kar smo ji hvaležni tudi nekdanji delavci, ki smo bili deležni dobrih malic, ki jih je skupaj s pomočniki pripravljala vse do upokojitve.

Mož ji je umrl leta 1984. Otroci so odrasli, si ustvarili svoje družine in domove, v hiši na Jurčičevi pa živi z vnukinjo Tamaro in njenima hčerkama, ki ji polepšajo in krajšajo dneve. Razveseli pa se tudi obiskov sinov, sedmih vnukov in šestih pravnukov. Ob njenem visokem jubileju smo jo obiskali predstavniki DU in KORK Žužemberk, pridružil pa se nam je tudi župan občine Žužemberk s sodelavci. Vsi smo ji zaželeli še veliko zdravih dni v krogu družine.

■ **Tinca Cajnko**

Zamenjalo se je vodstvo policijske postaje Dolenjske Toplice

Po 33 letih policijske kariere se je upokojil višji policijski inšpektor, **komandir Policijske postaje Dolenjske Toplice, Milan Leskovar.** PP Dol. Toplice je vodil od leta 2012 do zadnjega delovnega dne, 17. 11. 2017, ko je svoje podrejene, kolektiv PP Dol. Toplice, počastil z obilno večerjo, na katero je povabil tudi vse, ki so kolektiv zapustili v času njegovega vodenja. Mesto komandirja je prevzel policijski inšpektor **Tomaž Agnič**, ki je do sedaj na PP Dol. Toplice opravljal delo pomočnika komandirja.

Milan je bil komandir, ki je Policijsko postajo vodil več kot odlično, bil je komandir, ki je s svojim odličnim vodenjem poskrbel za kar najboljše medsebojne odnose in posledično tudi odlične delavne rezultate celotne Policijske postaje na vseh področjih policijskega dela.

Vendar pa Milan ni bil le komandir. Bil je veliko več. Bil je človek z velikim srcem, ki si je za svoje podrejene vedno vzel čas in znal prisluhniti tudi zasebnim tegobam slehernega policista in mu pomagati po svojih najboljših močeh, vedno pozitivno naravnan. V skrbi za zadovoljstvo svojih podrejenih se je neprestano trudil, da bi ustregel slehernemu posamezniku, saj je vedel, da se zadovoljstvo posameznega policista odraža tudi pri delavnih rezultatih.

Ob upokojitvi policisti Milanu sporočamo:

Milan, jasno nam je, da smo krivi za marsikateri siv las na tvoji glavi, vemo, da ti ni bilo vedno lahko z nami, vsak od nas je imel kdaj težke trenutke, vsak od nas je kdaj imel »žuto minuto«, a navkljub vsemu nisi poznal zamer in si vsakemu od nas ugodil, če se je le dalo. Hvala ti, Milan, s teboj smo imeli komandirja, ki si ga vsak kolektiv lahko le želi. To počasi spoznavamo sedaj, ko si odšel v zaslužen pokoj, sedaj se zavedamo, kaj smo imeli. Imeli smo komandirja, ki mu ni para.

Upokojenci pregovorno menda nikoli nimate časa. Pa vendar upamo in želimo, da se spomniš na nas, na svoj kolektiv, vedno, ko te bo pot vodila skozi Dolenjske Toplice ter nas obiščeš. Mi te vsekakor pogrešamo, bolj kot si misliš, pustil si namreč neizbrisen pečat na slehernem od nas.

■ **Kolektiv PP Dolenjske Toplice**

Foto: S. Mirtič

Zdaj staro leto tiho se poslavlja
in novo kmalu bo v gosteh.
Veselja, zdravja, sreče, uspehov polno naj podarja
v naslednjih 365 dneh.
SREČNO 2018!

Ravnateljica, zaposleni in učenci OŠ Žužemberk s podružnicami in z vrtcem

NOVOLETNO VOŠČILO

V letu 2018 vam želimo, da bi prejeli in poklonili veliko nasmehov, objemov in ljubezni. To je zastonj, a vredno celega bogastva.
Srečno.

Kolektiv OŠ Prevole

Pri Domačiji Meden v Šmihelu pri Žužemberku 1 bodo letos pripravili jaslice z dobrodelno noto, saj bodo prostovoljne prispevke obiskovalcev zbirali za učenca Matica Župca. Za srčno dane prispevke se vam že vnaprej najlepše zahvaljujemo. Lepo vabljeni.

So dnevi in trenutki polni sreče in miline,
ko radostni oči zapremo in si tiho zaželimo: da ne mine.
Vse kar je slabo, z Novim letom naj zbledi!
Vse kar je dobro, naj za vekomaj ostane!
Naj v miru sreča nežno vas objame!

PROSTOVOLJNO GASILSKO DRUŠTVO

ŽUŽEMBERK

vam želi blagoslovljene božične praznike
ter srečno, zdravja in osebnih uspehov
polno novo leto 2018!

Srečanje dam domače glasbe v Žužemberku

Drugo nedeljo v mesecu oktobru so se v Žužemberku zbrale dame domače glasbe. »Pred petnajstimi leti so pevke narodno-zabavnih ansamblov bolj za šalo ustanovile klub Dame domače glasbe,« je povedala pobudnica srečanj in prijetnega druženja Cita Galič. Stanovske kolegice v svoji sredi izberejo tudi predsednico. Prva je bila Majda Renko Petrič.

Novembra leta 2002 se je prvič srečalo šest dam, žal sta Majda Korošec in Jožica Mavsar že pokojni. Vstopnica za klub, ki šteje 27 članic, pevk in instrumentalistk, je uspešno desetletno delo in bogatitev glasbene scene. V vseh teh letih so Slovenijo dodobra spoznale. Sedanja predsednica kluba z dvakratnim mandatom Stanka Kovačič je letošnje srečanje organizirala prvič v Žužemberku. Dame Marija Ahačič Pollak (ans.bratov Avsenik), Joži Brdnik (ans. Ivana Ruparja), Jelka Hafner (ans. Igor in Zlati zvoki), Stanka Kovačič (ans. Borisa Kovačiča), Majda Petan (ans. Štajerski vagabundi), Majda Renko Petrič (ans. Vilija Petriča), Hermina Šegovc (ans.Štirje kovači), Joži Vidic (ans. Marela), Tatjana Vidmar (sestre Potočnik - ans. Dobri znanci), Erika Zakonjšek in Cita Galič (ans. Slovenija) so si ogledale žužemberški grad, kjer jih je pozdravil župan Franc Škufca in jim zaželel še veliko druženja ob petju in glasbi. Vodiča Vlado in Slavko sta ob številnih znamenitostih kraja, predvsem gradu, cerkve sv. Mohorja in Fortunata, spomenika na Cviblju in plavža nekdanje železolivarne na Dvoru odstrnila marsikateri pogled tudi v preteklost kraja z bogato zgodovino. Dame so nadaljevale pot v Gradenc, kjer se je koncem vojne odvijala drama ameriških letalcev s srečnim koncem. Po obvezni skupinski fotografiji je sledil prijeten postanek v vasi pri Julijani Vidmar, živi priči medvojnega dogodka. Dame so skupaj z Hermino Šegovc zapele uspešnico ansambla Štirje kovači »Kam le čas beži«, ob tem pa so prijetno presenetili tudi člani družine Vidmar s pogostitvijo z domačimi dobrotami. Dama domače glasbe z veliko začetnico in gostiteljica Stanka Kovačič je na svojem drugem domu- vikendici nad vasjo Gradenc, za svoje dame pripravila pravi party. Ob tem so odkrili tudi spominsko ploščo v spomin na pokojnega moža glasbenika Borisa Kovačiča, ki je deloval tudi kot skladatelj zabavne in narodno-zabavne glasbe. Prav tu v Gradencu je skupaj z Vitalom Ahačičem, najboljšim harmonikarjem v zgodovini narodnozabavne glasbe, ustvaril marsikatero delo. Ob spremljavi mladega harmonikarja Tomaža Pečjaka so pevke zapele že kar ponarodelo »Prinesi mi rože«. Citrarka Cita Galič je ob tej priložnosti voščila Mariji Ahačič Pollak za njen visoki življenjski jubilej. Prijetno druženje in ogled številnih naravnih lepot Suhe krajine so dame zaključile v gostišču Zupančič v Žužemberku.

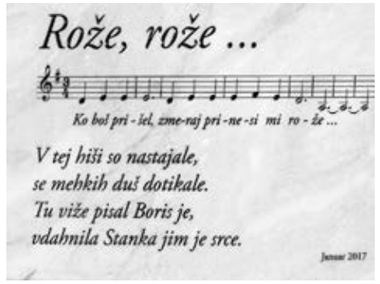

Novoodkrita plošča v spomin na pokojnega glasbenika Borisa Kovačiča.

Dame slovenske narodno-zabavne glasbe pred obeležjem v Gradencu.

■ **S.Mirtič**
Foto: .S.Mirtič

Dragi in spoštovani člani ter drage in cenjene članice, spoštovani simpatizerji in podporniki turističnega društva!

V letu 2018 Vam želimo veliko lepih in nepozabnih trenutkov, želimo Vam obilo prijetnih spominov ter veliko nasmehov.
Od srca Vam privoščimo veliko veselja ter vsega dobrega. Uživajte v drobnih stvareh. Veselite se nasmeha, srečanja, druženja, toplega stiska roke in to delite tudi z drugimi.

VSEM SREČNO IN ZDRAVO!

■ predsednik **Vlado Kostevc**, **Upravni in Nadzorni odbor TD**

Seznam umrlih v Občini Žužemberk

v času od 01.12.2016 do 30.11.2017

Pokopališče Žužemberk

1. ZUPANČIČ ANTON, Budganja vas 12, 8360 Žužemberk 59
2. GLOBOKAR MARIJA, Budganja vas 1, 8360 Žužemberk 78
3. MUHIČ JURIJ, Jurčičeva 65, 8360 Žužemberk 82
4. JERIČ ZDRAVKO, Trške njive 2, 8360 Žužemberk 47
5. VOVK BRANKO, Grajski trg 13, 8360 Žužemberk 70
6. KASTELIC IVANA, Jurčičeva 63, 8360 Žužemberk 94
7. HROVAT BOGOMIR, Breg 3, 8360 Žužemberk 81
8. MIRTIČ BOGUMIR, Vrti 1, 8360 Žužemberk 80
9. ROTAR MARIJA, Jurčičeva 61, 8360 Žužemberk 89
10. JARC MARIJA, Cimpermanova 4, 1000 Ljubljana 76
11. ARKAR DANIJELA, Trebča vas 24, 8361 Dvor 78
12. HOTKO LEA, Grajski trg 27, 8360 Žužemberk 90
13. VEHOVEC MARIJA, Vilharjeva 8, 3000 Celje 91
14. VIDMAR JANEZ, Sadinja vas 18, 8361 Dvor 76
15. PERKO JOŽEF, Drska 46, 8000 Novo mesto 77
16. LONGAR ANICA, Stranska vas 84, 8360 Žužemberk 67
17. KELŠIN STANISLAV, Dolga vas 38, 8360 Žužemberk 95
18. ZUPANČIČ BOJAN, Lašče 4/a, 8361 Dvor 49
19. KUHELJ ANGELA, Grajski trg 37, 8360 Žužemberk 79
20. ŠTRAVS FRANČIŠEK, Trebča vas 26, 8361 Dvor 71
21. LEGAN RAFAEL, Zalisec 4, 8360 Žužemberk 61
22. KOŠIČEK IVANA, Dolga vas 18, 8360 Žužemberk 94

Pokopališče Hinje

1. BREZNIK STANISLAV, Sela pri Hinjah 14, 8362 Hinje 85
2. BLATNIK ANICA, Hinje 32, 8362 Hinje 84
3. PELC ANDREJKA, Prevole 14, 8362 Hinje 47
4. FABJAN MARIJA, Prevole 5, 8362 Hinje 85
5. ŠKUFCA MARIJA, Sela pri Hinjah 11, 8362 Hinje 83
6. IVAN MARIJA, Bežigrad 16, 1000 Ljubljana 85
7. BLATNIK MARIJA, Kolezijska 1, 1000 Ljubljana 91
8. ILAR JOŽE, Kogojeva 4, 1000 Ljubljana 61

Pokopališče Dvor

1. ŠTRUMBELJ JANEZ, Trebča vas 5, 8361 Dvor 78
2. KONCILJA ŠTEFANIJA, Podgozd 10, 8361 Dvor 82
3. POTOČAR MIHAEL, Dvor 56, 8361 Dvor 70
4. NOVAK MARIJA, Sadinja vas 7, 8361 Dvor 82
5. KUMELJ ŽARKO, Dolnji Kot 1, 8361 Dvor 64
6. HROVAT MARIJA, Stavča vas 8, 8361 Dvor 83
7. KUŽNIK ALOJZIJ, Sadinja vas 11, 8361 Dvor 77

Pokopališče Šmihel

1. PUCELJ RAFAEL, Šmihel 8, 8360 Žužemberk 72

Pokopališče Veliko Lipje

1. BRAICA PAVLA DARINKA, Malo Lipje 3, 8360 Žužemberk 66
2. ŠKORJANEC MARTIN, Gradenc 37, 8360 Žužemberk 34

Pokopališče Sela pri Ajdovcu

1. LEGAN SLAVKO, Dolnji Ajdovec 9, 8361 Dvor 58
2. ZUPANČIČ IVANA, Srednji Lipovec 1, 8361 Dvor 80
3. ROGELJ MARJETA, Veliki Lipovec 4, 8361 Dvor 74
4. JERŠE DANICA, Veliki Lipovec 24, 8361 Dvor 86

Pokopališče Žvirče

1. MIKLIČ TEREZIJA, Žvirče 12, 8362 Hinje 87
2. ZALETELJ FRANCI, Žvirče 68, 8362 Hinje 53
3. ARKO JOŽE, Žvirče 50, 8362 Hinje 62
4. TEKAVČIČ ANGELA, Žvirče 46, 8362 Hinje 90
5. BLATNIK MAGDALENA, Žvirče 38, 8362 Hinje 70

Pogrebne storitve Novak
Marija Novak s.p.

Hitro, hitro mine čas.
Kaj v tem letu čaka nas?
Vsaka zvezda ena želja …
Vse težave pozabimo,
novih dni se veselimo.

Vesele božične praznike ter srečo, zdravja in veliko uspehov v letu 2018

Vam želijo članice Društva kmečkih žena
Suha krajina-Žužemberk

»Staro leto se poslavlja,
novo pravkar se pripravlja.
Naj bo uspešno, zdravo, srečno,
da bo zopet nadpovprečno.«

HVALA vsem, ki ste nam tudi v minulem letu kakorkoli pomagali pri uresničevanju našega poslanstva - pomagati v nesreči. Naj bo nesreč v 2018 čim manj, vsem želi PGD Križi.

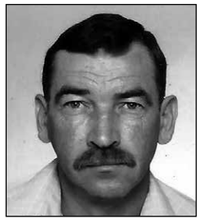

Kako prazen dom, dvorišče,
naše oko zaman te išče.
Ni več tvojega smehljaja,
le trud in delo tvojih rok ostaja.

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 62. letu starosti za vedno zapustil naš dragi mož, oče, brat in stric

Rafael Legan

Zalisec 4.

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem znancem in vaščanom za izrečena sožalja, darovano cvetje, cveče, svete maše , denarno pomoč in vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se Onkološkemu inštitutu Ljubljana, dr. Nataši Žagar Arkar, patronažni službi Žužemberk, vsem sodelavcem Keko Varicon, Šolskemu centru Novo mesto, Grm Novo mesto, bivšim sošolcem, Prostovoljnemu gasilskemu društvu Reber in Janezu Papežu za poslovilne besede, pogrebni službi Novak iz Rebri, g. dekanu Francu Vidmarju za lepo opravljen obred in pevcem za zapete žalostinke.

Vsem in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: Vsi njegovi

Kot tiho jeseni odpade listje z drevesa,
tako tiho odšla si ti,
draga mama, v nebesa.
Srce tvoje več ne bije,
dom je prazen in otožen,
ker tebe mama v njem več ni.

ZAHVALA

7. novembra 2017 je v 95. letu za vedno zaspala naša draga mama, stara mama in prababica

Ivanka Košiček

iz Žužemberka, Dolga vas 18

Z bolečino v srcu se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste bili del njenega življenja, jo spoštovali in imeli radi. Posebej se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki ste nam v trenutkih slovesa izrekli sožalje, darovali cvetje, sveče in svete maše ter pokojno pospremili na njeni zadnji poti. Iskreno se zahvaljujemo pogrebni službi Novak, župnikoma Francu Vidmarju in Franciju Godcu za lepo opravljeni obred, govornici za besede slovesa in pevcem za odpete žalostinke. Posebna zahvala Društvu kmečkih žena Suha krajina- Žužemberk.

Hvala vsem in vsakomur posebej!

Žalujoči: hči Majda in Ivanka z družinama.

ZAHVALA

Z bolečino v srcu sporočamo, da nas je nenadoma zapustil naš dragi mož, oče, tast in dedek

Bojan Zupančič

12.11.1967 – 6.10.2017

po domače »Kovačev Bojan« z Lašč 4a

Ob boleči izgubi našega moža, očeta, tasta in dedka se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, darovali sveče, cvetje in svete maše ter vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi prerani zadnji poti.

Zahvaljujemo se podjetjem Akrapovič d.d., Stelem d.o.o, Inotherm d.o.o. in posameznikom, ki so darovali sveče in cvetje.

Posebna zahvala članom prostovoljnih gasilskih društev Dvor in sosednjih gasilskih društev in lovski družini Plešivica. Zahvala gre tudi pevcem, izvajalcu Tišine, pogrebni službi Novak z Rebri in župniku g. Francu Vidmarju za lepo opravljen obred.

S svojim smehom vsakega osrečiti si znal, a pred usodo sam nemočen si ostal. Čeprav tvoj glas se več ne sliši, beseda tvoja v nas živi, povsod te slišimo mi vsi, med nami si. Zakaj je življenje grenko, zakaj tako več ni, kot je prej bilo, ko bil si med nami oči ti, ko nikdar solzne niso bile oči. Ne veš, kako bi radi, da bi se še enkrat razveselilo potrto srce, ko bi slišalo tvoj smehljaj. Povej, oči, zakaj?

Dragoceni so spomini na čas, ki smo ga preživeli skupaj. Našemu dragemu možu, očetu, tastu in dedku smo hvaležni za vse lepo in dobro, kar smo prejeli in se naučili od njega.

Naj počiva v miru.

Žalujoči: Žena Slavka, hčerka Karmen z družino in sin Matej s Katjo

Je čas, ki da, je čas, ki vzame, pravijo, je čas, ki celi rane. In je čas, ki nikdar ne mine, ko zasanjaš se v spomine.

Obvestilo

Pošta Slovenije je obvestila uporabnike poštnih storitev, da bo **pošta 8360 Žužemberk** od 8. 10. 2017 naprej poslovala z novim delovnim časom, in sicer:

- **ponedeljek, torek, četrtek in petek: od 8.00 – 10.30 in 14.30 – 17.00**
- **sreda: 8.00 – 10.30 in 14.30 – 18.00**
- **sobota: 9.00 – 11.00**

■ **Vlado Kostevc**

IN MEMORIAM IN MEMORIAM IN MEMORIAM

V spomin Anici Longar

»Dolgost življenja našega je kratka.
Kaj znancev je zasula že lopata!
Odprta noč in dan so groba vrata;
Al´ dneva ne pove nobena prat´ka.«
dr. France Prešeren

Prezgodaj in nepričakovano se je poslovila Anica Longar, rojena Hrovat, po domače Mateča, dolgoletna tajnica OŠ Žužemberk. Od nje smo se v velikem številu poslovili na sončen oktobrski dan na pokopališču v Žužemberku, kjer počiva poleg prerano umrlih staršev in ljubega brata.

Rodila seje 6. 3. 1950 staršema Stanetu in Zofiji Hrovat. V preprostem, skromnem, a ljubečem okolju je preživljala otroštvo z mlajšim bratom, dokler ni še kot otrok izgubila mamo, nato še očeta. Na njena še ne odrasla ramena je bila naložena prevelika skrb za dom, gospodinjstvo, predvsem pa za brata, ki mu je nadomeščala starše.

Končala je pedagoško gimnazijo, vendar se njena želja, da bi postala učiteljica, nikoli ni izpolnila. Službovala je v SDK v Ljubljani, v KZ Žužemberk, kar polnih 30 let pa je bila tajnica v OŠ Žužemberk. Leta 1971 se je poročila in postala skrbna , dobra mama Matjažu in Samu.

Njeno delo v tajništvu se je začelo v stari šoli, v utesnjeni pisarni, z enim telefonom in z zvoncem še iz dvorske železolivarne, s katerim je točno oznanjala začetek in konec šolskih ur. Tipkala je na star pisalni stroj, vodila blagajno, skrbno urejala arhiv in prva sprejemala ter pošiljala informacije, ki jih je v šoli vedno veliko. Vsak dan je vestno pripravljala materiale in pošto, ki jo je hišnik odpeljal na podružnice Ajdovec, Dvor, Šmihel in v Vrtec. Še vedno vidim kup paketov, na njih pa z njeno razločno pisavo napisane naslove. Natančno je vodila vso dokumentacijo—od statistike, matične in poštne knjige, delovodnika in dopisov.

Bila je prava tajnica-zanesljiva in odgovorna, vredna zaupanja. Do odraslih profesionalna, do otrok materinsko prijazna. Posebno čuteč odnos je imela do tistih brez očeta ali matere. Na vse, ki so prihajali v tajništvo, pa je vzgojno delovala: da so potrkali, pozdravili, rekli hvala in prosim.

Ko smo se iz stare šole preselili v novo, so se tudi zanjo izboljšali delovni pogoji. Tajništvo je bilo v ločenem, lepo opremljenem prostoru, ki ga je obogatila z različnimi lončnicami. Velika sprememba je bil računalnik, tiskalnik, fotokopirni stroj, telefonska centrala ... Z izobraževanjem in lastno zavzetostjo se je vsemu privadila.

Bila je občutljiva za stiske sodelavcev, staršev in otrok, ki so ji zaupali, pa tudi zanesljiva mentorica praktikantom, ki so se od nje učili komunikacije, točnosti in odgovornosti.

Njena pisarna je bila vedno urejena, na pisalni mizi majhna steklena vazica, v njej pa vsak dan svež cvet. Ko je odhajala v pokoj, jo je pustila rekoč: *»Morda bo moja naslednica kdaj spoznala, kaj lahko pomeni človeku samo droben cvet.«*

Zdaj se je že veselila družine svojih sinov, zlasti štirih vnukov. Varovala jih je in v njihovem brezskrbnem otroštvu podoživljala svojo prikrajšano mladost.

Draga sodelavka Anica. Hvala za tvoje predano delo v naši šoli in za vse, kar si storila dobrega.

Naj ti bo lahka suhokranjska zemljica.

■ mag. **Jelka Mrvar** in **kolektiv Osnovne šole Žužemberk**

SUHOKRANJSKE Poti

CENIK OGLAŠEVANJA V SUHOKRANSKIH POTEH

V Suhokranjskih poteh lahko oglašujejo posamezniki, ustanove in podjetja razna reklamna sporočila, zahvale in druge informacije. Oglaševanje je možno le na notranjih straneh v črno-beli tehniki.

Cene oglaševanja:

NA DRUGI ALI PREDZADNJI STRANI	1/1	okvirna mera (19 x 25) cm	366,00 EUR
	1/2	(19 x 12,5) cm	183,00 EUR
	1/4	(9,2 x 12,5) cm	91,50 EUR
	1/8	(4,5 x 6) cm	45,75 EUR

NA NOTRANJIH STRANEH	1/1	(19 x 25) cm	244,00 EUR
	1/2	(19 x 12,5) cm	122,00 EUR
	1/4	(9,2 x 12,5) cm	61,00 EUR
	1/6	(6 x 8,5) cm	40,87 EUR
	1/8	(4,5 x 6) cm	30,50 EUR
	1/9	(4,5 x 5) cm	27,45 EUR

Društvom, klubom in zvezam s sedežem v Občini Žužemberk je omogočeno brezplačno oglaševanje do 1/8 strani!

■ Uredništvo

POGREBNE STORITVE NOVAK

Marija Novak s.p.
Reber 2a
8360 Žužemberk
Tel: 07/ 38 88 100
GSM: 031/ 876 276

Nudimo Vam kompletne storitve na enem mestu in smo Vam na voljo 24 ur na dan. Naš namen je prevzeti vso skrb in odgovornost v najtežjih trenutkih, ob izgubi vaših najdražjih.

KONCESIONAR
V OBČINI ŽUŽEMBERK

Voščila pokroviteljev nagradnega kotička

KGN - NOVINC d.o.o., proizvodnja okovja, železolivarski muzej in galerija
Dvor 46, 8361 Dvor
T: 07/38 88 024, M: 041 653 683
E: info@kgn-novinc.si, www.kgn-novinc.si
www.zelezolivarna.si

Odbije polnoč in leto mine:
podarja izkušnje, uspehe, spomine.
Odbije polnoč, poti so odprte za upe in želje
in nove načrte. Srečno novo leto 2018 !

Naj iskrivost pisanih
decembrskih luči polepša drobne
trenutke v mozaiku časa,
naj novega leta zarja vam prinese
dneve brez viharja in izpolni vam drobne želje.
Srečno, zdravo in uspehov polno leto 2018

MID
DAVID ISKRA S.P.
Dolnji Ajdovec 16 A, 8361 Dvor
031 762 922
www.mizarstvo-iskra.si

FS AVTOPRALNICA
Žužemberk
Telefon: (07) 38 85 500
(07) 38 85 505
www.fs-prevozi.si

OSNOVNO PRANJE,
VOSKANJE,
PRANJE PODVOZJA

PRANJE OSEBNIH
AVTOMOBILOV,
TOVORNIH VOZIL
IN AVTOBUSOV

Ko se prižgejo praznične luči,
prijateljstvo ogreje nam dlani.
Vse, kar je slabo, z novim letom naj zbledi!
Vse, kar je lepo, naj raste in cveti!
Naj v miru sreča nežno vas objame.
Božič radost v hišo naj prinese,
novo leto zdravja, sreče.

LAURA BAR DVOR
Kolektiv Laura bar

Toplini vsa vrata naj božič odpre,
naj srečno obdobje se zate prične!
A leto prihodnje naj zdravja ti da,
obilja, ljubezni pa v časi brez dna.

KOZMETIČNI SALON KRISTINA

Gostilna ŠTUPAR WiFi

Počasi leto h koncu gre, spomine zbira in želje,
naj novo leto srečno bo, z uspehi le napolnjeno...

FOTO MAVER
Dejan Maver s. p.
Dvor 12 b,
8361 DVOR
FOTO & VIDEO STORITVE
PRODAJA:
- fotoalbumi
- okvirji
- baterije ...

IZDELAVA:
- plakati
- vizitke
- vabila ...

FOTOKOPIRANJE
UOKVIRJANJE SLIK, GUBELINOV
www.fotomaver.si
info@fotomaver.si
facebook/fotomaver.si
051/233-669
07/30-88-322

Odkrivamo stare fotografije

Na sliki je prireditev ob prazniku pred osnovno šolo na Prevolah – nastop godbe okoli leta 1966. Osebe na sliki so Marija in Danica Fabjan, Jožica Blatnik, Franc in Marija Obrstar, Venceslav Papež, Franc Tekavčič in drugi. Oseb ni prepoznal nihče.

V uredništvo smo prejeli starejšo fotografijo iz ajdovškega konca. Če napišete kaj več o portretirancih na fotografiji, nam pišite na naslov: Suhokranjske poti, Grajski trg 33, 8360 Žužemberk do 20. februarja 2018 s pripisom » Odkrivamo stare fotografije! « Čaka vas nagrada.

Ste bili tudi vi na dogodku?

Otvoritev prenovljene pošte v Žužemberku – prejeli smo 7 odgovorov, izžrebanih je 5, in sicer Ludvik Kocjančič, Nad Miklavžem 3, 8360 Žužemberk; Petra Mrvar, Cvibelj 17, 8360 Žužemberk, Lucija Mrvar, Cvibelj 17, 8360 Žužemberk, Jasna Piškur, Stranska vas 11A, 8360 Žužemberk, Jožica Fabjan, Visejec 28, 8362 Hinje.

V tej številki objavljamo fotografijo z otvoritve iz leta 1993. Če veste kaj več o samem dogodku ali prepoznate osebe na njej, jih pogumno napišite in odgovor pošljite na naš naslov: Suhokranjske poti, Grajski trg 33, 8360 Žužemberk do 20. februarja 2018 s pripisom »Ste bili tudi vi na dogodku?« Čaka vas lepa nagrada.

Poznate vaš kraj

Kapelico, ki stoji pod cesto Sela-Prevole, nad vasjo Ratje, in je posvečena žrtvam prve svetovne vojne, je prepoznal Angel Breceljnik, Hinje 14, 8362 Hinje in prejme tudi nagrado.

Naša naravna in kulturna dediščina je res edinstvena. Ohranjanje spomina nanjo in na številne dogodke v povezavi z obnovo le-teh spominjajo tudi fotografije. Če prepoznate objekt in napišete kaj več o vaščanih na njej, nam pišite na naslov: Suhokranjske poti, Grajski trg 33, 8360 Žužemberk do 20. februarja 2018 s pripisom »Poznate vaš kraj?« Čaka vas zanimiva nagrada.

DOM FRATA

V letu ki prihaja,
naj bo vaš korak odmeven,
vaša beseda pogumna,
Vaše življenje polno lepih
trenutkov.

SREČNO 2018

Pekarna Evropa
Duši-pek d.o.o., Dvor 7

Sreča je!
V majhnih stvareh,
toplih ljudeh,
v stisnjenih dlaneh.

FS PREVOZI

Ko prižgejo božične se luči,
vsak v srcu si nekaj zaželi.
Naj božič bo prijazen,
naj bodo
prijazni v njem ljudje,
naj misli bodo iskrene
in veselo bo srce.

TRGOVINA NOVILES

Straža

razrez plošč,
robljenje iverala
mizarsko okovje
vezane plošče
laminati
parketi

030 305 106

SPAX blum celik DEWALT STANLEY HARO TEKA

PIKL
TRGOVINA - MESNICA

»Sreča se prikrade skozi vrata,
ko si pozabil, da si jih pustil odprta.
Zato vam v novem letu želimo
čim več odprtih vrat!«

Naj vam novo leto prinese
veliko sreče, zdravja in veselja!

Blatnikov hram

Vse želje, ki letos se niso izpolnile,
vse sanje, ki niso sadu obrodile,
v prihodnjem naj letu dobijo polet,
naj čimprej izpolni se njihov obet!

Gobja Hiška
pizzerija

Liku, d. o. o., Grajski trg 11
Žužemberk

✉ iztok.kumelj@hotmail.com

☎ **07 30 88 044**

Na pragu novega leta,
naj vam ‚čas vladar‘ nakloni spoznati prave
ljudi, storiti prave reči, ubrati prave poti ter v
sebi in drugih najti le dobre sledi.

Srečno 2018 in vesele praznike
vam želi Gostišče Rojc Franc.

			NOGOMET. ŠOLA	RAZLIČNA SAMOGLAS-NIKA	MAJHEN VLAK	SAMOGLAS. IN PEVKA IZ JAMAJKE	IRENA POLANEC	NOTRANJ. ŠTUDENT. KLUB	SESTAVILA PETRA KASTELIC HAMBISA
									ERIK MORALES
			STARO GRŠKO MESTO	ALAN TURING / NASPROTEN BELEMU			KILOMETER (KRAT.)		
MAJHNA SVEČA								DEDEK ALI ... ATA	DEL HOJE
ODPEV							SIMON KONECKI		
KONCENTR. VONJ ALI OKUS							TANJA OBLAK / VREDNOSTNI PAPIR		
PREKO				ZORAN SAVIČ	ALUMINIJ	GOSTILNA / VEZNIK			
NIZOZEMSKA			PREPREKA						
ENAKA SAMOGLAS-NIKA			VRSTA RIBE						

Velika nagradna križanka

Za križanko iz 67. številke glasila smo prejeli 34 odgovorov. Izžrebanih je bilo naslednjih 10 reševalcev: Simon Mrvar, Dešeča vas 4, 8360 Žužemberk; Tomaž Mačerol, Dvor 101, 8361 Dvor; Franci Košiček, Gornji Kot 2, 8361 Dvor; Lovro Berkopec, Vavta vas 39, 8351 Straža; Mojca Drobnič, Cesta pod Tičnico 13, 1381 Rakek; Ludvik Kocjančič, Nad Miklavžem 3, 8360 Žužemberk; Rafael Pečjak, Ježica 12, 1131 Ljubljana; Gal Iskra, Lašče 14, 8361 Dvor; Jože Novak, Ratje 30, 8362 Hinje; Manca Iskra, Dvor 73, 8361 Dvor. Nagrajencem iskreno čestitamo, nagrade dobite po pošti.

Rešitve križanke iz 68. številke pošljite na naslov: Suhokranjske poti, Grajski trg 33, 8360 Žužemberk do 20. februarja 2018 s pripisom: Križanka.

SPONZOR KRIŽANKE

☎ **07/ 30 87 290**

GOSTILNAZUPANČIČ, Gostgrad d.o.o.
Grajski trg 4, Žužemberk, e-mail: gostgrad@volja.net

Suhokranjske poti, javno glasilo izdaja Občina Žužemberk, Grajski trg 33, 8360 Žužemberk, e-mail: suhokranjske.poti@zuzemberk.si. TRR: 01393-0100015568. Medij Suhokranjske poti vpisan v razvid medijev Ministrstva za kulturo RS pod številko 14 (odločba 006-120/01). Odgovorni urednik: Slavko Mirtič. Uredniški odbor: Helena Barle, Irena Blatnik, Miran Jenko, Vlado Kostevc. Lektorica: mag. Jelka Mrvar. Zunanji sodelavci: Petka Kastelic, Tomaž Špelko, Nevenka Urbančič, Edvard Kramar, Magda Kastelic Hočevar. Oblikovanje, grafična priprava, filmi in tisk: Grafika Pavlič Jože, s. p. Naklada: 1900 izvodov. Uredništvo Suhokranjskih poti si v skladu z uredniško politiko, zasnovo časopisa in prostorskimi možnostmi pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov.